

TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI

TÜRKİYE STRATEJİSİ VE

BEŞ YILLIK EYLEM PLANI

(2018-2022)

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ

- I. GİRİŞ
- II. VİZYON BİLDİRİSİ
- III. TEMEL STRATEJİ HEDEFLERİ VE HEDEF PERFORMANS GÖSTERGELERİ
- IV. TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN ULUSLARARASI GÖSTERGELER KAPSAMINDA TÜRKİYE
- V. TÜRKİYE STRATEJİSİ'NİN ANA EKSENLERİ VE TÜRKİYE'DEKİ MEVCUT DURUMUN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. ŞEFFAFLIĞIN SAĞLANMASI

Bilgiye Erişim
Yorum Yapma Fırsatı
Bağlayıcı Bilgi
İtiraz ve Yeniden İnceleme
Güçlendirilmiş Kontroller
Ücretler ve Harçlar
Cezalar
Ortalama Teslim Süresi

2. KOLAYLAŞTIRMA

Varış Öncesi Beyan/İşleme Sistemi
Elektronik Ödeme Sistemi
Risk Yönetimi Sistemi
Sonradan Kontrol Sistemi
Yetkilendirilmiş Yükümlü Sistemi
Hızlandırılmış Sevkiyatlar
Bozulabilir Eşya
İthal Amaçlı Eşyanın Gümrük Kontrolü Altında Nakli
İthalat, İhracat ve Transit Formalitelerinde Kolaylaştırma
Ticaretin Kolaylaştırılması ve Uluslararası Standartlara Uyum
Tek Pencere Sistemi
Sevk Öncesi İnceleme

Gümrük Müşavirlerinin Kullanımı

3. MALİYETLERİ AZALTMA

Ücret ve Harçlar

7/24 Çalışma Saatleri

Varış Öncesi Beyan ve Maliyetler

Eşyanın Tesliminin Gümrük Vergilerinin Tespitinden Ayrı Tutulması

Reddedilen Eşya

Eşyanın Geçici İthalatı - Dahilde ve Hariçte İşleme Rejimi

4. İŞBİRLİĞİNİ GELİŞTİRME

Gümrük ve Ticaret Prosedürlerini Uygulamada Yeknesaklık ve İlgili Sınır İdareleri Arasında İşbirliği

Yabancı Ülke Gümrük İdareleri İle İşbirliği

Transit Serbestisi

5. KAPASİTE GELİŞTİRME

Gümrük Sahalarında Yapılacak Altyapı ve Modernizasyon Çalışmaları

Ticaretin Kolaylaştırılmasında Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi

Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Beş Yıllık Eylem Planının Güncellenmesi

VI. EYLEM PLANI

VII. TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI TÜRKİYE STRATEJİSİ'NİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİNDE TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI KURULU GÖREV VE SORUMLULUKLARI

VIII. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

KISALTMALAR

YÖNETİCİ ÖZETİ

Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu, ticaretin kolaylaştırılmasına ilişkin çalışmaların ülkemizin ekonomik kalkınmasına olan katkılarının, bürokrasinin azaltılarak ticari maliyetlerin düşürülmesinin, ticaret erbabına şeffaflığa dayanan hızlı ve kaliteli gümrük hizmetinin sunulmasının ve yabancı yatırımcıların ülkemizde yatırımlarının artırılmasının öneminin bilincindedir.

Türkiye’de 29 Şubat 2016 tarihinde onaylanan, Dünya Ticaret Örgütüne (DTÖ) üye 164 ülkenin 112 si tarafından onaylanarak 22 Şubat 2017 tarihinde yürürlüğe konulan Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasının uluslararası çapta uygulanmasının ülkemize önemli fırsatlar sağlayacağı beklenmektedir.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından yapılan araştırmaya göre, Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasının DTÖ ülkelerince tam olarak uygulanmasının, küresel düzeyde ticari maliyetleri % 12,5 ila % 17,5 oranında düşüreceği, ülkemizin de içinde bulunduğu üst-orta gelir düzeyine sahip ülkelerde ise bu oranın % 14.6 olacağı tahmin edilmektedir. Dünya Ticaret Örgütü tarafından yapılan araştırmaya göre Anlaşma hükümlerinin tam anlamıyla uygulanması halinde küresel ihracatın yıllık % 2.7, ihracattan elde edilen kazancın yaklaşık 1 trilyon ABD Doları olacağı tahmin edilmektedir.

Küresel düzeyde ticari maliyetlerin düşüşü ve ihracat artışından, kurumsallaşmış büyük firmaların yanı sıra, Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin (KOBİ) de faydalanması hedeflenmektedir. 2015-2018 KOBİ Stratejisi ve Eylem Planına göre toplam ihracatın % 59,3’ünün KOBİ’ler tarafından gerçekleştirildiği göz önünde bulundurulduğunda, bu durumun ülkemizdeki pek çok işletmenin ticaret hacmine katkı sağlaması beklenmektedir. Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu da bunun bilincinde olarak uluslararası gelişmelerin yakından takip edilmesini ve kurumsal reformlara devam edilmesini teşvik etmektedir.

Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu, gümrük ve ticaret işlemlerinde şeffaflık ve öngörülebilirliğin sağlanması, gümrük ve ticaret prosedürlerinin basitleştirilmesi, ticari maliyetlerin azaltılması, yönetsel politika oluşturmada kamu ve özel sektör arasında işbirliğinin güçlendirilmesi, teknolojik ve uluslararası gelişmeleri takip ve uyum, kurumsal reformların sürekliliği ve çözüm odaklı çalışma prensiplerini temel değerler olarak benimsemektedir.

DTÖ Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasında öngörüldüğü üzere, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu 3 Aralık 2016 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2016/27 Sayılı Başbakanlık Genelgesi ile kurulmuş olup, Kurulun eş başkanlığı Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve Ekonomi Bakanlığı Müsteşarları tarafından, sekretarya hizmetleri ise Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Kamu kurumları ile özel sektör çatı kuruluşlarının üyelerinden oluşan bu Kurul, kamu-özel sektör işbirliği ve dayanışması içerisinde ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik ülke stratejimizin hazırlanmasına katkıda bulunmak amacıyla çalışmaktadır.

1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olan Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi 5 Ana Eksen çerçevesinde hedef ve eylemler belirlenmiştir. Bunlar; gümrük ve ticaret prosedürlerinde şeffaflığın sağlanması, prosedürlerin kolaylaştırılması, ticari maliyetlerin azaltılması, işbirliğinin geliştirilmesi ve kapasitenin geliştirilmesidir. Bunlar aynı zamanda Kurulun temel değerlerini oluşturmaktadır.

Bu eksenler kapsamında uygulanacak eylemlerin takvimi Kısa Vade (1 yıl), Orta Vade (3 yıl) ve Uzun Vade (5 yıl) olarak belirlenmiş olup, eylemlerin gerçekleşip gerçekleşmediğinin saptanmasına yönelik eylem uyum göstergeleri, sorumlu-İlgili kurum ve kuruluşlar ile riskler belirlenmiştir. Belge dinamik bir yapıya sahip olup, ihtiyaçlar çerçevesinde güncellenecek, yeni hedef ve eylemler benimsenebilecektir.

Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi çerçevesinde belirlenen hedeflerin gerçekleştirilmesi ile; etkili gümrük ve ticaret prosedürleri, ileri teknoloji kullanımı ve altyapının geliştirilmesi sayesinde gümrükten birim zamanda geçen eşya akışının artmasının sağlanması, ticaretin kolaylaştırılması sayesinde ticari maliyetlerde yaşanacak düşüş ile KOBİ'lerin ihracat piyasalarına girişinin kolaylaştırılması, ticari maliyetlerin düşmesi ile tüketicilerin ise ilave farklı ürünlere daha ucuz erişim sağlaması amaçlanmaktadır.

Bu çerçevede, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu, hazırladığı Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Beş Yıllık Eylem Planı ile ülkemizin uluslararası kuruluşların ticaretin kolaylaştırılması başarı endekslerinde bulunduğu konumunu gelişmiş ülkelerin seviyesine taşıma noktasında kararlı olduğunu göstermektedir.

I. GİRİŞ

Genel itibarıyla, dış ticarete konu eşyanın ihracat, ithalat ve transitine ilişkin prosedürlerin basitleştirilmesi ve uyumlaştırılması ile tüm bu süreçlerde bilgi teknolojilerinin etkin bir biçimde kullanımını ifade eden *ticaretin kolaylaştırılması* kavramının önemi son dönemde gittikçe artmakta ve ekonomik kalkınmanın bir aracı olarak ülkelerin ulusal kalkınma planlarında ortaya konulan hedef ve eylemlerin yansıması olarak yerini almaktadır.

Kurumsal reformlar, gümrüklerin modernizasyonu, altyapı yatırımları, dış ticarete talep edilen belgelerin sayısının azaltılması ve uyumlaştırılması, kesintisiz bilgi akışının sağlanması, sınır geçiş işlemlerinin otomasyonu ve hızlandırılması, gümrük ve ticaret prosedürlerinden sorumlu kamu kurumları ve kuruluşlarının birbirleri arasında ve özel sektör çatı kuruluşları ile bir istişare mekanizması oluşturulması ticaretin kolaylaştırılması açısından önemli gelişmelerdir.

Bu sebeple, dış ticaretin etkinliğini artıracak, maliyet ve işlem sürecini kısaltacak her türlü düzenlemeyi kapsayan ticaretin kolaylaştırılması; gümrük ve ticaret prosedürlerinin ve idari süreçlerin basitleştirilmesi, ileri teknoloji kullanımı, altyapının geliştirilmesi ve standartların uyumlaştırılması gibi gümrük prosedürlerinin daha kolay, daha hızlı ve daha düşük maliyetle yapılabilmesini amaçlayan bir politikalar seti olarak önem taşımaktadır.

Ticaretin kolaylaştırılması sayesinde ticari maliyetlerde sağlanacak düşüş, gerek işletmeler gerekse ulusal ekonomi açısından önemli etkiler yaratacaktır. Örneğin, gümrük ve ticaret prosedürlerinin basitleştirilmesi sayesinde ihracat maliyetlerinde yaşanacak bir düşüşle birlikte rekabet gücü nispeten düşük firmalar da ihracat yapmayı kârlı bulacak, böylece küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOBİ) ihracat piyasalarına girişi kolaylaşacaktır.

Yapılan uluslararası araştırmalar, ticaretin kolaylaştırılmasından tüm kesimlerin kazançlı çıkacağını göstermektedir. Kamu sektöründe, etkili gümrük ve ticaret prosedürleri, ileri teknoloji kullanımı ve altyapının geliştirilmesi ile gümrük işlemlerinin hız kazanması sağlanacak, arz zincirindeki kontroller daha etkin bir hale getirilecek; böylece bir yandan vergi gelirlerinde artış sağlanırken, aynı zamanda kamu sağlığı ve güvenliğinin korunması etkin bir şekilde sağlanacaktır. Ayrıca, teknolojik araçların etkin kullanımı ile kısıtlı insan kaynaklarından optimum fayda elde edilecektir.

Gümrük ve ticaret prosedürlerinin basitleşmesi sayesinde, dış ticaret işlemleri ile iştegal eden firmaların ticari maliyetleri azalacak, rekabet güçleri artacak ve firmalar mallarını tüketicilere daha hızlı ve ucuz bir şekilde ulaştıracaklardır. Tüketiciler ise ticari maliyetlerin düşmesi nedeniyle farklı ürünlere daha ucuz ve kolay biçimde erişim sağlayacaklardır.

Ticaretin kolaylaştırılması kavramı, günümüz uluslararası ticaretinin dinamik yapısı sonucu üretim sürecine çok sayıda ülkenin müdahil olmasıyla birlikte önemli bir nitelik kazanmıştır. Yapılan uluslararası çalışmalar da, konunun bu yöndeki önemini ortaya koymaktadır. Keza, 118 ülkeden yaklaşık 50 yıllık dönemde (1950-1998) derlenen verilerin incelenmesi neticesinde, ticari rejimlerin basitleştirilmesi ve geliştirilmesinin ülkelerin ortalama yıllık büyüme oranlarına % 1,5 oranında pozitif katkı sağladığı belirlenmiştir.

1995 yılında kurulan Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) en önemli başarısı olan ve 7 Aralık 2013 tarihinde kabul edilen Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması, DTÖ'nün ilk çok taraflı anlaşması olma niteliği taşımaktadır. Bu Anlaşmanın, 22 Şubat 2017 tarihinde 112 ülkenin onayıyla uluslararası alanda yürürlüğe girmesi ile birlikte küresel ticaret sistemi önemli dönüm noktalarından birini yaşamıştır.

Anlaşma, özünde şeffaflık ilkesine dayanmakta, bu ilke kapsamında, gümrük ve ticaret prosedürlerinin, kullanılan belgelerin, uygulanan ücret ve harçların yayımlanması, mevzuat taslakları hakkında ticaret erbabına görüş

verme hakkının tanınması, mevzuat ve prosedürler hakkında ticaret erbabının bilgilendirilmesi adına danışma noktaları kurulması, Ulusal Komiteler aracılığı ile kamu-özel sektör diyalog mekanizmalarının tesisi ve idari kararlara karşı itiraz ve yargı yoluna başvuru hakkının tanınması konusunda düzenlemeler içermektedir.

Anlaşmanın ekonomik etkileri açısından; DTÖ tarafından hazırlanan Dünya Ticaret Raporu'na göre Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte, ticari maliyetlerin ortalama %14.3 oranında düşmesi ve 2015-2030 yılları arasında dünya ihracat hacminin yılda %2.7 ve gayrisafi yurtiçi hasılanın ise %0.5 oranında artması beklenmektedir.¹ OECD tarafından 2015 yılında gerçekleştirilen ve 152 ülkeyi kapsayan çalışmaya göre, Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasının uygulanmasının küresel düzeyde ticaret maliyetlerini % 12,5 ila % 17,5 oranında düşüreceği tespit edilmiştir.²

"DTÖ'yü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol" ve söz konusu Protokolün ekinde yer alan "Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması'nın onaylanması 15.01.2016 tarihli ve 6662 sayılı Kanun ile Türkiye'de uygun bulunmuş, söz konusu Protokol ve eki Anlaşma 29.02.2016 tarihli ve 2016/8570 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanmıştır.

Ülkemiz açısından konuya baktığımızda, 2015-2018 KOBİ Stratejisi ve Eylem Planına³ göre toplam ihracatın % 59,3'ünün KOBİ'ler tarafından gerçekleştirildiği göz önünde bulundurulduğunda, ticari maliyetlerin düşüşü ve ihracat artışından en çok KOBİ'lerin fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

DTÖ Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasının 23 üncü maddesi, Anlaşma maddelerinin ülke içinde uygulanmasının kolaylaştırılması ve ilgili kamu kurumları arasında ve özel sektör kuruluşları ile etkin koordinasyonun sağlanması

¹ World Trade Organization 2015 World Trade Report,

https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/world_trade_report15_e.pdf

² OECD Trade Facilitation Indicators 2015, http://www.oecd.org/tad/tradedev/WTO-TF-Implementation-Policy-Brief_EN_2015_06.pdf

³ http://www.sp.gov.tr/upload/xSPTemelBelge/files/lcTlw+KSEP_Dokumani_2015-2018_10_08_15_YPK_ONAYLI.pdf

amacıyla DTÖ üyesi ülkelerde “Ulusal Ticaretin Kolaylaştırılması Komitesi” kurulmasını öngörmektedir. Bu kapsamda, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı Müsteşarlarının eş başkanlığında, toplamda 18 kamu kurum ve özel sektör kuruluşunun iştirakiyle 3 Aralık 2016 tarihinde 2016/27 Sayılı Başbakanlık Genelgesi ile “Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu” kurulmuştur.

Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu, kamu ve özel sektör temsilcilerini bünyesinde barındırmaktadır. Kurul, ticaretin kolaylaştırılması alanında ana paydaş kurumlar olan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı Müsteşarları eş başkanlığında; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Türk Standartları Enstitüsü (TSE), Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK), Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND), Uluslararası Taşımacılık ve Hizmet Üretenleri Derneği (UTİKAD), Türkiye Bankalar Birliği (TBB) ve Gümrük Müşavirleri Dernekleri temsilcilerinden oluşmaktadır.

Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu, kamu kurumlarımız ile özel sektörümüz arasında ticaretin kolaylaştırılması konusunda koordinasyon ve işbirliğini sağlayacak ve pozitif ticaretin kolaylaştırılması reformlarını hayata geçirecek bir platform görevi üstlenmiştir. Bu kapsamda Kurulun, DTÖ Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması hükümlerinin uygulanmasının yanı sıra, ticaretin kolaylaştırılması önlemlerinin planlanması ve etkin bir şekilde uygulanmasına, uluslararası ticaret prosedürlerinden sorumlu aktörlerimiz arasında koordinasyonun sağlanmasına, özel sektörün ihtiyaçlarının dikkate alınmasına ve bu çerçevede atılacak adımların belirlenmesine katkıda bulunması hedeflenmektedir. Kurulun kurumsal kimliğinin güçlendirilmesi adına gerekli olan Kurul Logosu ise DEİK tarafından hazırlanmıştır.

II. VİZYON BİLDİRİSİ

Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Beş Yıllık Eylem Planı, Türkiye'nin gümrük ve uluslararası ticaret işlemlerinde ticari maliyetlerin azaltılarak Türk firmalarının ihracatını ve uluslararası rekabet gücünü artırmayı hedefleyen, temel değerler olarak (ana eksenler) **şeffaflığın sağlanması, kolaylaştırma, maliyetleri azaltma, işbirliğini ve kapasite geliştirmeyi** benimseyen bir dizi politika önerileri bütünüdür.

Gümrük ve dış ticarete ilişkin prosedürlerin basitleştirilmesi, ülke çapında yeknesak olarak uygulanması, etkinliğin sağlanması, şeffaflık ve öngörülebilirliğin güçlendirilmesi ve bu sayede yabancı yatırımların ülkemizde artırılması, otomasyonun teşvik edilmesi, ticari maliyetlerin azaltılarak firmaların uluslararası rekabet güçlerinin artırılması, gümrük ve ticaret prosedürlerinden sorumlu idareler arası işbirliğinin kuvvetlendirilmesi ve özel sektör kuruluşları ile diyalog imkânının geliştirilmesi, Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Beş Yıllık Eylem Planı'nın temelini oluşturmaktadır.

Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Beş Yıllık Eylem Planı kapsamında, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulunun **Misyonu**;

“Gümrük ve dış ticaret alanında, şeffaflık, öngörülebilirlik ve işbirliğine dayanan etkin kolaylaştırma politikaları geliştirmek”tir.

Ülkemizde benimsenen ihracat endeksli büyüme ve kalkınma modelini desteklemek üzere bu Strateji Belgesi ile ticaretin kolaylaştırılması kapsamında etkinliğin sağlanmasıyla birlikte, ülkemizde ticaret yapmanın daha kısa süren, daha az maliyetli, daha kapsayıcı bir nitelik kazanması planlanmaktadır. Bunun sağlanabilmesi adına, gümrük ve dış ticaret prosedürlerinin önünde engel oluşturduğu düşünülen hususlar (%100 elektronik işlemlere geçilememesi, insan

faktörü vs.) yeniden değerlendirilerek, bu prosedürler çağın gerekliliklerine göre dönüştürülecektir.

Ayrıca, farklı kamu kurum ve kuruluşları ile ticaret erbabına daha iyi hizmet verilmesi adına bilgi iletişim teknolojileri ile fiziksel altyapının yeterli olduğu yerlerde bunun korunması, yetersiz olduğu düşünülen yerlerde, bunların güncellenmesi-geliştirilmesi sağlanacaktır.

Strateji Belgesi ile ülkemizin coğrafi konumu da göz önünde bulundurulduğunda intermodal taşımacılığın geliştirilmesi ve nihai olarak bölgesel bir lojistik üssü olma yolunda emin adımlar atılması sağlanacaktır.

Strateji Belgesinde yer alan amaç ve hedefler doğrultusunda çalışmalar yürütmek amacıyla kurulan Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu, ticaretin kolaylaştırılması reformlarına bağlılığını beyan etmekte olup, bu Strateji, ticaretin kolaylaştırılmasına ilişkin tüm yasal işlemlerin analiz edilmesi ve basitleştirilmesini hedeflemekte, eşyanın gümrüğe varışından önceki süreçler, gümrük işlemleri, üçüncü ülkeler ile ticaret ve taşımacılığın tüm modlarını (kara-demir-hava-deniz yolu) kapsayan sınır ötesi ticarete ilişkin tüm alanlarda iş ortamını iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Stratejinin uygulanmasının izlenmesini sağlamak için Hedef Performans Göstergeleri kullanılacaktır.

Son olarak, gümrük ve dış ticaret alanında küresel ve bölgesel işbirliğine önem gösterilecek, en iyi uygulama örnekleriyle ülkemizin çok taraflı ticaret sisteminin önemli bir parçası olma özelliği daha da geliştirilecektir.

Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Beş Yıllık Eylem Planı, sadece gümrük ve dış ticaretten sorumlu kurumların kendi görev alanları ile ilgili reformlarını düzenleyen dar kapsamlı bir belge niteliği taşımamaktadır.

Ticaretin kolaylaştırılmasının ilgili tüm paydaşları kapsayan ve tüm kesimlerin görev, sorumluluk ve destekleriyle başarılacağı bir olgu göz önüne

alındığında, ticaretin kolaylaştırılması adına özel sektör paydaş kuruluşları da sadece politika önerileri ile Kurula destek vermeyecek, Strateji Belgesinin dinamik bir yapıya kavuşturulması adına, ticaretin kolaylaştırılmasına ilişkin en iyi ülke uygulamalarının ülkemizde hayata geçirilebilmesi için Kurul bünyesinde oluşturulacak takımlar halinde yurt dışı ülke ve firma inceleme ziyaretleri organize edilmesi ve aynı zamanda bilimsel verilere dayanan sektörel analizler yapılması suretiyle Strateji Belgesinin güçlendirilmesine katkıda bulunacaklardır.

Kamu ve özel sektörün bu stratejiye bağlı kalması, hedeflere ulaşılması açısından açık bir gerekliliktir. Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyesi tüm kamu sektörü ve özel sektör kurum ve kuruluşları tarafından, Kurulun çalışmaları ve Strateji Belgesinin ülkemiz ticaretinin gelişmesi ve kalkınma ile büyümesi adına büyük katkılar sağlayacağı öngörülmektedir. Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Beş Yıllık Eylem Planı, Türkiye'nin kalkınma politikasında ticaretin kolaylaştırılmasına yardım edecek ve vatandaşların refah ve güvenliğini artıracaktır.

Bu çerçevede **Vizyonumuz;**

“2022 yılı sonuna kadar; dış ticaret işlemlerinde maliyet, hız ve kolaylık açısından ülkemizi en iyi ülkeler arasına taşımak”tır.

III. TEMEL STRATEJİ HEDEFLERİ VE HEDEF PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Bu kapsamda, 8 ana başlık çerçevesinde temel hedefler belirlemiştir:

Hedef Sırası	Temel Hedefler	Hedef Performans Göstergesi (HPG)	Performans Ölçüm Kontrol Kaynağı
1	Dış ticaret prosedürlerinin gerektirdiği bilgi ve belgeler; doğru, güncel, yeterli, hızlı, açık, anlaşılır ve kolay erişilebilir bir şekilde yayımlanacaktır.	HPG 1	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu İnternet Sitesi Çalışma Grubu Raporu
2	Yeni mevzuat oluşturulması veya değiştirilmesi sürecinde ticaret erbabı ve ilgili diğer kesimlerin görüşlerinin alınması ve mevzuat değişikliklerinin duyurulması konusunda düzenli işleyen bir mekanizma tesis edilecektir.	HPG 1	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu İnternet Sitesi Çalışma Grubu Raporu
3	Dış ticaret işlemlerinde kullanılan ve sınır idareleri tarafından talep edilen belgeler, formaliteler, ücret ve harçlar yeniden değerlendirilerek, şeffaflık ve ölçülülük sağlanacak; bunların sayıları, işlem süreleri ve maliyetleri azaltılacaktır.	HPG 2, HPG 3 ve HPG 4	Dünya Bankası İş Yapılabilirlik Ortamı Sınır Ötesi Ticaret Göstergesi
4	Gümrüklü sahaların alt yapısı iyileştirilecek ve gümrüklü sahalarda sınır idareleri tarafından yapılacak işlem ve kontrollerin etkin ve yeknesak bir şekilde yapılması sağlanacaktır.	HPG 4	Dünya Bankası İş Yapılabilirlik Ortamı Sınır Ötesi Ticaret Göstergesi, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Tek Durak Noktası Çalışma Grubu Raporu
5	Dış ticaret işlemlerinde kırmızı hat oranları kontrol ve kolaylaştırma	HPG 5	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Verileri

	dengesini sağlayacak seviyelere düşürülecektir.		
6	Diğer ülkeler üzerinden yapılan geçişlerde transit serbestisi tam olarak sağlanması için çaba gösterilecektir.	HPG 1	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Verileri
7	Eşyanın ithalat, ihracat ve transitinde sınır geçiş işlemlerinin basitleştirilmesi sağlanacak ve bu amaçla ilgili tüm sınır idarelerinin faaliyetleri koordine edilecektir.	HPG 1	Dünya Bankası İş Yapılabilirlik Ortamı Sınır Ötesi Ticaret Göstergesi
8	Ticaret erbabının gelişmiş ülkelerdeki firmalar ile eşit şartlarda uluslararası rekabet gücüne erişmesi için iyileştirmeler yapılacaktır.	HPG 1, HPG 2, HPG 3, HPG 4, HPG 5	Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi Çalışma Grubu Raporu

Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi, yukarıda belirtilen hedeflere ulaşmak üzere aşağıdaki hedef performans göstergelerini temel alacaktır:

HPG 1	Dünya Bankası "İş Yapılabilirlik Raporu Sınır Ötesi Ticaret Sıralaması"nda ve "Lojistik Performans Endeksi"nde uzun vadede 20 basamak iyileştirme sağlanacaktır.
HPG 2	Dış ticaret işlemlerinin kamu hizmetlerinden kaynaklanan maliyetleri, uzun vadede %20 oranında azaltılacaktır.
HPG 3	Dış ticaret işlemlerinde talep edilen belgelerin sayısı, uzun vadede %20 oranında azaltılacaktır.
HPG 4	Eşyanın teslim süresi, uzun vadede %20 oranında azaltılacaktır.
HPG 5	Kırmızı hatta yönlendirilen sevkiyat oranı, uzun vadede %20 oranında düşürülecektir.

IV. TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN ULUSLARARASI GÖSTERGELER KAPSAMINDA TÜRKİYE

DTÖ Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden önce Türkiye, Avrupa Birliği (AB) ile olan Gümrük Birliğinden kaynaklanan dinamiklerin de etkisiyle, ticaretin kolaylaştırılması ile ilgili olarak çeşitli alanlarda çalışmalarını başlatmıştır. Diğer taraftan, yapılan uluslararası araştırmalar, Türkiye'de ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik geliştirilmesi gereken alanların bulunduğunu göstermektedir.

DTÖ Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasına tam uyum sağlanması, bir yükümlülük olmaktan ziyade, Türkiye'de ticaretin kolaylaştırılması alanında yapılacak çalışmalara hız kazandırması bağlamında bir fırsat olarak değerlendirilmelidir.

2018 yılında Türkiye, Dünya Bankası İş Ortamı Endeksinde⁴ 60 ıncı, Sınır Ötesi Ticaret Endeksinde 71 inci sırada yer almaktadır. Dünya Bankası Lojistik Performans Endeksinde⁵ 6'de 36 ncı sırada yer almaktadır.

İHRACAT SÜRESİ VE MALİYETİ

Dünya Bankası İş Ortamı Raporu'nda yer alan gösterge setlerinden biri olan Sınır Ötesi Ticaret Endeksi kapsamında ihracat süresi 16 saat, ihracat maliyeti 376 ABD Doları, belge hazırlama süresi 5 saat, belge hazırlama maliyeti 87 ABD Doları'dır.

⁴ Dünya Bankası İş Ortamı Raporu 2017,

<http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Profiles/Country/TUR.pdf>

⁵ Dünya Bankası Lojistik Performans Endeksi, <https://lpi.worldbank.org/international/global>

⁶ Dünya Bankası İş Ortamı Raporu kapsamında belirtilen ihracat-ithalat süre ve maliyetleri, rapor kapsamında oluşturulan metodoloji kapsamında belirlenmiştir.

Sınır Ötesi Ticaret Gösterge Setinde Türkiye'nin İhracat Verileri

TÜRKİYE	OECD Yüksek Gelir Grubu
İhracat Süresi-16 saat	İhracat Süresi 12.7 saat
İhracat Maliyeti 376 \$	İhracat Maliyeti 149.9 \$
Belge Hazırlama Süresi 5 saat	Belge Hazırlama Süresi 2.4 saat
Belge Hazırlama Maliyeti 87\$	Belge Hazırlama Maliyeti 35.4 \$

İTHALAT SÜRESİ VE MALİYETİ

Dünya Bankası İş Ortamı Raporu'nda yer alan gösterge setlerinden biri olan Sınır Ötesi Ticaret Endeksi kapsamında Türkiye'de ithalat süresi 41 saat, ithalat maliyeti 655 ABD Doları, belge hazırlama süresi 11 saat, belge hazırlama maliyeti 142 ABD Doları'dır.

Sınır Ötesi Ticaret Gösterge Setinde Türkiye'nin İthalat Verileri

TÜRKİYE	OECD Yüksek Gelir Grubu
İthalat Süresi 41 saat	İthalat Süresi 8.7 saat
İthalat Maliyeti 655 \$	İthalat Maliyeti 111.6 \$
Belge Hazırlama Süresi 11 saat	Belge Hazırlama Süresi 3.5 saat
Belge Hazırlama Maliyeti 142 \$	Belge Hazırlama Maliyeti 25.6 \$

İHRACAT VE İTHALATTA ARANAN TEMEL BELGELER

İhracatta aranan temel belgeler aşağıda yer almaktadır.

- I.** ATR Dolaşım Belgesi
- II.** Menşe İspat Belgesi
- III.** Manifesto (Taşıma Belgesi)
- IV.** Garanti Belgeleri (TIR Karnesi vb.)
- V.** CMR Belgesi
- VI.** Gümrük Beyannamesi

- VII. Fatura
- VIII. Çeki Listesi

İthalatta aranan temel belgeler aşağıda yer almaktadır.

- I. ATR Dolaşım Belgesi
- II. Menşe İspat Belgesi
- III. Manifesto (Taşıma Belgesi)
- IV. CMR Belgesi
- V. Gümrük Beyannamesi
- VI. Fatura
- VII. Çeki Listesi
- VIII. Kargo Teslim Emri
- IX. Tır Karnesi
- X. Navlun Faturası
- XI. Sigorta Poliçesi
- XII. TAREKS Referans numarası
- XIII. Antrepo Beyanı

Ülke	Yıl	LPI Sıra	LPI Skoru	Sınır İdarelerince Gümrük Prosedürlerinin Etkinliği (Teslimde hız, etkinlik tahmin edilebilirlik)	Ticaret ve Lojistik Altyapı (Yol, demiryolu , karayolu vs) kalitesi	Rekabetçi fiyatlandırılmış sevkiyat kolaylığı	Lojistik Hizmet Kalitesi	Sevkiyatı Takip ve İzleme	Dakiklik (Sevkiyatın zamanında ulaşım ulaşıp ulaşmadığı)
Türkiye	2016	34	3,42	3,18	3,49	3,41	3,31	3,39	3,75

V. TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI TÜRKİYE STRATEJİSİ'NİN ANA EKSENLERİ VE TÜRKİYE'DEKİ MEVCUT DURUMUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Beş Yıllık Eylem Planı kapsamında, Vizyon Bildirisinde yer alan hedeflere ulaşmak için, **beş temel eksen**de Eylemler belirlenmiştir.

Bu eksenler;

- 1- Gümrük ve Ticaret Prosedürlerinde **Şeffaflığın Sağlanması**,
- 2- Gümrük ve Ticaret Prosedürlerinin **Kolaylaştırılması**,
- 3- Ticari **Maliyetlerin Azaltılması**,
- 4- Gümrük ve Ticaret Prosedürlerinden Sorumlu Kurumlar Arasında ve Yabancı Ülke İdareleri ile **İşbirliğinin Geliştirilmesi**,
- 5- Ticaretin Kolaylaştırılmasında **Kapasitenin Geliştirilmesi**,

şeklindedir.

1. ŞEFFAFLIĞIN SAĞLANMASI

Ticaretin kolaylaştırılmasında şeffaflığın sağlanması, en önemli ticaretin kolaylaştırılması araçlarının başında gelmektedir. Uluslararası anlaşmalar ve sözleşmeler incelendiğinde, şeffaflığın, gümrük işlemlerinin basitleştirilmesi ve uluslararası ticaret ortamında karşılaşılan sorunların azaltılması yönünde kullanılacak etkin araçlardan biri olarak görüldüğü anlaşılmaktadır.

Şeffaflığın sağlanmasında, ticaretin kolaylaştırılması anahtar unsurları; Bilgiye Erişim, Yorum Yapma Fırsatı, İtiraz ve Yeniden İnceleme, Bağlayıcı Bilgi, Güçlendirilmiş Kontroller, Ücretler ve Harçlar, Cezalar, Ortalama Teslim Süresi olarak belirlenmiştir.

Bilgiye Erişim: Gümrük ve ticaret prosedürlerine ilişkin mevzuatın Resmi Gazete'de yayımlanması, mevzuat ve uygulamaya ilişkin rehberlerin kurum ve kuruluşların internet sitelerinde yayımlanması şeffaflığın en temel unsurlarındandır. Buradaki amaç, ticaret erbabının ve tüm ilgililerin bu bilgilere kullanıcı dostu bir şekilde tasarlanmış internet siteleri aracılığıyla kolay bir şekilde ulaşımını temin etmek ve mevzuat hakkında ilgilileri bilgilendirmektir.

DTÖ tarafından hazırlanan GATT'ın X uncu maddesi, uluslararası ticarete ilişkin, ticaret erbabının, kamu idarelerinin ve diğer ülkelerin ihtiyaç duyacağı düşünülen bütün mevzuatın yayımlanmasını öngörmektedir. Bu bilgiler, DTÖ üyesi ülkelerin ilgili organları tarafından düzenlenerek yayımlanmalı ve gerekli durumlarda güncellenmelidir. Yine aynı maddede, dış ticarete getirilen yasaklar, sınırlamalar, gümrük tarifeleri, vergiler ve harçlarda yapılacak değişikliklerin ayrıca yayımlanması gerekliliği düzenlenmektedir. Dünya Gümrük Örgütü (DGÖ) nezdinde imzalanan Revize Kyoto Sözleşmesi (RKS) ve DTÖ Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması ayrıca bilginin ticaret erbabı dahil ilgililere sunulmasında internet sitelerinden yararlanılmasını öngörmektedir.

İnternet sitelerinde, uluslararası ticaret ve gümrük işlemlerine ilişkin bilgilerin yayımlanması, özellikle kamu idarelerinin ticaret kesiminde yer alan bütün aktörlere eşit bir mesafede olduğunun da bir göstergesidir. Böylece, etik anlamda da sınır idarelerinin şeffaflık kriterlerine uyum sağladığı ortaya çıkacaktır. Bununla teknik anlamda, yani öngörülebilirlik bağlamında, ticaret erbabının işlemleri ve sevkiyatları gerçekleştirdiği anda, sabit (mevzuat bilgisi) ve değişken (sınırlamalar, yasaklamalar, kotalar vs.) bilgilere erişilmesi, uluslararası arz zincirindeki aksaklıklar ve bozulmaları gidereceği gibi kamu temsilcileri ile özel sektör temsilcileri arasında doğacak ihtilafları da azaltacaktır.

Şeffaflık ve bilgiye erişim bağlamında Türkiye'de; dış ticaret mevzuatı, geniş kapsamlı olup, bunlar Resmi Gazete ve kurumların internet sitelerinde yayımlanmaktadır.

Danışma noktaları, ticaret erbabı ve diğer ilgili kesimlerin gümrük ve ticaret prosedürleri ve belgelerinin makul sorularına cevap verilmesi amacıyla kurulan bir ticaretin kolaylaştırılması aracıdır. Türkiye'de yukarıda belirtilen konular hakkında ticaret erbabının ihtiyaçlarına cevap verebilmek üzerinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (444 8 482) ile Ekonomi Bakanlığı (444 4 363) bünyesinde birer çağrı merkezi oluşturulmuştur. Bunun dışında, T.C. Başbakanlık İletişim Merkezi (BİMER) vasıtasıyla ilgili tüm kurumlara yazılı başvuru hakkı bulunmakla birlikte, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı bünyesinde oluşturulan çağrı merkezi diğer ilgili kurumlar bünyesinde bulunmamaktadır.

Bununla birlikte gümrük ve dış ticaret mevzuatına ilişkin değişiklikler sıklıkla yapılmakta ve mevzuat değişikliği sonucunda ortaya çıkan konsolide metinlere ilgili kurumların internet sitelerinden kolaylıkla ulaşımda sıkıntı yaşanmaktadır. İlgili kamu kurum ve kuruluşlarının internet siteleri mevzuat bölümleri kullanıcı dostu bir şekilde tasarlanmamış olup, mevzuat, bazı kurumların internet sitelerinde güncel olmayıp bazılarında ise geç güncellenmemektedir.

Gümrük ve ticaret prosedürlerine ilişkin mevzuatın uygulanmasına adına hazırlanan açıklayıcı bilgi notları ve rehberler yeterli olmayıp ilgililere zamanında ve sağlıklı bir şekilde sunulmamaktadır.

Eşyanın ithalatı, ihracatı ve transifine ilişkin olarak sınır kapılarında ve sınır geçişlerinde ortaya çıkan sorunların önceden duyurulmasına yönelik bir mekanizma bulunmadığı gibi, yabancı ülkelerin gümrük uygulamalarındaki ani değişiklikler hakkında sınır komşusu ülkeler haricinde ticaret erbabına önceden uyarı yapılmamaktadır.

Bu kapsamda, **KISA VADEDE;**

- İnternet Sitesi Çalışma Grubu kurulacak, Kurul internet sitesi içeriği ve potansiyeli hakkında bir rapor hazırlanarak Teknik Komiteye sunulacaktır.

- Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu İnternet Sitesi kurulacaktır.
- İlgili kamu kurum ve kuruluşlarının bilgiye erişim bağlamında kendi internet sitelerini kullanıcı dostu olarak tasarlayacaklardır.
- Ulusal Ticaret Bilgi Portalının kurulması amacıyla konunun Başbakanlık ve/veya Bakanlar Kurulunun gündemine getirebilmek için İnternet Sitesi Çalışma Grubunca bir rapor hazırlanacaktır.
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı tarafından, kendi görev alanlarına ilişkin bir **sanal eğitim platformu** kurulacaktır.
- Sınır kapılarındaki yoğunluk ve yurtdışındaki dış ticaret uygulamalarındaki değişiklikler hakkında ticaret erbabını önceden bilgilendirmek adına bir mekanizma tesis edilecektir.
- Gümrük ve ticaret prosedürlerine yönelik, ticaret erbabının bilgilendirilmesi amacıyla danışma noktası kurulacaktır.

ORTA VADEDE;

- Ulusal Ticaret Bilgi Portalı kurulacaktır.

Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu internet sitesi, Kurulun kurumsal kimliğinin güçlendirilmesi açısından önem arz eden bir araç olup aynı zamanda bilgiye erişim bağlamında potansiyeli konusunda İnternet Sitesi Çalışma Grubunca değerlendirme yapılacaktır.

Belirli bir ürünün ithalat, ihracat ve transitinde uygulanacak gümrük ve ticaret mevzuatı, gümrük vergi ve harçları, kota, antidamping uygulamaları dâhil tüm tedbirlerin tek bir noktadan ulaşılabilesine imkân verecek nitelikte tasarlanacak Ulusal Ticaret Bilgi Portalının Türkiye'de hayata geçirilmesi, şeffaflık anlamında bir yandan ticaret erbabına büyük kolaylık sağlayacak olmakla birlikte, ülkemizdeki firmalarla ticaret yapmak isteyen yabancı firma ve yatırımcıların öngörülebilirliğinin sağlanması açısından da önem taşımaktadır.

Bu süreç içerisinde finansman kaynakları ile kurumlar arası mutabakat sağlanması imkânları aranacak olup, konunun Başbakanlık veya Bakanlar Kurulu gündemine alınmaması, bilgi sağlamada kurumların personelinin sürekliliğinin ve düzenli bir görev paylaşımının sağlanamaması, konunun özel bir firma tarafından takibinin sağlanabilmesi adına finansman temin edilememesi birer risk unsuru olarak ortaya çıkması muhtemeldir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı tarafından, kendi görev alanlarına ilişkin kurulacak **sanal eğitim platformu** bilgiye erişim bağlamında şeffaflığın güçlendirilmesi açısından önem taşımaktadır. Ancak, hazırlanacak sanal eğitimlerin tüm ticaret erbabının ve potansiyel girişimcilerin ilgisini çekecek kalite ve nitelikte yapılamaması ve finansman ayırımında sıkıntılarla karşılaşılması riskler arasında yer almaktadır.

Sınır kapılarındaki yoğunluk ve yurtdışındaki dış ticaret uygulamalarındaki değişiklikler hakkında ticaret erbabını önceden bilgilendirmek, ticaret erbabının gereksiz zaman ve maliyet kayıplarının önüne geçilmesi açısından elzemdir. Bu konuda bu Strateji ile ticaret erbabını önceden bilgilendirmeye yönelik kurulacak mekanizma önem taşımakla birlikte ilgili Kurul üyelerince üçüncü ülkelerdeki gelişmelerin takibinin iyi yapılamaması ve koordinasyondan sorumlu Bakanlıklar ile bilgi paylaşımında problemler yaşanması olası risk unsurlarıdır.

Bu kapsamda, uygulamanın geliştirilmesi amacıyla, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Sekretaryası bünyesinde kurumsal bir e-posta adresi oluşturularak, danışma noktası görevini üstlenecek ve kurumlar arası koordinasyon sağlanacaktır.

Günümüz ticaret hızının anlık bildirim ve dinamik çözüm önerileri ile teknik ve doğru hızlı bilgi akışı gereksinimleri karşısında, danışma noktaları hizmetinin e-posta aracılığıyla yürütülmesinin yetersiz kalabilmesi, danışma noktasına gelen soruların cevaplanması sürecinde, kurumlar arası bilgi akışının yeterli verimlilikte sağlanamaması, zamanında ve hızlı bilgi akışının ticaret erbabına

sunulamaması sebebiyle danışma noktalarının işlevsizleşebilmesi, danışma noktasından sorumlu personelin diğer cari işlerden arındırılması konusunda idarenin gerekli düzenlemeleri yapmaması, danışma noktası mekanizmasının etkin işleyişinin önünde birer risk unsuru olarak karşıya çıkması muhtemel görülmektedir.

Yorum Yapma Fırsatı: Ticaretin Kolaylaştırılmasına ilişkin uluslararası standartlar ve DTÖ Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasında ortaya çıkan bir diğer unsur ise mevzuatın yürürlüğe girişi öncesinde ticaret erbabına ve ilgili kurumlara yorum yapma fırsatı (danışma hakkı) sağlanması ve bilhassa ticaret erbabına mevzuatın yürürlüğe girmesi ile yayımlanması arasında bir süre bırakılması suretiyle yeni duruma kendilerini adapte edebilmeleri için fırsat tanınmasıdır.

Ticaretin kolaylaştırılmasının en önemli araçlarından biri olan ve ülkemizde kronik olarak baş gösteren mevzuat değişikliklerinin önüne geçilmesi amacıyla yürürlüğe giriş öncesi bilgi sağlama ve danışma hakkı kapsamında Türkiye'de yeni bir mevzuat oluşturulması veya mevzuatın değiştirilmesi sürecinde ticaret erbabi ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasında düzenli işleyen bir mekanizma bulunmadığı gibi, mevzuat hazırlanması sürecinde ilgili idarelerce düzenleyici etki analizi yapılmamaktadır.

Bu kapsamda, **KISA VADEDE;**

- İstisnai haller dışında dış ticarete dair yeni mevzuat hazırlıkları ile değişiklik taslaklarının ilgili kamu kurumlarının internet siteleri aracılığıyla 30 gün süresince kamuoyunun görüşüne açılacaktır.
- Dış ticarete ilişkin mevzuatın yayımlanması ile yürürlüğe girmesi arasında mümkün olduğu ölçüde makul bir süre verilecektir.
- Görüşe açılan mevzuat sayısına ilişkin istatistikî bilgiler Kurul ile paylaşılacaktır.

Kamu kurumlarının mevzuat oluşturma geleneklerini bu yönde değiştirmesine direnç göstermesi, ilgililere gerekli zaman aralığını tanımaması, mali değişiklik içermeyecek olmasına rağmen mevzuat çalışmalarının kamuoyuyla paylaşılmaması ve doğrudan yürürlüğe konulması ortaya çıkabilecek belli başlı risk unsurları arasında yer almaktadır.

Bağlayıcı Bilgi: Bağlayıcı bilgi, bilhassa ithal eşyasının gümrük tarife istatistik pozisyonu veya menēi açısından ithalat esnasında gümrükte tabi olacağı uygulamanın önceden netleştirilmesi açısından idare tarafından, ithalat öncesinde yazılı olarak düzenlenerek başvurana verilen, idareyi bağlayan, öngörülebilirliği sağlayan ticaretin kolaylaştırılması araçlarından biridir.

Bunun yanı sıra bağlayıcı bilgi kararı belirli şartlar dahilinde eşyanın tabi olacağı kıymet metodu, gümrük vergilerinden muafiyet veya askıya alma, kota ve tarife kotaları veya uygun başka konularda da verilebilmektedir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca bağlayıcı tarife ve menē bilgisi verilmesine dair yasal zemin oluşturulmuş bulunmakla beraber bağlayıcı kıymet bilgisine ilişkin gerek yasal zemin gerekse uygulama bulunmamaktadır.

Bağlayıcı tarife bilgisi verilmesi konusunda, yapılan başvuruların cevaplanması sürecinde kanunen öngörülen sreler aşılabilmektedir. Diğer taraftan, Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerinde bağlayıcı tarife bilgisinden sorumlu personel sürekli yer değiştirmekte ve bu konuda uzmanlaşma sağlanamamaktadır.

Bağlayıcı menē bilgisi verilmesi konusunda ise Gümrük Kanunu ve Gümrük Yönetmeliği'nde bir üst düzenleme bulunmasına rağmen uygulama usul ve esaslarını belirleyen alt yasal düzenlemelerin bulunmaması ve Bakanlığın kapasite ihtiyaçları nedeniyle bağlayıcı menē bilgisi fiili olarak verilmemektedir.

Diğer taraftan, Gümrük Kanununun 8 inci Maddesi kapsamında kişilerin gümrük idarelerinden gümrük mevzuatının uygulanması hakkında bilgi talep edebilmesi hakkına karşın, bu kapsamda yapılan bilgi taleplerinin gümrük idarelerince cevaplanması konusunda da sıkıntılar yaşanmaktadır

Bu kapsamda **KISA VADEDE;**

- Bağlayıcı tarife bilgisi verilmesi sürecinde yasal sürelerle uyulması konusunda azami gayret gösterilecektir.
- Bağlayıcı bilgi verilmesi sürecinde yapısal düzeyde iyileştirmeye gidilecektir.
- Bağlayıcı bilgi taleplerinin yaygınlaştırılması amacıyla, ticaret erbabına bilgilendirme faaliyetleri yürütülecektir.

ORTA VADEDE;

- Bağlayıcı menşe bilgisi konusunda alt yasal düzenlemeler yapılarak, bağlayıcı menşe bilgisi verilmesi uygulamasına geçilecektir.
- Bağlayıcı kıymet bilgisi verilmesi adına yasal düzenlemeler yapılarak uygulamaya geçilecektir.
- Bağlayıcı tarife bilgisi verilmesi sürecinde yasal sürelerle uyulması konusunda Bölge Müdürlükleri bazında performans ölçümü gerçekleştirilecektir.

Bağlayıcı bilgi konusunda uygulamanın gerek tercihlili ve gerekse de tercihsiz menşe bakımından ve aynı zamanda bağlayıcı kıymet bilgisi açısından hayata geçirilmesi noktasında teknik kapasite eksikliğinin devam etmesi, idarenin gerekli çalışmaları zamanında tamamlama konusunda gerekli özeni göstermemesi, özel sektörün konunun önemi konusunda lobi faaliyetleri yürütmemesinin gerekli pozitif baskıyı yoksun bırakması, taşra idareleri açısından

bir rehberin olmaması, yıllık bazda taşra idarelerinin konu hakkındaki çalışmalarının merkez tarafından incelenerek kamuoyu ile paylaşılmaması eylemin gerçekleşmesinde birer risk unsurudur.

İtiraz ve Yeniden İnceleme: Şeffaflığın sağlanmasında bir diğer önemli husus, hukukun temel haklarından biri olan idari işlemlere karşı itiraz ve yargı yolunun sağlanmasıdır. Gümrük ve ticaret prosedürlerine ilişkin mevzuatın ticaretin ihtiyaçlarına ve uluslararası anlaşmalara binaen sürekli güncellenmesi, konunun oldukça teknik ve karmaşık yapısı, yeknesak uygulamanın sağlanmasını zorlaştırabilmektedir. Bu durumda idarenin verdiği kararlara karşı itiraz ve yargı yolu kaçınılmaz olmaktadır.

Bu durum, uluslararası ticari işlem akışlarında, dış ticaret işlemlerinden sorumlu gümrük idareleri, ekonomi, tarım, sağlık, standartlar, çevre otoriteleri ve diğer ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile ticaret erbabı arasında olabilecek çeşitli görüş ayrılıklarının çözümü bakımından önem taşımaktadır.

Bu prosedürler, kamu otoritesi ile özel sektör arasındaki işbirliğinin tesis edilmesi ve iletişim kanallarının açık tutulması bakımından da önemlidir. Zira kimi zaman kamu otoritesi kararlarında haklı olabilirken, kimi zaman ise benzer olaylarda farklı taşra teşkilatları bünyesinde farklı kararların verilebildiği görülebilmektedir. Bu sebeple itiraz ve yeniden inceleme prosedürleri, ülke içerisinde şeffaflığın ve uygulamada yeknesaklığın sağlanması ile uzun süreçli yargı evrelerine anlaşmazlıkların götürülmesi öncesinde, idari kararların bir kez daha gözden geçirilmesi bakımından ayrı bir önemi haizdir.

Türkiye'de gümrük konuları dahil olmak üzere idarelerin vermiş olduğu kararlara ilişkin itiraz ve yargı yolu açıktır. Ancak uygulamada karşılaşılan sorunlar arasında idari itirazlara karşı yasal olarak öngörülen 30 günlük yasal süreye gümrük idaresince çoğunlukla uyulmamakta, ilave süreye ihtiyaç duyulması halinde bile bu durumun ticaret erbabına bildirilmemekte ve yaygın bir uygulama olarak zımni ret uygulaması gerçekleştirilmektedir. Bilhassa gümrük

vergilerinin geri verilmesi ve kaldırılmasına yönelik başvurularda bazı gümrük idarelerince başvuru alındığı anda ek süre kullanma yoluna gidilmektedir.

Bunun yanı sıra eşyanın ithalatı sırasında beyan edilen eşyaya ilişkin bilgilerin doğruluğunun tespiti aşamasında gümrük idaresi taşra teşkilatı tarafından yeterli araştırma yapılmamakta ve daha ziyade yurtdışı soruşturma yöntemine başvurulmaktadır.

Gümrük ve ticaret prosedürlerinden sorumlu kamu idarelerine yapılan itiraz başvurularının idari merci, sayı, konu, süre, sonuç vb. hususlarda istatistik üretmeyi ve farklı idarelerce kararlara erişmeyi kolaylaştıracak bir bilgi işlem altyapısı mevcut değildir.

Bu kapsamda, **KISA VADEDE;**

- İtirazların mümkün olduğu ölçüde kısa sürede yasal sürelerle riayet edilerek cevaplandırılması ve itiraz mekanizmasının daha etkin, şeffaf ve hesap verilebilir bir yapıda işlemesinin sağlanması amacıyla itiraz süreçlerinin değerlendirildiği birimlerde uzmanlaşmış personelin sürekliliği sağlanacaktır.
- Merkezde konusunda uzman personel ve hukukçulardan oluşan bir yüksek itiraz mercinin kurulması yönünde yurtdışı iyi uygulama örnekleri göz önünde bulundurularak bir çalışma yapılacaktır.

ORTA VADEDE;

- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı başta olmak üzere ilgili tüm idarelerce itiraza ve yargıya konu olmuş hususlarda analiz yapılarak, bir veri tabanı oluşturulacaktır.

Bu konuya ilişkin, veri tabanı için finansmanın sağlanamaması, merkez ve taşraya yapılacak başvuruların internet ortamında yapılmaması sebebiyle, kararların veri tabanına geçmişleri ile aktarılmasında problemlerle karşılaşılması, veri tabanının güncelliğinin korunması ve arama yapılmasını konu, yıl vb. başlıklarda kolaylaştıracak ve daimi olarak konu ile ilgilenecek personelin idare tarafından görevlendirilmemesi, uzmanlaşmış personelin sürekliliğinin sağlanmasına İdarenin gerekli özeni göstermemesi, idarenin personelin uzmanlaşması konusuna gerekli özeni vermemesi gibi risk unsurları mevcuttur.

Güçlendirilmiş Kontroller: Ticaretin kolaylaştırılması her ne kadar gümrük ve ticaret prosedürlerinde basitleştirme konusunu odak noktasında bulundurmakta ise de insan, bitki ve hayvan sağlığının korunması, güvenliğin sağlanması, bir diğer unsurunu teşkil etmektedir.

Ticareti kolaylaştırmak isteyen her ülke aynı zamanda canlı hayvanlar ve hayvansal ürünler, bitkisel ürünler ve diğer gıda ürünlerinde kontroller uygulamaktadır. Bu ürünlerin kontrol derecesinin yükseltilmesi halinde, eşya kırmızı hatta sevk edilmekte, fiziki denetime tabi tutulmakta, kontroller sonucunda, uygunsuzlukla karşılaşılması durumunda ürünler, mahrece iade edilmekte ve ithalatına izin verilmemektedir.

İnsan, hayvan ve bitki sağlığını korumak amacıyla sınırda kontrol seviyesini artıran ülkelerin ilgili kurumlarınca kontrolü gerçekleştirmek üzere risk kriterlerine dayanan erken bildirim mekanizması oluşturulmaktadır. Bu tip durumlarda ihracatçı ülke veya ithalatçıya bildirim yapılması, aynı zamanda, denetim amaçlı olarak eşyanın alıkonulması durumunda da bu konuda idarenin yapacağı denetimin içeriği konusunda taşıyıcıya, ithalatçı veya yetkili temsilcisine derhal bilgi verilmesi gerekmektedir. Güçlendirilmiş kontrol ve denetime ilişkin bildirimlere, şartlar ortadan kalkması durumunda son verilmesi ve ticareti kısıtlayabilecek anlamda uygulanmaması gerekir.

Güçlendirilmiş kontroller kapsamında, Türkiye'de farklı türde sorunlar yaşandığı anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda;

- Güçlendirilmiş kontrol ve muayenelere ilişkin bildirimler hakkında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca uygulanan sağlıklı bir erken uyarı mekanizması bulunmamaktadır. Bakanlık bildirimlerine ilişkin talimatların yeteri kadar açık olmaması nedeniyle sınır idarelerince ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı taşra teşkilatınca farklı uygulamalar gerçekleştirilebilmektedir.
- Tek Durak uygulamasındaki eksiklikler nedeniyle ürünlerin ithalat aşamasında ilgili kurumlar arasındaki koordinasyon eksikliği sebebiyle sıkıntılar doğabilmektedir.
- Sınır kapılarında Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, çalışma saatlerinin yeknesak olmaması nedeniyle ticari işlemlerde aksaklıklar yaşanmaktadır.
- Kara hudut kapılarının Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı kontrollerine ilişkin yeterli alt yapısı bulunmadığı görülmektedir.
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından ithal amaçlı beyan edilen eşyanın gümrük veya ilgili kurumlar tarafından muayeneye tabi tutulması halinde ithalatçıya bildirim yapılmaktadır.
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı nezdinde ithalatı gerçekleştirilecek olan eşyanın birinci tahlilinin ardından ikinci tahlil imkânı sağlanmakla ve ikinci tahlile tabi tutulan eşya için ticaret erbabı tarafından gözlemci bulundurulabilmekle birlikte, ikinci tahlilde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve Türk Standartları Enstitüsü tarafından dış akredite laboratuvarlarda test

imkânı mevzuattan kaynaklanan sebeplerle sağlanamadığı ve teste tabi tutulan eşyayla ilgili olarak kurumların test kriterlerinin farklılık arz etmektedir.

- Teste tabi eşyalarda Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Türk Standartları Enstitüsündeki test ve deneye ilişkin işlemlerde numune alınması ile alınan numunenin laboratuvara gönderilme ve sonuçlanma süresi bölgesel olarak farklıdır.

Bu kapsamında;

KISA VADEDE;

- Güçlendirilmiş kontrol ve muayenelere ilişkin bildirimler, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca internet sitesi ve sosyal medya imkânlarından faydalanılarak, gecikmeksizin ticaret erbabına bildirilecektir.
- Ticaret erbabına ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı taşra personeline yönelik tanıtım ve eğitim faaliyetleri düzenlenecektir.

ORTA VADEDE;

- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından, **teknikengel.gov.tr** internet sitesi örnek alınarak ve Ekonomi Bakanlığı'nın teknik desteği ile DTÖ Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemleri **(SPS)** Anlaşması bildirimlerinin zamanlıca yapılacağı bir internet sitesi oluşturulacaktır.
- Güçlendirilmiş kontrol ve muayenelere ilişkin bildirimler hakkındaki talimatnamelerin yeknesak uygulanmasına ihtimam gösterilecektir.

- Ticaret yapılan ülkeler tarafından DTÖ SPS Anlaşması kapsamında alınan önlemlerin ülkemiz ihracatçılarında bildirilmesi amacıyla bir sistem kurulacaktır.

Ancak ilgili idare tarafından üçüncü ülkelerin güçlendirilmiş kontrole dair güncel politikalarının ve ihracatçılarımızın üçüncü ülkelerde bu alanda karşılaştığı problemlerin takibatının yapılmasına gerekli özenin gösterilmemesi ve eğitimlerde gerekli finansal ve idari desteğin sağlanamaması da birer risk unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ücretler ve Harçlar: Ücret ve harçlara dair disiplinler, ticaretin kolaylaştırılması bakımından kilit konumunda bulunmaktadır. Bu durumun sebebi, verilen hizmetle orantılı olarak alınması gereken ücret ve harçların, kimi zaman bir ticaretin engellenmesi aracı olarak uygulanmasından ileri gelmektedir. Böyle bir uygulamada, tarifelerin düşürülmesi ve hatta sıfırlanması durumlarında dahi, ücret ve harçların hizmetlerle orantısız ve aşırı düzeyde uygulanması ciddi trafik sapmalarına ve pazara girişte engellere sebebiyet verebilmektedir.

Ücret ve harçlar konusu, her yıl Dünya Bankası (DB) tarafından yayımlanan ve doğrudan yabancı yatırımcılar açısından bir rehber niteliği taşıyan İş Ortamı Raporlarının ihracat ve ithalat maliyetler kaleminde de önemli bir gösterge olarak ele alınmaktadır.

Türkiye'de, ithalat ve ihracata ilişkin olarak kamu idareleri tarafından tahsil edilen ücret ve harçlar, Resmi Gazete'de ve aynı zamanda ilgili kamu kurumu ve kuruluşlarının internet sitelerinde çoğunlukla yayımlanmaktadır.

Ücret ve harçlar, Resmi Gazete'de yayımlandığı gün yürürlüğe girmekle birlikte, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarih ile yürürlüğe girdiği tarih arasında bir süre bulunmamakta ve bu durum ticaret erbabı açısından öngörülebilirliği engellemesi nedeniyle mağduriyetlere yol açabilmektedir.

Türkiye'de ücret ve harçlara ilişkin bilgilerin ticaret erbabınca tek bir noktadan kolaylıkla ulaşılabileceği bir sistem bulunmamaktadır.

Ücret ve harçların değerlendirilmesi ile sayı ve türlerinin azaltılmasına yönelik periyodik olarak gözden geçirilmesini sağlayan ve aynı zamanda ithalat ve ihracatta tahsil edilen ücret ve harçların verilen hizmetle orantılı olup olmadığını tespit etmeye yönelik bir mekanizma bulunmamaktadır.

Bu bulgular ışığında; ücret ve harçların dış ticaret rekabetçiliğindeki ve üçüncü ülke piyasalarına girişte pazar üstünlüğü sağlanmasındaki önemli katkısı dikkate alınarak; Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulunca, dış ticaret işlemlerine ilişkin olarak düzenlenen belgeler ve verilen hizmetlerle ilgili alınan ücret ve harçların sayı ve çeşitliliğinin azaltılması konusuna özel önem verilecektir.

Bu bakımdan, **KISA VADEDE;**

- Dış ticaret işlemlerine ilişkin olarak düzenlenen tüm belgeler ve verilen hizmetlerle ilgili alınan ücret ve harçlar hakkında bir durum tespit ve değerlendirme raporu hazırlanarak, siyasi iradeye sunulacaktır.

Koordinasyon sürecinin sağlıklı işlememesi, kurumların konu hakkında yeterli farkındalığı elde edememiş olması ve ücret ve harçların azaltılmasına direnç göstermeleri, ihtiyaç duyulan siyasi irade desteğinin sağlanamaması risk unsuru olarak değerlendirilmektedir.

Cezalar: Sadece ihlalden sorumlu kişilere karşı ve ihlalin derecesi ile orantılı olarak uygulanması kriterleri ile ceza disiplinleri, önemli bir şeffaflık unsurudur. Esas olarak gümrük idareleri tarafından uygulanan ceza disiplinlerinde, ceza hükümlerine başvurulmasının idari personel için bir teşvik unsuru olmaması gerekmektedir. Ayrıca, ticaret erbabının ihlalini fark etmesi ve

bunu İdarenin tespitinden önce kendisinin bildirmesi halinde, hafifletici önlemlerin de uygulamada yer alması modern ceza hukukunun bir gereğidir.

Türkiye'de, gümrük mevzuatının ihlal edilmesi ve ceza uygulanması konusunda mevzuat düzenlemesi bulunmaktadır. Bununla birlikte, cezanın ihlalden sorumlu kişilere uygulanması, verilen cezanın ihlalin derecesi ve ciddiyeti ile orantılı olması, ihlalin gümrük idaresi tarafından tespitinden önce ticaret erbabınca açıklanması durumlarında gümrük idaresinin uygulamaları mağduriyetlere neden olabilmekte olup, söz konusu mevzuatın gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, ithalatçıların gönüllü uyum düzeylerinin artırılması için ceza disiplini hükümlerine başvurulmaksızın düzeltim işlemleri yapmalarına izin verilmesi teşvik edilmektedir.

Cezalara ilişkin düzenlemeler incelendiğinde; ticaret erbabının gümrük mevzuat hükümlerine kendi iradesiyle uymasını teşvik etmeye yönelik mekanizmalar işletilememektedir.

Bu çerçevede, konunun önem derecesine istinaden gümrük mevzuatı ve Kabahatler Kanununda yer alan ilgili hükümlerin ihlal edilmesi ve ceza disiplinlerine ilişkin olarak ulusal mevzuatımız gözden geçirilecektir.

Bu amaçla, **KISA VADEDE;**

- Gümrük mevzuatı ve Kabahatler Kanununda yer alan ilgili hükümlerin ihlal edilmesi ve ceza disiplinlerine ilişkin olarak ulusal mevzuatımız gözden geçirilecektir. Bu amaçla, ceza disiplinlerine ilişkin ilgili tüm tarafların katılımıyla özel bir geçici **çalışma grubu** kurulacaktır.

Diğer taraftan, koordinasyon sürecinin sağlıklı işlememesi, kurumların konu hakkında yeterli farkındalığı elde edememiş olması, ihtiyaç duyulan siyasi irade desteğinin sağlanamaması gibi riskler mevcuttur.

Ortalama Teslim Süresi: Eşyanın Ülkeye varışı ve ilgili kurumlardan gerekli izinlerin alınmasının ardından gümrük idaresine sunulması ve gerekli kontrollerin yapılması suretiyle sahibine teslim edilmesini ifade eden eşyanın ortalama gümrükleme teslim sürelerinin saptanarak ticaret erbabına duyurulması ticaretin kolaylaştırılmasında şeffaflığı sağlayan önemli yöntemlerden bir tanesidir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca, özet beyan aşamasından eşyanın ticaret erbabına teslim edilmesine kadar olan süreci ölçen bir mekanizma bulunmaktadır ve ortalama teslim süreleri Gümrük ve Ticaret Bakanlığı resmi internet sitesinde periyodik olarak yayımlanmaktadır.

Bununla birlikte, gümrük ve ticaret mevzuatı ile ilgili diğer sınır idarelerinin eşyanın gümrüğe sunulmasına kadar olan işlem süreçlerini ölçen bir mekanizma bulunmamaktadır.

Bu çerçevede, **KISA VADEDE;**

- Ortalama teslim süresinin ölçümüne ilişkin devam eden çalışmalar DGÖ Eşyanın Teslim Süresinin Ölçüm Çalışması kapsamında geliştirilecektir.

Sürelerin açıklanması sayesinde sınır idarelerinin işlemlerinde yapılması gereken reformların tespiti ve bu reformların hayata geçirilmesi için bir baskı unsuru oluşması ihtimaline karşın bürokrasinin işbirliğine ve gerekli şeffaflığa imkân tanımaması risk unsuru olarak göz önünde bulundurulmalıdır.

2. KOLAYLAŞTIRMA

Ticaretin kolaylaştırılması kapsamında, gümrük ve ticaret prosedürlerinin basitleştirilmesinde etkinliğin sağlanması açısından bazı kolaylaştırma araçlarından faydalanılmaktadır. Ticareti kolaylaştırmada kimi zaman bilgi işlem teknolojilerinden daha yoğun olarak yararlanılan tek pencere ve risk yönetimi sistemi kullanıldığı gibi kimi zaman da prosedürlerin kolaylaştırılması amaçlı yasal düzenlemelerden faydalanılmaktadır.

Varış Öncesi Beyan/İşleme Sistemi, Elektronik Ödeme Sistemi, Risk Yönetimi Sistemi, Sonradan Kontrol Sistemi, Yetkilendirilmiş Yükümlü Sistemi, Hızlandırılmış Sevkiyat, Bozulabilir Eşya, İthal Amaçlı Eşyanın Gümrük Kontrolü Altında Nakli, İthalat, İhracat ve Transit Formalitelerinde Kolaylaştırma (Formalite-Belge-Kopya), Ticaretin Kolaylaştırılması ve Uluslararası Standartlara Uyum, Tek Pencere Sistemi, Sevk Öncesi İnceleme, Gümrük Müşavirlerinin Kullanımı ana kolaylaştırma araçları olarak ön plana çıkmaktadır.

Varış Öncesi Beyan/İşleme Sistemi: Gümrük idaresine verilmesi gereken ithalat beyannamesinin ve diğer kurumlardan alınması gereken izin, onay ve uygunluk belgelerinin ticaret erbabınca eşya daha ithalat ülkesine gelmeden ve mümkünse elektronik ortamda temin edilebilmesi ve sunulabilmesi imkânını tanıyan varış öncesi beyan/işleme sistemi ticareti kolaylaştıran önemli unsurlardan bir tanesidir.

Bu sistem kapsamında, örneğin eşyanın belge kontrolünün (sadece sarı hatta işlem görmesi) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından kararlaştırılması halinde, kontrol süreci daha eşya Türkiye Gümrük Bölgesine gelmeden önce tamamlanabilecektir. Fiziki kontrol öngörülmesi halinde ise eşyanın varışı öncesinde gerekli kararın ve planlamanın idare tarafından yapılmış olması sayesinde, fiziki kontrolün hızlı bir şekilde tamamlanması sağlanacaktır.

Böylelikle, dış ticaret işlemleri açısından zaman kayıplarının önüne geçilebilecek ve doğabilecek ilave maliyetlerin (tahmil, ardiye, terminal, demuraj giderleri vb.) azaltılması sağlanacaktır.

Karayolu taşımacılığı ile kıyaslandığında eşyaların değiştirilmesi açısından imkânsız bir nitelik taşıyan ve bu sebeple hava, deniz ve demiryolu taşımacılığında hayata geçirilmesi çok daha kolay olan varış öncesi beyan/işleme uygulamasının, kamu kurumları açısından da çeşitli yararları bulunmaktadır.

Öncelikle, sınırlarda oluşan yoğunlukların bertaraf edilmesi sağlanacak ve böylelikle daha planlı ve organize çalışan kamu kurumları konumuna ulaşılabilecektir. Ayrıca, varış öncesi işleme sayesinde limanlarda ihtiyaç duyulan depolama alanları gereksinimleri azaltılabilecek ve daha sistematik çalışabilen limanlar sayesinde uluslararası ticarete lojistik bir üs olunabilmesi için liman işlem sirkülasyonlarında da artış yaşanabilecektir.

Varış öncesi beyan/işleme uygulamasının Türkiye'de hayata geçirilebilmesi için sadece gümrük idaresinin değil, gümrük ve ticaretten sorumlu tüm sınır idarelerinin tamamen risk yönetimine dayalı bir kontrol tespiti sürecine girmesi ve böylelikle düşük riskli eşyaların sevkiyatını hızlandırması gerekmektedir.

KISA VADEDE;

- Varış öncesi işleme konusunda en iyi uygulama örneklerinden faydalanmak üzere uygulayıcı ülkelere yerinde inceleme ziyaretleri yapılacaktır.

ORTA VADEDE;

- Gümrük beyannamesinin ve beyannameye eklenmesi gereken belgelerin eşyanın Ülkeye varışından önce gümrük idaresine teslim edilebilmesi için, gerekli mevzuat düzenlemeleri ve altyapı çalışmaları tamamlanacaktır.
- İthalatta ön bildirim uygulamasının genişletilmesi ve etkinliğinin artırılması amacıyla, gerekli yasal ve teknik altyapı düzenlemeler yapılacak ve uygulamanın kapsamı genişletilecektir.

Diğer taraftan, uygulamada ilgili kamu kurumunun konu hakkında reformist bir yaklaşım benimsememesi, ticaret erbabını uygulamaya teşvik edici önlemler alınmaması ve uygulamanın işlevsiz kalması gibi riskler göz önünde bulundurulmalıdır.

Elektronik Ödeme Sistemi: İthalat ve ihracatta tahakkuk eden ve gümrük idaresi tarafından toplanan vergi, resim, ücret ve harçların elektronik ortamda ödenmesi ticaretin kolaylaştırılmasını sağlayan araçlardan biridir.

Türkiye'de gümrük mevzuatı uyarınca, ticaret erbabına gümrük idaresince tahsil edilen vergiler, ücretler ve harçların elektronik ortamda ödenmesi imkânı sağlanmaktadır. Ancak, elektronik ödemelerin kredi kartıyla yapılamaması, yalnızca mesai saatleri içinde yapılması ve sadece tek bir banka aracılığıyla yapılabilmesi, bilhassa çokuluslu şirketler nezdinde sıkıntı doğurabilmektedir.

Öte yandan, GÜMKART POS cihazları ve sistemleri ile ilgili bazı sıkıntılar yaşanmakta, saymanlık müdürlüklerinin devir işlemlerinden dolayı günün 16:00-18:00 saatleri arasında GÜMKART ile ödeme yapılamamakta, her gümrük idaresi GÜMKART tahsilatlarını sadece kendi gümrüğüne ait beyannameler için yapabilmekte, sistem izin vermesine rağmen diğer gümrüklere ait beyannameler için yapamamaktadır.

Ayrıca, Onaylanmış Kişi ve Yetkilendirilmiş Yükümlü statüsüne sahip firmaların mavi veya yeşil hatta işlem gören beyannamelerine ilişkin

ödemelerinin kendi banka hesaplarından yapılması zorunlu bulunmakta olup, bu statülere sahip olmayan ticaret erbabının beyannamelerine ait ödemelerin gümrük müşavirleri aracılığıyla veya kendi banka hesaplarından yapılmasının mümkün bulunmaktadır.

Bu çerçevede, **KISA VADEDE;**

- Gümrük idarelerince kara hudut kapılarında yükümlülerden tahsil edilmesi gereken kamu alacaklarının banka kartı ve kredi kartı yoluyla da tahsil edilmesi sağlanacaktır.
- GÜMKART uygulamasının diğer bankalarla da genişletilmesi yönünde çalışmalar yapılacaktır.
- GÜMKART kapsamındaki ödeme sisteminde modernizasyona gidilecektir.
- Saat 16:00-18:00 arasında da ödemenin yapılabilmesi amacıyla Maliye Bakanlığı ile görüşmeler gerçekleştirilmesi yönünde çalışmalar yapılacaktır.
- Farklı gümrüklere ait beyannamelerin vergi tahsilatlarının GÜMKART aracılığıyla her gümrük ve saymanlık idaresinden, sistemin izin verdiği şekilde, yapılması yönünde talimat verilecektir.
- Onaylanmış Kişi ve Yetkilendirilmiş Yükümlü statüsüne sahip firmalar dışında kalan ticaret erbabının da kendi hesapları yoluyla ödeme yapması yaygınlaştırılacaktır.

Bununla birlikte, gümrük idarelerinin farklı gümrük idarelerinde işlem gören gümrük beyannameleri için ödenmesi gereken gümrük vergilerinin kendi gümrük idarelerinden tahsil edilmesini sağlayacak bir sistemin kurulamaması bir risk unsuru olarak değerlendirilmektedir. Saymanlık Müdürlüklerinde 16:00-18:00 saatleri arasında GÜMKART ödemelerinin yapılmaması nedeniyle Maliye Bakanlığı ile yapılan görüşmelerde ilgili Bakanlığın uygulama değişikliğinin sadece Gümrük işlemlerine ilişkin olması sebebiyle sistemik değişiklik yapmaktan kaçınabileceği değerlendirilmektedir.

Risk Yönetimi Sistemi: Risk yönetimi sistemi, gümrük ve ticaretten sorumlu sınır idarelerince hangi ithalat, ihracat ve transit işlemleri ile ticaret erbabının kontrole tabi tutulacağını ve bu kontrolün derecesinin ve türünün ne olacağını belirleyen metot veya uygulamaları ifade eden sistemdir.

Bu çerçevede, gümrük kontrolleri ile diğer sınır idareleri (tarım, sağlık, ekonomi vb. kurumlar) tarafından yapılacak tüm kontrollerin; tamamen risk yönetimine dayandırılması, kontrollerin yüksek riskli sevkiyatlara yoğunlaştırılması ve düşük riskli eşyaların serbest bırakma işlemlerinin hızlandırılması, idarelerin rastgele seçim haklarına hanel getirmeksizin, uygun kontrol seçim kriterlerinin (tarife pozisyonu, eşyanın mahiyeti ve cinsin, menşe ülkesi, eşyanın gönderildiği ülke, eşyanın değeri, ticaret erbabının uyum kaydı, ulaşım aracının türü) kullanılması risk yönetimi açısından mümkündür.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı sorumluluk alanı itibariyle ülkemizdeki risk yönetimi uygulamasının mevzuat altyapısı Gümrük Kanunu ve Gümrük Yönetmeliği'ne dayanmaktadır. Ancak risk kriterleri gereğince sarı hatta sevk edilen veya memur tarafından kırmızı hatta yönlendirilen eşyaların kontrol edilmesine yönelik mekanizmanın uygulamada sağlıklı işlemediği görülmektedir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen risk analizleri gibi diğer kamu kuruluşları tarafından da yapılan risk analizlerinin etkinliği hakkında bir bilgi bulunmamaktadır.

Eşyanın kontrolü, piyasa gözetimi ve denetimi mekanizması yerine Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği kapsamında genellikle sınırlarda yapılmaktadır.

Bu kapsamda, **KISA VADEDE;**

- Risk yönetimi sisteminin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla, bir çalışma grubu oluşturulacaktır.
- Çalışma Grubu tarafından, piyasa gözetimi ve denetimi kapsamında gerçekleştirilebilmesi adına bir eylem planı oluşturulacaktır.

Risk yönetimi sistemi sadece gümrük idaresini ilgilendiren bir sistem değildir. Konu tüm sınır idarelerini kapsamakta olup, ilgili idarelerinde bu sistemin kullanımı konusunda yeterli ince farkındalığın oluşmamış olması olmamaları, bu idarelerin geleneksel kontrol yaklaşımlarını sürdürmeleri ve ayrıca risk kriterlerinin gizliliği içerdiği argümanları Çalışma Grubunun etkin bir şekilde sonuçlar üretmesinin önünde bir risk unsuru olarak değerlendirilmektedir.

Sonradan Kontrol Sistemi: İthal eşyasının, sahibine teslim edilmesi ve aynı zamanda sonuçlarının risk yönetimi sisteminde kullanılmasını amaçlayan metotlardan bir tanesi de sonradan kontrol mekanizmasıdır.

Gümrük idareleri, uygun seçim kriterini de içerebilecek riske dayalı bir yaklaşımla, sonradan kontrol için bir kişi veya bir sevkiyatı seçebilir, sonradan kontrol işlemlerini şeffaf bir şekilde gerçekleştirerek, kontrole ilişkin nihai sonuçları kayıtları kontrol edilen kişiye bildirir.

Türk gümrüklerinde, sonradan kontrol mekanizması işletilmektedir. Sonradan kontrole tabi tutulacak yükümlüler risk kriterlerine dayanarak veya rastgele seçilerek sonradan kontrol planı çerçevesinde denetime tabi tutulmaktadır.

Bu kapsamda, **ORTA VADEDE;**

- Sistemin daha iyi hale getirilebilmesi yönünde ve bilhassa özel sektörün uygulama sayesinde öz uyumunun yükseltilmesi ve uygulamanın firmaları eğitici yönünün de ortaya konması ile

sonradan kontrol sonucu elde edilen bulguların risk analizi bağlantısının yükseltilmesi doğrultusunda en iyi ülke uygulamalarının takibi amacıyla inceleme ziyaretleri yapılacaktır.

Yetkilendirilmiş Yükümlü Sistemi: Yetkilendirilmiş yükümlü uygulaması; gümrük ve ticaret kuralları ile uyum düzeyi yüksek, iç kontrollere imkân veren bir kayıt yönetim sistemine sahip, mali yeterliliği haiz ve tedarik zinciri güvenliğini gözeten dış ticaret erbabına gümrük işlemlerinde kolaylık sağlayan, uluslararası geçerliliği olan bir akreditasyon sistemidir.

Yetkilendirilmiş yükümlü bu sayede; daha az belge ve veri ile dış ticaret operasyonlarını yürütebilmekte, kamu tarafından daha az fiziki kontrol ve incelemelere tabi olmakta, eşyalarını gümrük idaresinden daha hızlı teslim alabilmekte, ertelenmiş gümrük vergileri ödemeleri olanağı sayesinde likidite kaynaklarından daha etkin istifade edebilmekte, teminat gereksinimlerinde kapsamlı ve düşük oranlı kefalet olanaklarına sahip olabilmekte, dönemsel olarak çoklu dış ticaret operasyonları için tek gümrük beyanı ile işlem yapabilmekte, gümrüklü sahalarda ardiye ve ilave terminal ücretleri külfetlerine katlanarak dış ticaret operasyonlarının tamamlanmasını beklemek yerine tüm süreci kendi tesislerinde yapabilmektedir.

Ülkemizde 2013 yılı Ocak ayında uygulamaya konan sistem incelendiğinde; Yetkilendirilmiş Yükümlü, gümrük yükümlülüklerini yerine getiren, kayıt sistemi düzenli ve izlenebilir olan, mali yeterlilik, emniyet ve güvenlik standartlarına sahip bulunan, kendi oto kontrolünü yapabilen güvenilir firmalara gümrük işlemlerinde birtakım kolaylık ve imtiyazlar tanıyan uluslararası bir statü olarak hayata geçirilmiştir.

Ülkemiz uygulamasında tanınan kolaylıklar arasında; basitleştirilmiş usullere ilişkin kolaylıklar (örneğin, ihracatta yerinde gümrükleme, izinli gönderici, ithalatta yerinde gümrükleme, izinli alıcı vb.); beyanın kontrol türüne ilişkin kolaylıklar (ithalatta ve ihracatta eşya muayenesi ve belge kontrolünün

olmadığı hat olan yeşil hatta işlem görebilme, taşıt üstü işlemlerde de yeşil hattan yararlanabilme, daha az belge kontrolü veya muayeneye tabi tutulabilme vb.), emniyet ve güvenliğe ilişkin kolaylıklar (azaltılmış zorunlu bilgilerden oluşan özet beyan verebilme, sınır kapılarından öncelikli geçiş yapabilme vb.) yer almaktadır.

Bu kapsamda; Türkiye'de yetkilendirilmiş yükümlü sisteminin mevzuat temeli ve uygulaması Gümrük Kanunu ve Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği'ne dayanmakta olup, sistem çerçevesinde yapılabilecek çeşitli iyileştirmeler bulunmaktadır. Ayrıca, sınır aşan ve uluslararası statüye haiz uygulamanın, ülkeler arasında tanınmasının önemli bir sınır geçiş üstünlüğü imkânı sunmasına karşın, ülkemizce taraf olunan Karşılıklı Tanıma Anlaşması sayısının artırılmasına yönelik ulusal bir stratejimiz bulunmamaktadır. Bu sebeple, Yetkilendirilmiş yükümlü uygulamasının uluslararası geçerliliğinin sağlanmasına yönelik kamu ayağının iyileştirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, sistemde sunulan faydaların çeşitlendirilmesi için ithalatta yerinde gümrükleme ve izinli alıcı uygulamalarının hayata geçirilmesi amacıyla kısa vadede gerekli teknik altyapı çalışmalarının tamamlanması ve uygulamadan küresel olarak istifade edilebilmesi amacıyla ülkemiz yetkilendirilmiş yükümlü sisteminin karşılıklı tanınmasına yönelik daha fazla anlaşma imzalanması yönünde ulusal bir strateji belirlenmesi öngörülmektedir.

Diğer taraftan, Yetkilendirilmiş yükümlü statüsüne sahip olmak için henüz elektronik başvuru imkânı bulunmamakta, başvuru süreci firmalardan kaynaklanan sebeplerden dolayı uzun sürmekte ve aynı zamanda ülkemizdeki yetkilendirilmiş yükümlü statüsüne sahip firma sayısı pek çok gelişmiş ülkeye kıyasla kısmen düşük kalmaktadır.

Ayrıca, yetkilendirilmiş yükümlü uygulaması kapsamında, mevzuatta bulunmasına rağmen uygulamada nakliyecilere sınır kapılarında öncelikli geçiş

hakkı tanınmamaktadır. Yetkilendirilmiş yükümlü statüsüne sahip firmaların vergi ve harçlarının ödemesinin ertelenmesi hususu mevzuatta düzenlenmemektedir.

Bu sorunların aşılması amacıyla, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından gerekli mevzuat değişikliklerinin ve altyapı çalışmalarının yapılması hedeflenmektedir.

Yetkilendirilmiş yükümlü uygulamasının sadece gümrük alanında sınırlı kalmayıp, ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları mevzuat ve uygulamalarında da yer alması sağlanmalıdır. Bu kapsamda, ilgili kamu kurumu ve kuruluşlarınca gerekli mevzuat ve altyapı çalışmaları yapılacaktır.

Ayrıca, yetkilendirilmiş yükümlü statüsünün verilmesi için ISO 27001 sertifikasına sahip olma koşulu aranması ve piyasadaki belgelendirme kuruluşlarının suiistimalleri sıkıntılara yol açabilmektedir. Bu sıkıntıların önüne geçilmesi için, öncelikle ISO 27001 sertifikasına alternatif oluşturacak çözüm önerileri araştırılması amaçlanmaktadır.

Türkiye'de, yetkilendirilmiş yükümlü sisteminin mevzuat temeli ve uygulaması Gümrük Kanunu ve Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği'ne dayanmakta olup, uluslararası şartlara uygundur.

Mevcut durumda, ithalatta yerinde gümrükleme ve izinli alıcı uygulamaları henüz hayata geçirilmemiştir.

KISA VADEDE;

- İthalatta yerinde gümrükleme ve izinli alıcı uygulamalarının hayata geçirilmesi amacıyla gerekli teknik altyapı çalışmaları tamamlanacaktır.
- Elektronik yetkilendirilmiş yükümlü başvurusu yapılabilmesi için, gerekli teknolojik altyapı çalışmaları yapılacaktır.

- Yetkilendirilmiş yükümlü sisteminin karşılıklı tanınmasına yönelik daha fazla anlaşma imzalanması yönünde ulusal bir strateji belirlenecektir.
- Ülkemizdeki yetkilendirilmiş yükümlü statüsüne sahip firma sayısının artırılması amacıyla, teşvik edici düzenlemeler yapılacaktır.
- Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü kapsamında, nakliyecilerin sınır geçiş noktalarında öncelikli geçiş hakkı kullanabilmeleri için gerekli altyapı çalışmaları gerçekleştirilecektir.
- ISO 27001 belgesinin aranması ile ilgili süreçlerin gözden geçirilmesi ve alternatif yöntemlerin araştırılması yönünde çalışmalar geliştirilecektir.

ORTA VADEDE;

- Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü sahibi firmaların vergi ve harçlarının dönemsel olarak ödenmesinin sağlanması hususunda ilgili kanun maddesinin yasalaşmasının ardından gerekli mevzuat ve altyapı çalışmaları yapılacaktır.
- Yetkilendirilmiş yükümlü uygulamasının sadece gümrük alanında sınırlı kalmayıp, ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları mevzuat ve uygulamalarında da yer alması amacıyla ilgili kamu kurumu ve kuruluşlarınca gerekli mevzuat ve altyapı çalışmaları yapılacaktır.

Ülkemizde firmalara tanınan yetkilendirilmiş yükümlü statüsünün karşılıklı tanınmasına yönelik anlaşmaların sayısının artırılması için, öncelikle Güney Kore ile 9 Haziran 2014 tarihinde imzalanmış olan Karşılıklı Tanıma Anlaşmasının ülkemizde uygulanmamasının uluslararası arenada yaratmış olduğu olumsuz imajın da aşılması gerekmektedir. Aynı zamanda, yetkilendirilmiş yükümlü uygulamasına yönelik siyasi iradenin ve Karşılıklı Tanıma Anlaşmalarına ilişkin ülkesel politikaların değişkenlik göstermesi ve bürokrasinin bu konuda zaman zaman engelleyici yaklaşımlar gösterebilmesi, benzer anlaşmaların sayısının

artırılması için ulusal bir strateji belirlenmesinin önünde birer risk unsuru teşkil etmektedir.

Hızlandırılmış Sevkiyatlar: Hızlandırılmış sevkiyatlar, güvenlik ilkelerine halel gelmeksizin, en azından hava kargo taşımacılığı yoluyla ülkeye gelen eşyanın gümrük ve ticaret prosedürlerinin basitleştirilmesi amacıyla ticaretin kolaylaştırılması adına getirilen bir rejim olarak tanımlanmaktadır.

Bu kapsamda, uluslararası en iyi uygulama örneklerine bakıldığında, gerekli alt yapı ve varış öncesi gümrük idaresine bilgi sunma kapasitesi bakımından gümrük ile uyum düzeyi yüksek firmalara; eşyanın sevkiyatının hızlandırılması amacıyla azaltılmış zorunlu bilgi uygulaması, miktar ve kıymet sınırlaması olmaksızın bu rejimden faydalanabilme ve belirli bir oranın altındaki eşya için gümrük muafiyetinden yararlanarak, hızlandırılmış ve basitleştirilmiş taşımacılık izinlerinin verilmesi öngörülmektedir.

Türkiye'de, sadece hava kargo yoluyla gelen hızlandırılmış sevkiyatlara ilişkin olarak gerek ithalat, gerekse ihracatta miktar ve kıymet sınırlamasına tabi bir şekilde uluslararası düzenlemelerle uyumlu bir mevzuat altyapısı mevcut olup, eşik (de minimis) kıymet de yine bu düzenlemelere uygun bir şekilde belirlenmiştir.

KISA VADEDE;

- Hızlı kargo taşımacılığı alanında bir hub olma potansiyeline katkı sağlayacak yeni teknolojiler ve yeni gümrük işlemleri geliştirilmesi amacıyla Altyapı Çalışma Grubunda çalışmalar yapılacaktır.

Bozulabilir Eşya: Niteliği gereği, bir an önce gümrük işlemlerinin tamamlanarak sahibine teslim edilmesi açısından, bozulabilir eşyalar için ilave yasal düzenlemeler yapılması önemli bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

Mevzuata uygun olması kaydıyla, bu tür ürünlerin; normal şartlar altında mümkün olan en kısa zaman diliminde serbest bırakılması; uygun olduğu durumlarda, istisnai olarak, gümrük idarelerinin ve diğer idarelerin çalışma saatleri haricinde de serbest bırakılması; olabilecek muayene/kontrol planlamalarında öncelikli olarak ele alınması; uygun şekilde muhafaza edilebilmeleri için uygun koşulların sunulduğu depolama tesislerine konulabilmeleri; bu tür tesislerin devlet eliyle yahut ithalatçı tarafından sağlanabilmesi; kullanışlı ve ulusal mevzuata uygun olması ile talep edilmesi halinde serbest bırakma işlemlerinin doğrudan bu tür tesislerde yapılabilmesi gerekmektedir.

Ülkemiz gümrük mevzuatında, bozulabilir eşyanın tesliminin kolaylaştırılmasına yönelik düzenleme bulunmakta, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından kara hudut kapılarında bozulabilir eşyaların gümrük işlemlerinin hızlandırılmasına yönelik ilave kolaylaştırıcı tedbirler alınmaktadır.

Diğer taraftan, bozulabilir mahiyetteki eşyanın ithalatı esnasında sahibine teslimini ve transitini kolaylaştırıcı nitelikte olan Gümrük ve Ticaret Bakanlığının 7/24 çalışma prensibi diğer ilgili kurumlar tarafından uygulanmamakta olup, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı dışında ilgili kurumlarca bozulabilir eşyanın ithalatında gerekli izin belgelerinin eşya sınıra gelmeden önce temin edilebilmesine yönelik de bir mekanizma geliştirilmemiştir. Ayrıca, dondurulmuş ve bozulabilir eşyaların Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı tarafından sınır kapılarında kontrolü ve depolanması için gerekli altyapının yetersiz olduğu görülmüştür.

Bu kapsamda, **KISA VADEDE;**

- Bozulabilir eşya başta olmak üzere, dış ticarete konu olan eşyanın gümrük ve dış ticaret işlemleri bütün ilgili idareler tarafından 7/24 prensibine göre tamamlanacaktır.
- Kapıkule Kara Hudut Kapısında bir soğuk hava deposu yapılacaktır.

Ancak, tüm sınır idarelerinin 7/24 prensibine göre çalışması konusuna kamu kurumlarının pozitif yaklaşım sergilememesi ve sınır geçiş noktalarındaki mevcut plansız altyapının her noktada 7/24 çalışma ilkesine uygun olmaması gibi riskler de mevcuttur.

Eşyanın ithalatında gerekli izin belgelerinin önceden temin edilebilmesinin önünde ise, mevcut geleneksel kamu anlayışının değiştirilememesi ve teknik kapasitenin geliştirilmemesi gibi riskler bulunmaktadır.

İthal Amaçlı Eşyanın Gümrük Kontrolü Altında Nakli: Ticaret erbabının işletme alanları ithal eşyasının ülkeye giriş yaptığı gümrük noktasından farklı ve daha uzak bir yerde olabilmektedir. Bu durumda, ticaret erbabının işletmesine en yakın ithalat gümrük idaresinden eşyanın serbest bırakılması işlemlerinin yapılmasına izin verilmesi maliyet ve süre açısından daha uygun bir nitelik taşıyabilmektedir.

Böyle bir esneklik, aynı zamanda ticaret erbabına limanlardaki ve giriş gümrük idareleri yakınlarındaki antrepo imkânlarından daha avantajlı bir lojistik olanağı da sunmaktadır. Kaldı ki, depolanması özel düzenek ve tertibat gerektiren birtakım eşya için -örneğin bozulabilir eşya bu kapsamda değerlendirilebilir- bu tarz antrepo olanakları kimi zaman liman ve giriş gümrük idareleri civarında bulunmayabilmektedir.

Bu sebeplerle, ülkelerin ithalatı amaçlanan eşyanın, kendi sınırları içerisindeki giriş gümrük noktasından, eşyanın teslim edileceği ya da eşyaya ilişkin gümrük veya teslim işlemlerinin tamamlanacağı başka bir gümrük noktasına nakledilmesine izin vermesi gerekmektedir.

Ayrıca, ithal eşyasının serbest dolaşıma giriş işlemlerinin sadece ülkeye ilk giriş noktasındaki liman, hava alanı, sınır kapısı yahut demir yolu gümrük idaresinde yapılması zorunluluğu, gümrüklerde yoğun trafiğe ve işlemlerin

aksamasına da sebebiyet vermektedir. Bu nedenle, ticaret erbabına eşyanın serbest bırakılması işlemleri açısından iç gümrük idarelerinde işlem yapma imkânının sunulması, limanlarda ve giriş gümrüklerinde gerek firmalar ve gerekse de kamu idaresi açısından daha geniş bir boşluk sağlayacak ve bu noktalardaki gümrük idareleri üzerindeki baskıyı da azaltacaktır.

Konu hakkında ülkemiz uygulaması incelendiğinde, Türkiye'de eşyanın giriş gümrük noktasından başka bir gümrük noktasına nakledilmesine, transit rejimi altında izin verildiği görülmektedir. Ancak kimi durumlarda, ihtisas gümrük idaresi uygulamasının birtakım olumsuzluklara sebebiyet verebildiği de bilinen bir gerçektir.

İthalat, İhracat ve Transit Formalitelerinde Kolaylaştırma: Ticaretin kolaylaştırılması açısından ithalat, ihracat ve transite ilişkin formalitelerin sayısının ve karmaşıklığının en aza indirilmesi ve ithalat, ihracat ve transite ilişkin belge gerekliliklerinin azaltılması ve basitleştirilmesi önemli bir yer tutmaktadır.

Bu kapsamda, ülkelerin değişen koşullar, ticari uygulamalar, yöntem ve teknolojilerin uygulanabilirliği ile en iyi uluslararası uygulamalar ışığında formalite ve belge şartlarını gözden geçirmesi ve özellikle bu formalitelerin bozulabilir eşyaların, hızlı bir şekilde teslim edilmesine imkân tanınması, ticaret erbabı ve yükümlülerin söz konusu şartlara uyum sağlamak için harcayacakları zaman ve maliyeti azaltacak şekilde uygulanması, ticareti en az kısıtlayıcı olacak şekilde tayin edilmesi ve ihtiyaç duyulmaması halinde de söz konusu formalitelerin uygulamadan kaldırılması beklenmektedir.

Söz konusu beklentiler ışığında Türkiye uygulaması incelendiğinde; gümrük beyannamesi eki bir takım belgelerin (fatura, çekli listesi, konşimento vs.) elektronik ortamda yer almaması sebebiyle, elektronik ortamda doldurulan beyannamelerin hala kâğıt ortamda gümrüğe sunulmaya devam edildiği gözlemlenmektedir.

İhracat beyannamesine konu eşyanın; ihracat beyannamesi tescili akabinde, taşımacının aynı iç gümrük idaresine girmesi ve mükerrer veri girişi yapılması suretiyle transit beyanına tabi tutulduğu, bu durumun her yükleme işleminde tekrar etmekte olduğu ve ihracatımız açısından işlemlerde mükerrerlik, maliyet ve süre kaybı yaşandığı anlaşılmaktadır.

Keza, Türkiye'de kamu kurum ve kuruluşlarımız tarafından talep edilen belgeler için başvuruda gereken belgeler bazında, farklı kurumların aynı belgeyi mükerrer olarak istediği dikkat çekmektedir. İhracatta gümrük beyannamesinin tescilinden önce gereken onay, tasdik vb. formalitelerin iyileştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Diğer taraftan, hâlihazırda mevzuatımızda ulusal transitte denizyoluyla yapılan taşımalarda, birtakım koşulları karşılayan firmalara, basitleştirilmiş usul kapsamında transit beyannamesi yerine deniz manifestosuyla işlem yapılmasına izin verilebilmesi hükmü yer almasına karşın, buna ilişkin alt düzenlemeler yer almadığından uygulanamamakta olduğu görülmektedir. Benzer şekilde, ulusal transit işlemine konu eşya için; taşıma belgesinin kullanılmasına, mevzuatta yer almasına rağmen, uygulamada izin verilmediği anlaşılmaktadır.

Bahse konu eylemlerin hayata geçirilmesi konusunda kaçınılması ve tedbir alınması gereken riskler; koordinasyon sürecinde gerekli işbirliğinin sağlanamaması, siyasi destek elde edilememesi, geleneksel bürokrasinin aşılammaması ve teknik alt yapı iyileştirmelerinin sağlanamamasıdır.

Ülkelerin ithalat, ihracat ve transit formaliteleri için gerekli olan destekleyici belgelerin **matbu veya elektronik kopyalarını** kabul etmesi ve bir kamu kurumunda belgenin aslının bulunması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarının, belgenin aslını elinde tutan kurumdan temin edilen belgenin matbu veya elektronik bir kopyasını belgenin aslı yerine kabul etmesi öngörülmektedir.

Ayrıca, ihracatçı ülke gümrük idarelerine teslim edilen ihracat beyannamelerinin aslı veya kopyasının bir ithalat şartı olarak talep edilemeyeceği belirlenmiştir.

Türkiye'de Tek Pencere Sistemine geçilmesiyle birlikte, ithalat, ihracat ve transit işlemlerinde istenilen tevsik edici belgelerin kopyalarının kabulü kapsamında iyileştirmeler sağlanmıştır. Diğer taraftan, Tek Pencere Sistemi veya e-devlet sistemine dâhil olmayan (Sicil Gazetesi, imza sirküleri, vekâletname örneği gibi) bazı belgelerin orijinallerinin istenmesinin sıkıntılar doğurduğu anlaşılmaktadır.

Türkiye'de ithal eşyası için ihracatçı ülke gümrük idarelerine verilen beyannamelerin bir örneği talep edilmemektedir. Bu bakımdan, Türkiye'nin DTÖ'nün anılan düzenlemesine uygun bir şekilde dış ticaret sürecini yönettiği anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda, **KISA VADEDE;**

- İhracat beyannamesine konu eşyanın transit rejimine tabi tutulmasında mükerrer veri girişinin yapılmasının önlenmesi amacıyla, ihracat beyannamesi üzerindeki verilerden yararlanmak suretiyle transit rejim beyanını mümkün kılacak ihracat refakat belgesi uygulamaya alınacaktır.
- Transit işlemlerinin en iyi uygulama örnekleri doğrultusunda basitleştirilmesine ve mükerrer veri girişlerinin önüne geçilebilmesi amacıyla uluslararası uygulama örnekleri incelenecektir.

Bahse konu eylemlerin hayata geçirilmesi konusunda kaçınılması ve tedbir alınması gereken riskler; siyasi desteğin sağlanamaması, noterlerin engelleyici yaklaşımının aşılmasında zorluk yaşanması ve teknik altyapının oluşturulamamasıdır.

Ticaretin Kolaylaştırılması ve Uluslararası Standartlara Uyum: Başta DGÖ tarafından geliştirilen enstrümanlar olmak üzere uluslararası standartların kullanımı, DTÖ Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasında öngörülen amaçlara ulaşılması için oldukça önemlidir.

Bu durumun en önemli sebebi, Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasının genel prensipleri düzenlemesi, ancak belirlenen prensiplerin fiilen nasıl uygulanacağına dair bir düzenlemeye yer vermemesidir. Kaldı ki, kimi durumlarda Anlaşmada öngörülen bir prensibin uygulanması için farklı yöntemler de bulunabilmektedir.

Tüm bu sebeplerle, gerek DGÖ ve gerekse de OECD, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UNECE), Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD), Birleşmiş Milletler Asya-Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (UNESCAP) gibi uluslararası standartları ortaya koyan uluslararası kuruluşların enstrümanları, gümrük ve sınır prosedürlerinin öngörülebilirliği ve uyumlaştırılması bakımından daha geniş bir imkân sunabilmektedir.

Uluslararası standartların ithalat, ihracat veya transit formaliteleri ve prosedürleri için dayanak olarak kullanılması, ülkelerin uluslararası örgütler tarafından ilgili uluslararası standartların hazırlanması ve periyodik gözden geçirmelerine katılması teşvik edilmektedir.

Türkiye'de eşyanın ihracatı, ithalatı ve transitine ilişkin formalitelerin oluşturulmasında sınır idarelerince uluslararası standartlara uyuma önem verilmektedir.

Bu kapsamda, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Sekretaryası tarafından ticaretin kolaylaştırılması alanında uluslararası alanda yürütülen çalışmalara ve toplantılara katılım sağlanması hedeflenmektedir.

Ancak yeni gelişmeler ışığında ticaretin kolaylaştırılmasına ilişkin uluslararası düzeyde anlaşma, sözleşme, tavsiye kararı vb. düzenlemeler oluşturulurken, ülkemiz politikalarının oluşturulması aşamasında ilgili kurumca özel sektörün de görüşlerinin alınması ve müzakere pozisyonunu oluşturması, bu tipte belgelerin müzakere aşamalarında ilgili kurum temsilcilerinin toplantıları düzenli olarak takip etmesi hedeflenmektedir.

Tek Pencere Sistemi: Ülkelerin eşyanın ithalatı, ihracatı veya transit geçişi için talep edilen belgeleri ve/veya veri taleplerini ticaret erbabının tek bir giriş noktasından sunmasına ve sonuçların da bahse konu tek nokta üzerinden bildirilmesine olanak veren yük oryantasyonlu bir tek pencere sistemini kurması oldukça önemli bir ticaretin kolaylaştırılması aracıdır.

Türkiye'de Tek Pencere Sistemi 2014 yılında hayata geçirilmiş olup, 2017 yılı itibarıyla 21 kurum ve 118 belge sisteme entegredir. Ancak, Tek Pencere Sistemine dahil olan kurumlarca istenilen belgeler ve maliyetleri konusunda bir çalışma yürütülmektedir.

Diğer taraftan, Tek Pencere Sistemi e-başvuru aşamasına aktarılması gereken diğer belgelerin sisteme planlı bir şekilde aktarılmasına yönelik kamuoyuyla paylaşılan bir takvim bulunmamaktadır.

Ayrıca, e-başvuru aşamasında verilerin elle girilmesi ve diğer formatların sistem tarafından kabul edilmemesi ilave zaman maliyeti yaratmaktadır. Tek Pencere Sistemi konusunda sahada yaşanan sorunların çözülmesi aşamasında bazı ilgili kurum ve kuruluşlar arasında sistemin gerekliliklerine entegrasyon konusunda uyum sorunları yaşanmaktadır.

Keza, dış ticaret işlemlerinden sorumlu kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenen bazı belgelerin Tek Pencere Sistemine entegre edilmemiş olması nedeniyle gümrük beyannamesiyle ilişkilendirme kağıt ortamında sağlanmakta; bu durum ilave maliyet ve zaman kaybına sebebiyet vermektedir. Mevzuatın

izin verdiği belli hallerde sistemin izin vermemesi sıkıntılar doğurmaktadır (elle düzeltme yapılamaması, beyannamedeki düzeltmelerin merkez teşkilatı tarafından yapılmasının sıkıntılara yol açması, vs.)

Bu kapsamda, **KISA VADEDE**,

- Tek Pencere sisteminin piyasa gözetim ve denetimiyle entegrasyonu projesi çerçevesinde Faz-1, Faz-2, ve Faz-3 aşamaları elektronik ortama alınacaktır.
- Sistemin geliştirilmesi amacıyla kapanmış beyannamelerde değişiklik yapma yetkisi merkezden taşraya devredilecek, ithalat, ihracat ve transit işlemlerinde istenilen tevsik edici belgeler ile ilgili diğer belgeler Tek Pencere Sistemine entegre edilecek ve eğitim faaliyetleri gerçekleştirilecektir.
- Tek Pencere Çalışma Grubu oluşturularak, Tek Pencere Sisteminin mevcut durumu ve muhtemel gelişme alanlarının değerlendirilmesi ve ticaret erbabının ihtiyaçlarının bildirilmesi sağlanacaktır.
- Tek Pencere Sisteminin geliştirilmesi amacıyla belirli bir amaç, hedef ve takvim içeren bir strateji oluşturulacaktır.

Sevk Öncesi İnceleme: Tarife sınıflandırması veya gümrük kıymeti ile ilgili olarak yapılan Sevk Öncesi İnceleme (PSI) enstrümanı, bu hizmetin ilave bir ücret ve zaman kaybına sebebiyet vermesi sebebiyle ticaret zorlaştırıcı bir nitelik taşımaktadır. PSI uygulaması esasen, kamu gelirlerinin toplanması bakımından zorluklarla karşılaşan ve ithal eşyasının kıymet ve tarifelerini tespit bakımından gerekli teknik kapasitesi bulunmayan az gelişmiş ülkelerce tercih edilen bir uygulamadır.

Bu bakımdan Türkiye uygulaması incelendiğinde, ticaretin kolaylaştırılmasına aksi bir önlem olan PSI mekanizmasına başvurulmadığı ve mevcut uygulamanın DTÖ düzenlemesine uygun olduğu görülmektedir.

Gümrük Müşavirlerinin Kullanımı: Gümrük müşavirleri kullanım zorunluluğu getirilmemesi ve gümrük müşavirlerinin lisanslanmasına ilişkin olarak şeffaf ve nesnel kuralların uygulanması ticaretin kolaylaştırılması bakımından gereklidir. Bu durumun temel sebebi, bilhassa gümrük müşavirliği kullanımının zorunlu olduğu ve gümrük müşavirliği lisansının edinim sürecinin nesnel olmadığı ülkelerde, gümrük beyannamelerinin sınırlı sayıdaki müşavirler vasıtasıyla sunulması şartının, ilave bir maliyet ve formalite doğurmasıdır. Kaldı ki böyle bir durumda, gümrük beyannamesi sunumu için gerekli teknik kapasiteye sahip firmaların dahi, zorunlu bir dış kaynak ödemesi yapması gerekecektir.

Türkiye uygulaması incelendiğinde gümrük müşavirlerinin dış ticaret işlemlerinde kullanılması zorunlu değildir.

Bu kapsamda, **KISA VADEDE;**

- Gümrük müşavirlerinin mevcut durumuna ilişkin bilgiler (lisanslama süreci, buldukları şehir, sayıları, iletişim bilgileri listesi vb. unsurları içeren) Gümrük ve Ticaret Bakanlığının ve Gümrük Müşavirleri Derneklerinin internet sitelerinde düzenlenecektir.

3. MALİYETLERİ AZALTMA

Ücret ve Harçlar: İki nolu ekseninde de detaylı olarak yer verildiği üzere, ücret ve harçlara dair disiplinler, ticaretin kolaylaştırılması bakımından önem arz eden bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ticaretin kolaylaştırılmasında temel hedef bürokrasinin azaltılması olmakla birlikte, dış ticaretle ilgili olarak verdikleri hizmet nedeniyle ücret, harç ve benzeri tahsilatlar yapan idare ve özel sektör kuruluşlarının öngördükleri bedellerin verdikleri hizmetin karşılığı olmaması veyahut verilen hizmet ile orantılı olmaması

nedeniyle bu durum ticaret erbabının ticari maliyetlerinin artması için birer neden olarak ortaya çıkmaktadır.

Böyle bir uygulamada, tarifelerin düşürülmesi ve hatta sıfırlanması durumlarında dahi, ücret ve harçların hizmetlerle orantısız ve aşırı düzeyde uygulanması ciddi trafik sapmalarına ve pazara girişte engellere sebebiyet verebilmektedir.

Ücret ve harçlar konusu, her yıl DB tarafından yayımlanan ve doğrudan yabancı yatırımcılar açısından bir rehber niteliği taşıyan İş Yapılabilirlik Raporlarının ihracat ve ithalat maliyetleri kaleminde de önemli bir gösterge olarak ele alınmaktadır.

Konu hakkında ülkemiz uygulaması incelendiğinde; bazı durumlarda alınan ücret ve harçlar karşılığında verilen hizmet ile bağlantısı kurulamamakta ve kurumların önemli gelir kalemlerini teşkil etmektedir. Ücret ve harçların değerlendirilmesi, sayı ve türlerinin azaltılmasına yönelik periyodik olarak gözden geçirilmesini sağlayan ve aynı zamanda ithalat ve ihracatta tahsil edilen ücret ve harçların verilen hizmetin karşılığıyla orantılı olup olmadığını tespit etmeye yönelik bir mekanizma bulunmamaktadır.

Ayrıca, bağlayıcı tarife bilgisi başvurularında üniversite ekspertiz raporlarının Bölge Müdürlüklerince talep edilmesinin ilave bir maliyet ve zaman kaybı oluşturmaktadır.

Ulaştırma mevzuatı kapsamında taşımacıların mesleğe giriş kriterleri mali yeterliliğe ve ticareti kısıtlayan kapsamlara sahip yetki belgeleri için ödenen yüksek miktardaki ücret ödeme şartına bağlanmaktadır. Yine, ulaştırma mevzuatı kapsamında ticari araçlarda taşıt kartı bulundurulması zorunluluğu ile sınır kapılarındaki geçiş belge tahsislerinde kaşe ve imzalı gümrük beyannamesi, vekaletname orijinali ve dilekçe talep edilmesi ve gümrük ve ticaret

prosedürlerinde 7/24 veya vardiya sistemlerinin bulunmamasından dolayı işlemlerin durması, ilave zaman kaybı ve maliyet yaratmaktadır.

KISA VADEDE;

- Tüm kurumlarca ve özel sektör çatı kuruluşlarınca dış ticaret işlemlerine ilişkin olarak düzenlenen belgeler ve verilen hizmetlerle ilgili alınan ücret ve harçlar hakkında bir durum tespiti ve değerlendirme raporu hazırlanacaktır.

Koordinasyon sürecinin sağlıklı işlememesi, Kurumların konu hakkında yeterli farkındalığı elde edememiş olması ve ücret ve harçların azaltılmasına direnç göstermeleri, ihtiyaç duyulan siyasi irade desteğinin sağlanamaması risk unsuru olarak değerlendirilmektedir.

7/24 Çalışma Saatleri: Bilhassa bozulabilir eşya için önem taşımakla beraber diğer eşya grubu açısından da değerlendirildiğinde eşyanın ithalatı esnasında sahibine teslimini ve transitini kolaylaştırıcı nitelikte olan Gümrük ve Ticaret Bakanlığının 7/24 çalışma prensibinin diğer ilgili kurumlar tarafından uygulanmaması ve eşyanın ithalatında gerekli izin belgelerinin eşya sınıra gelmeden önce temin edilebilmesine yönelik de bir mekanizma geliştirilmemiş olması, ticari maliyetleri artıran bir diğer unsur olarak göze çarpmaktadır.

Bu kapsamda, ORTA VADEDE;

- Bozulabilir eşya başta olmak üzere, dış ticarete konu olan eşyanın gümrük ve dış ticaret işlemlerinin bütün ilgili idareler tarafından 7/24 prensibine göre tamamlanacaktır.

Ancak, tüm sınır idarelerinin 7/24 prensibine göre çalışması konusuna kamu kurumlarının pozitif yaklaşım sergilememesi ve sınır geçiş noktalarındaki mevcut

plansız altyapının 7/24 çalışma ilkesine uygun olmaması gibi riskler de mevcuttur.

Varış Öncesi Beyan ve Maliyetler: Strateji'nin ana eksenlerinden biri olan Kolaylaştırma kapsamında, varış öncesi beyan/işleme sistemi ticari maliyetlerin azaltılması açısından da önem taşımaktadır

Kolaylaştırma'ya ilişkin bölümde detaylı olarak açıklandığı üzere Varış Öncesi Beyan Sistemi, dış ticaret işlemleri açısından da zaman kayıplarının önüne geçilmesinin yansıra doğabilecek tahmil, ardiye, terminal, demuraj giderleri vb. ilave maliyetlerin azaltılması açısından gerekli bir kolaylaştırma aracıdır.

ORTA VADEDE;

- Varış öncesi işleme sistemine ilişkin olarak gerekli mevzuat düzenlemelerinin ve altyapı çalışmalarının tamamlanması hedeflenmektedir.

Eşyanın Tesliminin Gümrük Vergilerinin Tespitinden Ayrı Tutulması: İthal eşyasının ülkeye getirilmesi öncesinde veya gümrüğe sunulması anında veyahut varışından itibaren mümkün olan en kısa süre içerisinde, ödenecek vergi, resim, harç ve ücretlerin Gümrük İdaresi tarafından tespit edilemediği durumlarda, ödenmesi gereken vergi, resim, harç ve ücretlerin nihai olarak tespitinden önce eşyanın ithalatçıya tesliminin yapılması mümkündür.

Uluslararası standartlar çerçevesinde, ödenecek vergi, resim ve harcın nihai tutarının tespit edilmesi sürecine kadar vergiler teminata bağlanabilmektedir. Ayrıca, ithalatçının bir idari ceza ya da para cezası gerektirecek suç işlemesi halinde, bu suçtan ötürü ödenmesi gerekebilecek muhtemel cezalar açısından da gümrük idarelerinin teminat isteyebilmesi mümkündür. Ancak teminat istenmesi halinde, teminat tutarının hiçbir şekilde

ödenmesi gereken vergi, resim, harç ve ücretlerin tutarını aşmaması gerekmektedir.

Konu hakkında uluslararası en iyi örnek uygulamalarda ertelenmiş ödeme seçeneği de bulunmaktadır. Bu sisteme göre, eşyaların ithalatı esnasında vergi ve diğer ödemelerin yapılması gerekmemekte ve bu tutarlar ithalat sonrasında belirlenecek bir zaman aralığında (örneğin ithalat sonrası minimum 3 haftadan maksimum 7 haftaya kadar uzanacak bir dilimde) ve toplu olarak ödenebilmektedir. Bu uygulamada, ithalatçıların gümrük idareleri nezdinde bir "Ertelenmiş Ödeme Müşteri Hesap Numarası" bulunmaktadır.

İthalatçılar, ithalat beyannamelerinde bu numarayı kullanmakta ve daha önceden sunmuş/vermiş oldukları teminat/depozito tutarını aşmayacak sevkiyatlarında, limitlerinin yetersiz kalmaması ve vadesi geçmiş ödemelerin bulunmaması şartıyla, bu olanaktan faydalanabilmektedirler.

Ülkemiz uygulaması incelendiğinde; varış öncesinde gümrük vergileri ile diğer alacakların nihai olarak tespit edilebilmesine yönelik bir mekanizma bulunmamaktadır. İthal eşyasının sadece varış sonrasında teminat ödenmek suretiyle teslim edilmesi mümkündür.

Diğer taraftan Anlaşma'nın teminat tavanını, maksimum ödenmesi gereken vergi, resim, harç ve ücretlerin tutarı ile sabitlemesi hükmüne karşın, Gümrük Kanununun 202 nci maddesi uyarınca ülkemizde teminatların vergi tutarının % 20 fazlasıyla verilmesi gerekmektedir.

Ülkemizde, eşyanın gümrüğe varışından önce gümrük vergileri ile diğer alacakların nihai olarak belirlenememesi sebebiyle, hâlihazırda eşyanın teminatlı bir şekilde serbest bırakılmasına imkân tanıyan bir uygulama bulunmamakta, eşyanın gümrüğe varışından sonra teminat ödenmek suretiyle teslim edilmektedir.

Öte yandan, ithalatta eşyanın gümrük vergilerinin peşin alınması; erteleme veya periyodik ödemeye ilişkin bir uygulama bulunmaması sebebiyle eşyanın tesliminde bazı sıkıntılar yaşanabilmektedir. Antrepolardaki eşyaya yönelik olarak verilen birden fazla teminat mektubu ilave maliyetlere yol açmakta, kağıt teminat mektubu uygulaması sebebiyle gümrük idaresi ile banka arasında teyit süreci uzun sürmekte, gümrük işlemleri tamamlanmış teminat mektubu verilerek gerçekleştirilen işlemlerde teminat mektubu çözümlerinde gecikmeler yaşanabilmektedir.

KISA VADEDE;

- Eşyanın teminata bağlanarak serbest bırakıldığı durumlarda, ticaret erbabıyla ve diğer paydaşlarla eşgüdümlü olarak teminat sisteminde (e-teminat, teminat türünün azaltılması, teminattan vazgeçme vb. konularda) iyileştirmeler yapılacaktır.

ORTA VADEDE;

- %20 fazla teminat alınması uygulamasından vazgeçilmesi amacıyla gerekli mevzuat değişikliği yapılacaktır.
- Vergi ve harçlarının dönemsel olarak ödenmesinin sağlanması hususunda ilgili kanun maddesinin yasalaşmasının ardından gerekli diğer mevzuat ve altyapı çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Reddedilen Eşya: Öngörülen sağlık veya bitki sağlığı düzenlemeleri ya da teknik düzenleme gerekliliklerini yerine getirmemesi sebebiyle eşyanın ithalatının reddedilmesi halinde, ithalatçının reddedilmiş eşyayı ihracatçıya veya ihracatçı tarafından belirlenen başka bir kişiye geri göndermesine veya iade etmesine izin verilmesi gerekmektedir.

Türkiye'de sınır idareleri tarafından öngörülen teknik şartlara uyulmaması nedeniyle ithal edilen eşyanın ihracatçısına iade edilmesi veya başka bir alıcıya gönderilmesine yönelik gümrük işlemleri mevcuttur. Diğer taraftan Türkiye'de;

gerek reddedilen eşya gerekse geri gelen eşyaya ilişkin işlemlerin büyüklüğü ve ekonomiye maliyetiyle ilgili politika geliştirmeyi sağlayacak bir mevcut durum analizi bulunmamaktadır. Geri gelen eşya ve mahrece iade işlemlerinde zaman kaybı yaşanmakta, ilave maliyetler doğmaktadır.

Türkiye'de, tasfiye ve gümrüğe terk işlemlerinde önemli zaman kayıpları ve yüksek imha maliyetleri ile karşılaşılabilir.

Söz konusu bulgular ışığında, **KISA VADEDE;**

- Gerek mahrecine iade edilen, gerekse geri gelen eşyayı düzenleyen mevcut mevzuat çerçevesinde uygulamaları ve prosedürleri değerlendirmek üzere konu Formaliteler ve Ücretler Çalışma Grubunda ele alınacaktır.

ORTA VADEDE;

- Önemli zaman kayıpları ve yüksek imha maliyetlerine neden olan tasfiye ve gümrüğe terk işlemlerinin gözden geçirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.
- Türkiye'den ihraç edilerek ithalatçı ülkede belli kriterleri sağlayamaması sebebiyle geri gelen eşyanın gümrük muafiyetiyle ilgili bürokratik işlemlerin zaman kayıpları ve maliyetlerinin azaltılmasını/önüne geçilmesini teminen Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı arasında veri değişimi bilgi işlem altyapısı oluşturulacaktır.

Bahse konu eylemlerin hayata geçirilmesi konusunda kaçınılması ve tedbir alınması gereken riskler; insan, hayvan ve bitki sağlığı bakımından geri gelen eşyaların iç pazara girmesi sürecinde gerekli denetimlerin yapılmaması, üçüncü ülkeler nezdinde haksız uygulamaların takip edilmemesi ve ihracatçının yalnız bırakılması, Türkiye ürünleri imajını zedeleyen ticaret erbabinin

cezalandırılmaması ve dürüst ihracatçıların da bu imaj sebebiyle üçüncü ülkeler nezdinde haksız uygulamalara tabi olmasının engellenmemesi ve kurumlar arasında gerekli işbirliğinin tesis edilememesidir.

Eşyanın Geçici İthalatı-Dahilde ve Hariçte İşleme Rejimi: Ülkelerin gümrük bölgesine özel bir amaçla getirilen ve belirli bir zaman dilimi içerisinde yeniden ihracatı hedeflenen eşyanın, kullanımından kaynaklanan doğal aşınma ve zayıflık dışında başka bir değişikliğe uğramaması durumunda, gümrük bölgesine şartlı olarak ithalat vergi ve harçlarından, tamamen veya kısmen, muaf tutularak getirilmesine izin verilmesi gerekmektedir.

Türkiye'de eşyanın kısmi veya tam muafiyeti sağlanmak suretiyle geçici ithalat rejimine tabi tutulmasına ilişkin mevzuat mevcuttur. Ancak, geçici ithalat rejimi kapsamında yatırım amacıyla ithal edilmek istenilen bazı eşya grupları için öngörülen sürenin mevzuat gereği başlangıç itibarıyla 24 ay ile sınırlandırılmış olması ve her seferinde ilave süre uzatımı gerektirmesi Türkiye'de ticaret erbabı için öngörülebilirlik açısından risk oluşturabilmektedir.

Anılan bulgular neticesinde; **KISA VADEDE;**

- Geçici ithalat rejimi kapsamında yatırım amacıyla ithal edilmek istenilen ve süre uzatımı konusu sorun teşkil edebilecek, özel sektör tarafından araştırılması talep edilen belirli eşya grubu için bir araştırma yapılacaktır.

Bahse konu eylemlerin hayata geçirilmesi konusunda kaçınılması ve tedbir alınması gereken riskler; istatistiksel olarak süre uzatımı talebini içeren başvuru verilerinin paylaşılmaması, süre uzatım taleplerinin taşra idarelerinde yeknesak uygulanmasına dair bir rehberin bulunmaması, süre uzatımının tamamen taşraya bırakılması ve objektif kriterlerin belirlenmemiş olması, objektif kriterlerinin bulunmamasının taşra idareleri ile ticaret erbabı arasında yasal olmayan şekilde işlemlerin yürütülmesine yol açabilme ihtimalidir.

Dahilde işleme rejimi, serbest dolaşımda olmayan eşyanın, ülkenin gümrük bölgesinde işleme faaliyetine tabi tutulmak üzere geçici ithal edilmesi ve işleme faaliyeti sonrasında elde edilen işlem görmüş ürünün yeniden ihraç edilmesi esasına dayanan ekonomik etkili bir gümrük rejimidir.

Hariçte işleme rejimi ise, serbest dolaşımdaki eşyanın ülkenin gümrük bölgesi dışında işleme faaliyetlerine tabi tutulmak üzere geçici olarak ihracı ve bu faaliyetler sonucunda elde edilen ürünlerin ithal vergilerinden tam veya kısmi muafiyet suretiyle yeniden serbest dolaşıma girişine ilişkin hükümlerin uygulandığı rejimdir.

Türkiye'de eşyanın dahilde ve hariçte işlenmesi rejimlerine ilişkin mevzuat bulunmakta ve sistem işlemektedir. Ancak, dâhilde işleme rejimi kapsamında alınan teminatların çözülmesinde Türkiye'de kurumlar arasındaki bürokratik işlemler dolayısıyla gecikmeler yaşanabilmektedir.

DİR sistemine ilişkin mevzuatın ve uygulamanın farklı Bakanlıklar tarafından yürütülmesi ticaret erbabı açısından sorun teşkil etmektedir.

Paydaşların DİR Otomasyon sistemine tam olarak entegre olmaması, sistemin işleyişi açısından sıkıntılar yaratmaktadır.

Dünya uygulamaları dikkate alınarak DİR sisteminde iyileştirmeler yapılması gerekmektedir. DİR Kurulunun işleyişe dair sorunların ele alındığı önemli bir platform olduğu ve çalışmalarına devam etmesi gerekmektedir.

ORTA VADEDE;

- Kurumlar arasında bürokratik işlemlerin hızlandırılması amacıyla veri değişimine de imkan verecek şekilde DİR Otomasyon Sistemi güncellenecektir.

Bahse konu eylemlerin hayata geçirilmesi konusunda kaçınılması ve tedbir alınması gereken riskler; dâhilde işleme rejimi kapsamında izin ve izin belgesi ayrımı ile gelişmiş ülkeler uygulamasına aykırı olarak farklı bakanlıkların süreçte yer alması ve tek bir merkezden uzmanlaşmış bilgi ile işlemlerin yapılması yerine konunun iki farklı bakanlığın farklı kriterleri ile işlemesidir.

4. İŞBİRLİĞİNİ GELİŞTİRME

Gümrük ve Ticaret Prosedürlerini Uygulamada Yeknesaklık ve İlgili Sınır İdareleri Arasında İşbirliği: Ülkelerin kendi topraklarında eşyanın teslimi ve gümrük işlemlerinin tamamlanması için sınır prosedürlerinin ortak olması, merkez ve taşra arasında uygulama birliği olması ve yine belgelerin de prosedürler kapsamında farklı olmaması gerekmektedir.

Diğer taraftan bahse konu gereklilik, ülkelerin eşyanın mahiyeti ve cinsine veya ulaşım aracına dayalı olarak prosedür ve istenilen belge şartlarını farklılaştırmasını; risk yönetimine bağlı olarak eşyalar için prosedür ve istenilen belge şartlarını farklılaştırmasını; ithalat vergi ve harçlarından tümüyle veya kısmi muafiyet sağlamak için prosedür ve istenilen belge şartlarını farklılaştırmasını; elektronik başvuru veya işlem uygulamasını ve Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemleri Anlaşmasına uygun bir biçimde prosedür ve istenilen belge şartlarını farklılaştırmasını engellemeyecek bir düzenleme niteliği taşımaktadır.

Türkiye'de eşyanın teslimi ve gümrük işlemlerinin tamamlanması için yeknesak sınır ve belge düzenleme prosedürleri bulunmakla birlikte, gümrük mevzuatının bütün gümrük idareleri tarafından yeknesak bir şekilde uygulanmasının denetlenmesine yönelik etkin bir sistem bulunmamaktadır.

Diğer taraftan; uluslararası literatürde Tek Durak Noktası olarak ifade edilen ve aynı araç ya da eşya üzerinde gümrük idarelerince gerçekleştirilmesi gereken gümrük kontrolleri ile genel dış ticaret ve emniyet mevzuatından

sorumlu dięer sınır idarelerince gerçekleřtirilmesi gereken tařıma vasıtalarına, sűrűcűlerine ve yolculara yűnelik gűmrűk, ulařtırma, pasaport, gű denetimleri ile ithalat, ihracat ve transit eřyasına yűnelik saęlık, evre, standartlar, gűmrűk, tarım, hayvan ve bitki saęlıęı gibi konularda yapılan kontrollerin tek bir yerde yapılması ticaretin kolaylařtırılması açısından önem tařımaktadır.

Genel olarak bakıldıęında, Tűrkiye’de gűmrűk idaresince yapılan kontrollerin hem hareket idaresinde hem de sınır idaresinde műkerrerlik arz etmekte ve bu durumun dıř ticaret iřlemlerinde gecikmelere sebebiyet vermekte, sınır kapılarında dıř ticaret iřlemleri açısından etkin sınır yönetimini ve koordinasyonu saęlayacak kurumun net bir űekilde belirlenmemiř olup, bu konuda mevzuatta da yetki karmařası bulunmaktadır.

Eşyanın uluslararası ticaretinin sağlık, evre ve gűvenlik standartlarına tabi olması ve bu standartların farklı yasal dűzenlemeler çerçevesinde belirlenmesi nedeniyle, bir űlkenin sınırından geçişi sırasında eřya o űlkedeki sınır geçiş işlemlerinden ve kontrollerinden sorumlu birçok farklı idare tarafından kontrol ve incelemeye tabi tutulmaktadır. Eşyanın tesliminin kolaylaştırılmasıyla gűvenlik standartları arasında bir denge kurulmasını da göz nűnde bulundurarak bu idareler arasında işbirliğinin sağlanması ve sorumlulukların iyi belirlenmesi, kontrol ve incelemelerde tekrarlardan kaçınılması ve etkinliğin arttırılması açısından önem arz etmektedir.

Tűrkiye’de hâlihazırda uluslararası literatűre tam anlamıyla uygun tek durak uygulaması bulunmamaktadır. Bununla birlikte Kapıkule Kara Hudut Kapısında “Tek Durakta Kontrol Projesi” yűrűtűlmekte olup, projenin amacı, yolcuların ve yűk tařıyan araç ve sűrűcűlerin gűmrűk hizmeti verilmesine iliřkin tűm iřlemleri ile dięer kurum ve kuruluřların mevzuatlarından kaynaklanan bazı kontrollerin de koordineli bir űekilde aynı yer ve zamanda yapılabilmesini saęlamaktır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlıęı’nın iznine tabi eřyanın sevkiyat öncesi bildirim formunun firmalar tarafından sunulmasına raęmen, űrűnűn

inspektörler tarafından mesai saatleri dışında kontrol edilmesini zorunlu kılan kesin bir mevzuat hükmü bulunmamakta, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın hudut kapılarındaki altyapı yetersizlikleri nedeniyle mesai saatleri dışında yapılması gereken kontrollerde aksaklıklar yaşanmaktadır.

İthalat ve ihracat işlemlerinde elektronik ödemelerde sorun yaşanması halinde alternatif bir ödeme yöntemi bulunmamaktadır.

2011 yılında yayımlanan Elektronik Gümrük İşlemleri Acil Durum Tebliği Seri No:1'in 10 uncu maddesindeki uygulama usul ve esaslarının belirlenmemesi nedeniyle, Tebliğ uygulamaya geçirilememiştir.

KISA VADEDE;

- Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri ve İl Müdürlüklerindeki idare amirleriyle ve diğer personelle tüm kamu kurumları, özel kuruluşlar ve işletici kuruluşlarla yaşanan sorunlara yönelik anket yapılacaktır.
- Bölge müdürlüklerinde sivil toplum örgütleri ve diğer sınır idaresi temsilcileriyle ayda bir değerlendirme toplantıları yapılacaktır.
- Elektronik Gümrük İşlemleri Acil Durum Tebliği Seri No:1'in kısa süreli yaşanan sıkıntılara da çözüm üretebilecek şekilde revize edilmesi hususunda çalışma yapılarak, 10. Maddede belirtilen usul ve esaslar belirlenecektir.
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından, yapılan resmi kontrollerin hızlı, etkin ve kesintisiz bir şekilde yapılabilmesi için, ihtiyaç duyulan altyapı ve teknik gereklilikler konusunda, gerektiğinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile birlikte, mevcut durum analizi yapılacaktır.

ORTA VADEDE;

- Sınır idareleri arasında işbirliğini güçlendirme amaçlı; Gümrük ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda tek durak noktasında kontrollerin gerçekleştirilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.
- Kara Hudut Kapıları Master Planı Pilot Projesi uygulanacaktır.

Bununla birlikte, tek durak uygulamasının iyileştirilmesi yönünde siyasi iradenin desteğinin sağlanamaması ve kamu kurumlarının sınır geçiş noktalarında yaptıkları çalışmalarda yetki devrinde bulunmaya yanaşmaması, etkin bir tek durak uygulamasının hayata geçirilmesi önünde birer risk unsuru teşkil etmektedir. Ayrıca, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı personeline yapılacak anketlerden çıkacak sonuçların personel üzerinde baskı unsuru olarak kullanılmasının önlenmesi noktasında gerekli özenin gösterilmemesi, anketlerin gerçek durumu ortaya koymasının önünde bir risk oluşturmaktadır.

Yabancı Ülke Gümrük İdareleri ile İşbirliği: Dış ticarete eşyanın gümrük ve ticarete dair işlemlerini hızlandırmak, sadece ülke içinde ilgili kurumların görev alanında yer alan prosedürlerini basitleştirmesi ve teknoloji kullanımını değil, aynı zamanda ticaret yapılan ülke veya transit ülkesi ile de işbirliği yapılmasını ve mümkün olduğu ölçüde bu ülkeler ile de gümrük ve ticaret prosedürlerini basitleştirme, gerektiğinde kolaylıklara ilişkin karşılıklı tanıma anlaşmaları imzalanması, veri değişimi yapma, gümrük mevzuatı ihlallerini engellemeye yönelik anlaşmalar yapılması, ortak gümrük kontrollerinin gerçekleştirme şeklinde işbirliği yapılmasını gündeme getirmektedir. Bu türden işbirlikleri bir yandan toplum, hayvan ve bitki sağlığını korumayı aynı zamanda karşılıklı ticarete bürokrasinin azaltılmasını hedeflemektedir.

Beyanname bazında bilgi değişimi amacıyla, gümrükten-gümrüğe işbirliğine gidilmesi yasal ticaretin işleyişi açısından önemli bir uygulamadır.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca, diğer ülke gümrük idareleri ile çok yönlü ilişkilerine yasal altyapı sağlamak, yasal ticareti destekleyip yasa dışı ticaretle

etkin mücadele etmek amacıyla Gümrük Alanında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmaları (**KİYA**) imzalanmaktadır.

Gümrükten-gümrüğe işbirliği bakımından; bu anlaşmalar kapsamında, gümrük beyannamesi ve ekinde yer alan belgeler üzerindeki verilerin doğruluğu konusunda veri değişiminde bulunmaktadır. Anlaşma hükmü de bu bilgilerin değişimini zorunlu kılmaktadır.

Aralık 2017 itibarıyla bir tanesi çok taraflı olmak üzere toplam 66 adet KİYA imzalanmıştır. Bunlardan 55 Anlaşma yürürlüğe girmiştir. Diğer 11 Anlaşmanın (Azerbaycan, Umman, Brezilya, Tunus, Bangladeş, Yemen, Karadağ, Libya, Katar, Arjantin, Vietnam) yürürlüğe girmesi için gerekli iç onay prosedürleri devam etmektedir. Diğer taraftan, muhatap ülkelerin bu Anlaşmaların kendi ülkelerinde iç onay işlemlerini tamamlamamaları bir risk unsuru olarak değerlendirilmektedir.

Son dönemlerde KİYA kapsamında bilgi taleplerinin artması, eşyanın teminata bağlanarak serbest dolaşıma sokulmasında sıkıntı doğurmaktadır.

Diğer taraftan gümrük işlem ve prosedürlerinin uyumlaştırılarak mükerrer işlemlerden doğan maliyetlerin azaltılmasının bir diğer yolu da uluslararası literatürde **Ortak Kapı** olarak adlandırılan ortak gümrük kontrolü uygulamasıdır.

Bir ülkenin gümrük personeli, sınır polisi tarafından gerçekleştirilen işlemlerin yanı sıra eşyanın niteliğine göre yapılacak sağlık, bitki sağlığı, veteriner ve ulaştırma hizmetlerine ilişkin personel tarafından yapılan kontrollerin çıkış yapan ülkenin yanı sıra, giriş yapılan ülke tarafından da tekrar gerçekleştirilmesi ticareti zorlaştıran önemli etkenler arasında yer almaktadır.

Bu kapsamda sınır geçişleri esnasında sınır ülkeleri kamu idareleri arasında işbirliği yapılması, işlemlerde mükerrerliğin önlenerek ortadan kaldırılması ve sınır geçişlerinin kolaylaştırılmasında ortak kontrollere dayanan Ortak Kapı

uygulaması ticaretin kolaylaştırılmasında önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türkiye'ye bakıldığında esasen Ortak Kapı modelinden esinlenen ancak Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanım Projesi olarak nitelendirilen model kapsamında, Gürcistan, İran ve Suriye ile Çerçeve Anlaşmalar imzalanmış, bu Anlaşmalardan Gürcistan ve İran ile imzalanmış olan Anlaşma yürürlüğe girmiştir. Bu Anlaşmalar, yolcu ve araç bilgilerinin varış öncesi veri değişimine dayanmaktadır.

KISA VADEDE;

- Ortak kapı modelinin komşu ülkelerle uygulanmasının faydaları ve yaratabileceği handikaplar üzerinde üniversiteler bünyesinde bir analitik çalışma yapılacaktır.

ORTA VADEDE;

- Yürürlüğe girmemiş olan KİYA'ların iç onay süreçleri tamamlanacaktır.

Bu kapsamda, Muhatap ülkelerin kendi ülkelerinde KİYA'ların iç onay işlemlerini tamamlamamaları gibi bir risk mevcuttur.

Transit Serbestisi: Transit serbestisi, önemli bir ticaretin kolaylaştırılması önlemidir. Bu durumun temel sebebi, birçok ülkenin denize çıkışı olmayan ülke olması ve sınır ötesi ticaretini başka ülkelerin kara sahasından geçerek yapması zorunluluğundan kaynaklanmaktadır. Kimi zaman ise, birtakım ülkelerin denize çıkışı olsa dahi, kara yolu veya demir yolu ile taşımacılık farklı sebeplerden ötürü daha ekonomik olabilmektedir. Bu nedenle, ayrımcı uygulamalara izin vermeyen bir transit serbestisi, günümüz uluslararası ticareti bakımından etkin bir ticaretin kolaylaştırılması uygulaması olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türkiye uygulaması incelendiğinde; ikili ve çok taraflı karayolu ulaştırma anlaşmaları hükümlerine hâlel getirmeksizin, uluslararası anlaşma hükümlerine uyumlu olmakla beraber, mütekabiliyet hükümlerine de uygun olarak ülkemizce zaman zaman transit serbestisi konusunda gerekli görülen tedbirler alınabilmektedir.

Diğer taraftan, ülkemiz taşımacılarının diğer ülkelerde gerçekleştirdiği transit taşımalarda, AB ülkeleri (Macaristan, Avusturya, Romanya, Yunanistan, İtalya, Slovenya, Bulgaristan) ve Rusya tarafından transit ticareti kısıtlayıcı ve ilave maliyet yaratıcı önlemler alınmaktadır. Diğer ülkeler tarafından transit geçişler için güzergah ve mod dayatması yapılmaktadır.

Ayrıca, gemi ve havayolu uygulamalarının aksine, uluslararası karayolu taşımalarında profesyonel sürücü vizelerinin yüksek maliyeti ve kalış süresi kısıtlamasının sıkıntılara yol açmakta olduğu değerlendirilmektedir.

Konuyla ilgili olarak, TIR Sözleşmesi çerçevesinde hareket ve varış gümrük idarelerinin sayısının sınırlanması, taşımalarda ilave maliyetlere sebep olmaktadır. Üçüncü ülkelerce, geçiş belgelerine transit ticareti ve transit geçişi kısıtlayıcı kota sınırlaması getirilmektedir. Benzer şekilde, Türk taşımacılarından transit geçiş için ücret talep edilmektedir.

Ulusal transit mevzuatı ile Ortak Transit Sözleşmesinde yer alan asıl sorumlu/rejim hak sahibine ilişkin hükümler farklı yorumlanabilmektedir.

ATA Karnesinin transit taşımalarda kullanılmasına ilişkin mevzuat düzenlemesi bulunmasına rağmen, Türkiye Gümrük Bölgesi üzerinden üçüncü ülkelere yapılan transit işlemlerinde uygulaması bulunmamaktadır.

Söz konusu bulgular ışığında, **KISA VADEDE;**

- Transit serbestisi konusunun Avrupa Birliği çerçevesinde gümrük birliğinin bir parçası haline getirilmesi; ayrıca tüm ikili, bölgesel ve uluslararası platformlarda bu yöndeki çalışmalara ağırlık verilmesi sağlanarak konu hakkında yoğun lobi faaliyetleri yürütülecektir.

ORTA VADEDE,

- Merkezi gümrükleme uygulamasına ilişkin gerekli teknik ve mevzuat altyapısı oluşturulacaktır.

Transit serbestisine ilişkin olarak, konunun üçüncü ülkelerin de işbirliğini gerektirmesi, üçüncü ülkeler ile işbirliğinin mevcut uluslararası konjonktüre bağlı olarak siyasi politikalarla yakın ilişkisinin bulunması, bilhassa Gümrük Birliği konusunda, AB ile işbirliğinin başta Kıbrıs sorunu olmak üzere birçok açıdan sorunların giderilmesine bağlı olması gibi riskler mevcuttur.

5. KAPASİTE GELİŞTİRME

Gümrük Sahalarında Yapılacak Altyapı ve Modernizasyon Çalışmaları:

Gümrük kapıları ile gümrük sahalarının sağlıklı bir altyapıya kavuşturulması, kapıların bilhassa komşu ülkeler ile ticaret hacmine cevap verebilir nitelikte olmasını sağlamak üzere tesis ve altyapının geliştirilmesi, dış ticaretle ilgilenen tüm kesimlerin ihtiyaçlarını dikkate alacak şekilde modernize edilmesi, yeni gümrük sahalarının yapılması halinde bunların da ihtiyaçlar çerçevesinde yapılması ticaretin hızlı ve etkin bir şekilde yapılması ve kolaylaştırılması açısından kilit bir rol üstlenmektedir

Gümrük hizmet binalarının ve gümrük kapılarının yenilenmesi ve x-ray ve tarama sistemleri gibi teknolojilerle modernize edilmesi, gümrük hizmetlerinin daha hızlı, etkin ve verimli sunulmasının yanı sıra yasadışı göç ve kaçakçılıkla mücadele ve kamu güvenliğinin sağlanması da önemli bir rol oynayacaktır.

Türkiye'deki durum incelendiğinde gümrüklü alanlarda farklı altyapı sorunları ile karşılaşmaktadır. Bu kapsamda;

- Gümrük sahalarının inşasında, genel anlamıyla tüm gümrüklü sahalarda dış ticaret işlemlerinden sorumlu kurumlar ve özel sektör paydaş kuruluşlarının ihtiyaçlarını tespit etmeye ve gidermeye yönelik bir danışma mekanizması bulunmamakta, kurumlar arasında koordinasyon eksikliği yaşanmaktadır.
- Kara Sınır Kapılarında komşu ülkelerin altyapılarıyla ve ülkemiz altyapısı arasında uyumsuzluklar bulunmaktadır.
- Kara sınır kapılarının yerleşim planında (X-ray, akaryakıt istasyonu yerleşimi gibi) sorunlar bulunmaktadır.
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın bazı limanlarda gerekli kontrolleri yapmak için tahsisli yeri bulunmamakta olup, bu durum işlemlerin aksamasına neden olmaktadır.
- Bazı limanlarda ve havalimanlarında gümrük idarelerinin ve gümrük müşavirlerinin iş ve işlemlerini yapabilecekleri yeterli alan bulunmamaktadır. İstanbul'daki iç gümrüklerde altyapı yetersizdir.
- 2017/10467 sayılı BKK ile vergisiz akaryakıt satışı yapılmasına izin verilen bazı gümrük kapılarında gerekli altyapı bulunmamaktadır.

Bu nedenle, **KISA VADEDE;**

- Gümrük sahalarında yapılacak altyapı ve modernizasyon çalışmalarından sorumlu kurum tarafından, diğer idareler ve özel sektör kuruluşlarının ihtiyaçlarını dikkate almak üzere danışma mekanizması kurulacaktır.
- Komşu ülkelerle altyapı modernizasyonu konusunda işbirliğini artırmaya yönelik girişimler sürdürülecektir.
- Gümrükleme işlemlerinin yapıldığı kara ve demiryolu kapıları, deniz limanları, havalimanları ile serbest bölgelerde ilgili kamu idarelerine

gerekli fiziki altyapının sağlanması için eşgüdüm halinde çalışmalar yürütülecektir. Bu çalışmalar yapılırken, gümrük müşavirlerinin de ihtiyaçları gözetilecektir.

Konuya ilişkin olarak, Bakanlıklar üstü bir mercinin süreçte yer almaması, mevcut modernizasyonların uzun vadeli planlamalar ve ihtiyaçlara göre tasavvur edilmemesi, Bakanlıklar arasında işbirliği eksikliği ve kamuda uzun dönem temelli gelecek odaklı vizyonun bulunmayışı gibi riskler mevcuttur.

Ticaretin Kolaylaştırılmasında Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi:

Ticaretin kolaylaştırılması, ülkelerin bu amaca yönelik gerek mevzuat çalışmaları esnasında, gerekse de ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik önlemlerin tüm kamu ve özel sektöre hizmet eden çatı kuruluşlarınca en etkin ve verimli bir şekilde uygulanmasında kurumsal kapasitenin geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Türkiye'deki mevcut duruma bakıldığında kamu kurumlarının ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik uluslararası toplantılara ve en iyi ülke uygulamalarının yer aldığı inceleme ziyaretlerine, bütçelerinin elverdiği ölçüde katılım sağladığı görülmektedir.

Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Çalışma Usul ve Esasları kapsamında Teknik Komiteye ticaretin kolaylaştırılması alanındaki uluslararası uygulamalar ile en iyi ülke uygulamalarının takip edilmesi ve bunların mevcut şartlar dikkate alınarak ülkemize uyarlanmasına yönelik gerekli çalışmaların yapılması görevi verilmiştir.

Bununla birlikte, kurumlarca katılım sağlanan uluslararası toplantıların pek çoğunun saha ziyaretlerinden yoksun olduğu da göz önüne alınarak, ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik geleceğe dönük ve makro bakış açılarının kazandırılması açısından, ticaretin kolaylaştırılması ve uluslararası ticarete söz sahibi olan ülkeler, bu ülkelerdeki gümrük sahaları ve önemli firmaların

uygulamalarının yakından takip edilmesi ve imkânlar çerçevesinde Türkiye uygulamalarına kazandırılması elzemdir.

Bu çerçevede, **KISA VADEDE;**

- Özel sektör paydaş kuruluşlarınca inceleme ziyaretleri tertip edilmesi, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu bünyesinde yapılacak incelemenin içeriğine göre üye kurum ve kuruluşların yetkin temsilcilerinden oluşan bir heyet oluşturulması ve ziyaretlere katılım sağlanarak hazırlanacak ve önerilerin Kurul gündemine getirilecektir.

Heyetin çalışmalarına ilişkin olarak, özel sektör ve kamuda, dünyanın en iyi uygulama örneklerinin incelenmesinin önemi konusunda gerekli bilincin olmayabilmesi, finansman ihtiyacının karşılanmaması gibi riskler göz önünde bulundurulmalıdır.

Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Beş Yıllık Eylem Planının Güncellenmesi: Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu, kamunun görev ve yetkilerinin yanında özel sektörün ihtiyaç ve önceliklerini de dikkate alarak ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik politikaları içeren bir Ticaretin Kolaylaştırılması Stratejisi hazırlamakla sorumludur.

Kurul üyeleri de Ticaretin Kolaylaştırılması Stratejisi'nin gerçekleştirilmesinde gerekli önlemleri alarak Kurul faaliyetlerinin etkin bir biçimde gerçekleştirilmesinde ihtiyaç duyulabilecek her türlü katkıyı sağlayacaktır.

Ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik Türkiye stratejileri dinamik bir yapıya sahiptir. Periyodik olarak gözden geçirilerek ihtiyaçlar çerçevesinde revize edilir ve zenginleştirilir. Bu çerçevede belgenin revize edilmesinde akademik çevrenin de desteğinin alınması ve belgenin ekonomik analizleri de içerecek şekilde zenginleştirilmesi gerekmektedir.

Kurulun Çalışma Usul ve Esasları kapsamında Kurul üyeleri, Ticaretin Kolaylaştırılması Stratejisi'nin gerçekleştirilmesinde gerekli önlemleri alarak Kurul faaliyetlerinin etkin bir biçimde gerçekleştirilmesinde ihtiyaç duyulabilecek her türlü katkıyı sağlar.

Bu çerçevede, **KISA VADEDE;**

- Ticaretin Kolaylaştırılması Stratejisi ve Eylem Planının, makro hedefler ve ekonomik analizler kapsamında güncellenecektir.

VI. EYLEM PLANI

1. EYLEMLER

Ticaretin Kolaylaştırılması Eylem Planı, Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisinin uygulanmasına imkân veren, sorumlu kuruluşlarca ilgili kurumların desteğiyle belirli bir vade içerisinde hayata geçirilen detaylı eylemleri içermektedir. Tüm bu eylemler, Stratejinin temel hedeflerinin birer parçasını oluşturmaktadır. Stratejinin gerçekleştirilmesinde 4 aşama dikkate alınmaktadır:

a) Başlangıç Aşaması: 3 Aralık 2016 tarihinde Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulunun kurulmasının ardından, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Genel Kurulunca Strateji Belgesinin kabul edildiği 27 Aralık 2017 tarihine kadar geçen süreci ifade etmektedir. Bu dönem içerisinde, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Genel Kurulu 24 Mart 2017 tarihinde ilk toplantısını gerçekleştirmiş ve Teknik Komiteye Ticaretin Kolaylaştırılması Stratejisi ve Eylem Planını hazırlaması yönünde talimat vermiştir. Teknik Komite, 19 Nisan 2017 tarihinde toplanmış ve Ulusal Strateji Çalışma Grubu kurularak Strateji Belgesinin hazırlanması yönündeki çalışmalar başlatılmıştır. Ulusal Strateji Çalışma Grubu 6 Haziran 2017 tarihinde çalışmalarına başlamış ve 1 Aralık 2017 tarihinde çalışmalarını tamamlamıştır.

Ulusal Strateji Çalışma Grubunun hazırlamış olduğu taslak Strateji ve Eylem Planını destekleyici ve kapsamını genişletici mahiyette doneler elde etmek amacıyla, 2-5 Ekim 2017 tarihlerinde Ankara'da "Ticaretin Kolaylaştırılması Ulusal Strateji Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir. Bunun ardından Ulusal Strateji Çalışma Grubu, Ulusal Strateji belgesini 6 Aralık 2017 tarihinde toplanan Teknik Komiteye sunmuştur. Teknik Komite, Strateji Belgesini oybirliğiyle kabul ederek Genel Kurula sunma kararı almıştır. Ticaretin Kolaylaştırılması Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı Genel Kurul tarafından 27 Aralık 2017 tarihinde kabul edilmiştir.

b) Kısa Vade Aşaması: Kısa Vade Aşaması, 1 Ocak 2018 tarihinden 31 Aralık 2018 tarihine kadar geçecek olan süreyi kapsamaktadır. Bu dönemde, Eylem Planında yer alan ve hızlı kazanımlar olarak tanımlanan eylemlerin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Kısa Vade Aşaması;

1. Bazı hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik alt çalışma gruplarının kurularak, değerlendirme raporlarının hazırlandığı,
2. Esaslı olmayan mevzuat değişikliklerinin gerçekleştirildiği,
3. Mevzuat ve uygulamaların iyileştirilmesine yönelik, kurumlar arasında koordinasyon mekanizmasının geliştirildiği,
4. En iyi ülke uygulamalarının incelenmesine yönelik ziyaretlerin tertip edildiği dönemi ifade etmektedir.

Kısa vadeli eylemlerin, Stratejinin temel hedeflerinin gerçekleştirilmesinde orta derecede etki göstermesi beklenmektedir.

c) Orta Vade Aşaması: Orta Vade Aşaması, 1 Ocak 2018 tarihinden 31 Aralık 2020 tarihine kadar geçecek olan süreyi kapsamaktadır. Bu dönemde, Eylem Planında yer alan ve gerçekleştirilmesi için makul çaba gösterilmesi gereken eylemlerin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Orta Vade Aşaması

3 yıllık süreci öngörmekle beraber, çalışmalara 1 Ocak 2018 tarihinde itibaren başlanması gerekmekte olup, bu vadede gerçekleşen kazanımlar her yıl rapor edilecektir.

Orta Vade Aşaması:

1. Kısa vadede hazırlıklarına başlanan eylemlerin uygulanmaya başlandığı veya kısa vadede uygulanmaya başlanan eylemlerin güçlendirilerek devam ettiği,

2. Gümrük ve ticaret prosedürlerinin önündeki bürokratik engellerin kaldırılması yoluyla ticari masraflardaki azalmanın bariz bir şekilde görüldüğü,

3. Gümrük ve ticaret prosedürlerinden sorumlu kamu kurum ve kuruluşları arasında prosedürlerin basitleştirilmesi anlamında koordinasyonun ve işbirliğinin sistematik hale büründüğü,

4. Bilgi işlem teknolojisi altyapı yatırımlarının hayata geçirildiği,

5. Hedef performans göstergeleri dikkate alınarak orta vadeli eylemlerin çoğunlukla hayata geçirildiği dönemi ifade etmektedir.

d) Uzun Vade Aşaması: Uzun Vade Aşaması, 1 Ocak 2018 tarihinden 31 Aralık 2022 tarihine kadar geçecek olan süreyi kapsamaktadır. Bu dönem, uzun vadede hayata geçirilecek eylemleri kapsamaktadır. Bu dönemin en önemli özelliği strateji hedeflere ulaşmada önemli çaba gösterilmesi gereken eylemleri ihtiva etmesi olup, bu eylemler temel hedeflerin gerçekleştirilmesinde önemli etkilere sahiptir.

Uzun Vade Aşaması 5 yıllık bir süreci ifade etmekle beraber, çalışmalara 1 Ocak 2018 tarihinde başlanması gerekmekte olup, gerçekleşen kazanımlar her yıl rapor edilecektir. Uzun Vade Aşamasında, Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi tekrar gözden geçirilecek ve Stratejiye uzun vadeli makro boyutlar kazandırılması yönünde çalışmalar yoğunlaştırılacaktır.

2. EYLEMLER TABLOSU

Ticaretin Kolaylaştırılması Ulusal Stratejisinde yer alan temel hedeflere ulaşılması amacıyla, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu aşağıdaki tabloda yer alan eylemlerin 31 Aralık 2022 yılı sonuna kadar hayata geçirilmesine karar vermiştir.

Eylem No	Eylem Konusu	Eylemler	Sorumlu ve İlgili Kurum/Kuruluş	Eylem Performans Göstergesi	Hangi Hedefe Hizmet Ettiği	Riskler
1	Ticaretin Kolaylaştırılmasında Şeffaflığın Sağlanması <ul style="list-style-type: none"> Eylem 1.1-1.8 = TKA Madde 1.1 Yayınlama Eylem 1.9 = TKA Madde 1.3 Danışma Noktaları Eylem 1.10 & 1.11 = TKA Madde 2 Yorum Yapma Fırsatı ve Yürürlüğe Giriş Öncesi Bilgi Eylem 1.12-1.15 = TKA Madde 3 Bağlayıcı Bilgi Eylem 1.16 & 1.17 = TKA Madde 4 İtiraz ve Yeniden İnceleme Prosedürleri Eylem 1.18-1.21 = TKA Madde 5 Tarafsızlık, Ayrımcı Olmamak ve Şeffaflığın Güçlendirilmesine İlişkin Önlemler 	1.1. İnternet Sitesi Çalışma Grubu kurulması	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Sekretaryası (S) Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Üyeleri (İ)	2018 yılı ilk çeyreğinde İnternet Sitesi Çalışma Grubu kurularak, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu İnternet Sitesinin içeriği ve olası potansiyelleri hakkında hazırlayacağı raporun Teknik Komiteye sunulması	Hedef 1 Hedef 2	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyesi kurumların İnternet Sitesi Çalışma Grubuna teknik bilgi sahibi personel görevlendirmemesi
		1.2. Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu İnternet Sitesi kurulması	TOBB, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Sekretaryası (S) Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Üyeleri (İ)	2018 yılı içerisinde Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu İnternet Sitesinin kurulması	Hedef 1 Hedef 2	İnternet Sitesi Çalışma Grubunun gerekli teknik çalışmaları tamamlayamaması Finansman eksikliği
		1.3. Gümrük ve ticaret prosedürlerinden sorumlu sınır idarelerinin internet sitelerini kullanıcı dostu olarak revize etmeleri	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Üyeleri (S)	2018 yılı sonuna kadar ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının internet sitelerinin kullanıcı dostu olarak düzenlenmesinin sağlanması	Hedef 1 Hedef 2	
		1.4. Ticaret Bilgi Portalı kurulmasına yönelik konunun Bakanlar Kurulu gündemine getirilmesi amacıyla İnternet Sitesi Çalışma Grubunca bir bilgi notu hazırlanması	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Sekretaryası (S) Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Üyeleri (İ)	2018 yılı içerisinde İnternet Sitesi Çalışma Grubunca bir bilgi notu hazırlanması ve Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyelerince Başbakanlığın ve Bakanlar Kurulunun Gündemine getirilmesi	Hedef 1 Hedef 2	Bakanlar Kuruluna konunun öneminin aktarımında siyasi irade desteğinin alınamaması
		1.5. Ticaret Bilgi Portalının kurulması	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Üyeleri (S)	2018 yılı içerisinde İnternet Sitesi Çalışma Grubunca bir bilgi notu hazırlanması, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyelerince Başbakanlığın ve Bakanlar Kurulunun Gündemine getirilmesi, finansman kaynaklarının aranması, kurumlar arası mutabakat sağlanması imkânlarının aranması ve 2019 yılında Portalın kurulması	Hedef 1 Hedef 2	Bakanlar Kuruluna konunun öneminin aktarımında siyasi irade desteğinin alınamaması Kurumlar arasında bilgi aktarımında yaşanabilecek sorunlar

						Personel tayini ve sürdürülebilirliğinin sağlanamaması Profesyonel bir firma aracılığıyla konunun takibinin sağlanamaması, finansal sıkıntılar.
		1.6. Sınır kapılarındaki yoğunluk ve yurtdışındaki dış ticaret uygulamalarındaki değişiklikler hakkında ticaret erbabını önceden bilgilendirmek üzere bir mekanizma geliştirilecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve Ekonomi Bakanlığı (S)	2018 yılı ilk çeyreğinde Ulusal Strateji Çalışma Grubunun toplanması, konunun toplantı gündemine getirilmesi ve oluşturulacak mekanizmaya ilişkin detayların Teknik Komiteyle paylaşılacak suretiyle uygulamaya geçilmesi	Hedef 1 Hedef 2	İlgili Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyelerince üçüncü ülkelerdeki gelişmelerin takibinin iyi yapılamaması ve koordinasyondan sorumlu Bakanlıklar ile bilgi paylaşımında problemler yaşanması
		1.7. Gümrük ve dış ticaret işlemlerine yönelik bir sanal eğitim platformu kurulacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve Ekonomi Bakanlığı (S)	2018 yılı içerisinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı tarafından, kendi görev alanlarına ilişkin bir sanal eğitim platformu kurulacaktır.	Hedef 1 Hedef 2	Konunun önemi konusunda kurumlarda yeterli bilincin olmayabilmesi
		1.8. Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Sekretaryası, bünyesinde kurumsal bir e-posta adresi oluşturularak, danışma noktası görevini üstlenecek ve kurumlar arası koordinasyonu sağlayacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyeleri (İ)	2018 yılı ilk çeyreği içerisinde, koordinasyonu Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından üstlenilmek üzere, ilgili tüm Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyelerince birer e-posta adresi oluşturulması ve danışma noktası görevinin yürütülmesi	Hedef 1 Hedef 2	Günümüz ticaret hızının anlık bildirim ve dinamik çözüm önerileri ile teknik ve doğru hızlı bilgi akışı gereksinimleri karşısında, danışma noktaları hizmetinin e-posta aracılığıyla yürütülmesinin yetersiz kalabilmesi, Danışma noktasına gelen soruların cevaplanması

						sürecinde, kurumlar arası bilgi akışının yeterli verimlilikte sağlanamaması, zamanında ve hızlı bilgi akışının ticaret erbabına sunulamaması sebebiyle danışma noktalarının işlevsizleşebilmesi, Danışma noktasından sorumlu personelin diğer cari işlerden arındırılması konusunda idarenin gerekli düzenlemeleri yapmaması
		1.9. İstisnai haller dışında dış ticarete dair yeni mevzuat hazırlıkları ile değişiklik taslaklarının ilgili kamu kurumlarının internet siteleri aracılığıyla 30 gün süresince kamuoyunun görüşüne açılacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve Ekonomi Bakanlığı (S) Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Üyesi Kamu Kurumları (İ)	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyesi ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca kamuoyu görüşlerine açılan yeni mevzuat ve değişiklik taslakları hakkında istatistiki bilgi, üç ayda bir, Teknik Komiteye sunulmak üzere, Sekreteryayla paylaşılacaktır.	Hedef 1 Hedef 2	Kamu kurumlarının mevzuat oluşturma geleneklerini bu yönde değiştirmesine direnç göstermesi, ilgililere gerekli zaman aralığını tanımaması, Mali değişiklik içermeyecek olmasına rağmen mevzuat çalışmalarının kamuoyuyla paylaşılmaması ve doğrudan yürürlüğe konulması
		1.10. Dış ticarete ilişkin mevzuatın yayımlanması ile yürürlüğe girmesi süresi arasında mümkün olduğu	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve Ekonomi Bakanlığı (S) Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyesi ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan dış ticarete ilişkin mevzuattan yayımlanması ile yürürlüğe girmesi arasında tanınan	Hedef 1 Hedef 2	

	ölçüde makul bir süre verilecektir.	Üyesi Kamu Kurumları (İ)	makul süre hakkında istatistiki bilgi, üç ayda bir, Teknik Komiteye sunulmak üzere, Sekreteryayla paylaşılacaktır.		
	1.11. Bağlayıcı menşe bilgisi konusunda alt yasal düzenlemeler yapılarak, bağlayıcı menşe bilgisi verilmesi uygulamasına geçilecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	2019 yılı sonuna kadar alt yasal düzenlemeler tamamlanarak fiili uygulamaya geçilmesi	Hedef 8	Uygulamanın gerek tercihli ve gerekse de tercihsiz menşe bakımından hayata geçirilmesi noktasında teknik kapasite eksikliğinin devam etmesi İdarenin gerekli çalışmaları zamanında tamamlama konusunda gerekli özeni göstermemesi Özel sektörün konunun önemi konusunda lobi faaliyetleri yürütmemesinin gerekli pozitif baskıyı yoksun bırakması
	1.12. Bağlayıcı tarife bilgisi verilmesi sürecinde yasal sürelere uyulması konusunda azami gayret gösterilecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	2018 yılı baz alınarak, bir önceki yıla nazaran, zamanında sonuçlandırılan bağlayıcı tarife bilgisi talep sayısının %5 oranında artırılması	Hedef 8	Taşra idareleri açısından bir rehberin olmaması, Yıllık bazda taşra idarelerinin konu hakkındaki çalışmalarının merkez tarafından incelenerek kamuoyu ile paylaşılması
	1.13. Bağlayıcı bilgi verilmesi sürecinde yapısal düzeyde iyileştirmeye gidilecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu	2018 yılı ilk yarısında, bağlayıcı bilgi hususunda Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile özel sektör temsilcileri arasında Ulusal Strateji Çalışma Grubu bünyesinde görüşmeler yapılması	Hedef 8	

			üyesi özel sektör kuruluşları (İ)			
		1.14. Bağlayıcı bilgi taleplerinin yaygınlaştırılması amacıyla, ticaret erbabına bilgilendirme faaliyetleri yürütülecektir.	TOBB (S) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyesi özel sektör kuruluşları (İ)	2018 yılı ilk yarısında, bağlayıcı bilgi taleplerinin yaygınlaştırılması amacıyla yeterli sayıda tanıtıcı etkinliğin düzenlenmesi	Hedef 8	Bilgi paylaşımı etkinliklerinin yapılması açısından finansman eksikliği ile karşılaşılması Özel sektörün yeterli bilinçlilikte olmaması sebebiyle, yeterli ilginin sağlanamaması
		1.15. Bağlayıcı kıymet bilgisi verilmesi adına yasal düzenlemeler yapılarak uygulamaya geçilecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	Orta vadede, bağlayıcı kıymet bilgisi konusunda yasal düzenlemeler hayata geçirilmesi		
		1.16. Bağlayıcı tarife bilgisi verilmesi sürecinde yasal sürelerle uyulması konusunda Bölge Müdürlükleri bazında performans ölçümü gerçekleştirilecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	2019 yılı sonuna kadar, performans ölçümü çalışmasının gerçekleştirilerek, çalışma sonuçları hakkında Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi		
		1.17. İtiraz süreçlerinin değerlendirildiği birimlerde uzmanlaşmış personelin sürekliliğinin sağlanması gözetilecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	2018 yılı ilk yarısında, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (Hukuk Müşavirliği) tarafından, Personel Dairesi Başkanlığı aracılığıyla takip edilmesi, itiraz sürecinde görev alan personel sayısının ihtiyacı karşılayıp karşılamadığının incelenerek, gerekliyse yeni personel alımının ve alınan personelin sürekliliğinin sağlanması konusunda gerekli girişimlerde bulunulması	Hedef 8	Uzmanlaşmış personelin sürekliliğinin sağlanmasına İdarenin gerekli özeni göstermemesi İdarenin personelin uzmanlaşması konusunda etkili özeni vermemesi
		1.18. Merkezde konusunda uzman personel ve hukukçulardan oluşan bir	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	2018 yılı sonuna kadar, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından merkezde konusunda uzman personel ve hukukçulardan oluşan bir yüksek itiraz		

		yüksek itiraz mercinin kurulması yönünde yurtdışı iyi uygulama örnekleri göz önünde bulundurularak bir çalışma yapılacaktır.		mercinin kurulmasının değerlendirilmesi amacıyla çalışmalar yürütülmesi		
		1.19. İlgili tüm idarelerce itiraza ve yargıya konu olmuş hususlarda analiz yapılarak, bir veri tabanı oluşturulacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	2020 yılı sonuna kadar, itiraz ve yargıya konu olmuş konularda, yeknesak uygulamanın gerçekleştirilebilmesi adına veri tabanının oluşturulması		Veri tabanı için finansmanın sağlanamaması, Merkez ve taşraya yapılacak başvuruların internet ortamında yapılmaması sebebiyle, kararların veri tabanına geçmişleri ile aktarılmasında problemlerle karşılaşılması Veri tabanının güncelliğinin korunması ve arama yapılmasını konu, yıl vb. başlıklarda kolaylaştıracak ve daimi olarak konu ile ilgilenecek personelin idare tarafından görevlendirilmemesi
		1.20. Güçlendirilmiş kontrol ve muayenelere ilişkin bildirimler, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca internet sitesi ve sosyal medya imkânlarından faydalanılarak, gecikmeksizin ticaret erbabına bildirilecektir.	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (S) Ekonomi Bakanlığı (İ)	2018 yılı sonuna kadar, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından, teknikengel.gov.tr internet sitesi örnek alınarak ve Ekonomi Bakanlığı'nın teknik desteği ile, DTÖ SPS Anlaşması bildirimlerinin zamanlıca yapılacağı bir internet sitesi oluşturulması	Hedef 1	İlgili Bakanlık tarafından üçüncü ülkelerin güçlendirilmiş kontrole dair güncel politikalarının ve ihracatçılarımızın üçüncü ülkelerde bu alanda karşılaştığı problemlerin

						takibatının yapılmasına gerekli özenin gösterilmemesi
		1.21. Güçlendirilmiş kontrol ve muayeneler hakkında, ticaret erbabına yönelik tanıtım ve eğitim faaliyetleri düzenlenecektir.	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (S)	2019 yılı sonuna kadar, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından ticaret erbabına yönelik güçlendirilmiş kontrol ve muayeneler hakkında tanıtım ve eğitim faaliyetleri düzenlenmesi	Hedef 8	Eğitimler için finansman sağlanamaması
		1.22. Güçlendirilmiş kontrol ve muayenelere ilişkin bildirimler hakkındaki talimatnamelerin yeknesak uygulanmasına ihtimam gösterilecektir.	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (S)	Kontrol belgesi başvurularından ne kadarının geri çevrildiğinin ölçülmesinin ardından, 2019 yılı sonuna kadar, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından taşra teşkilatına yönelik tanıtım ve eğitim faaliyetleri düzenlenmesi	Hedef 8	Konu hakkında istatistiğin tutulmaması, Taşrada gerçekleştirilecek eğitimlerin daimi bir nitelik kazanmaması
		1.23. Ticaret yapılan ülkeler tarafından DTÖ SPS Anlaşması kapsamında alınan önlemlerin ülkemiz ihracatçılara bildirilmesi amacıyla bir sistem kurulacaktır.	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (S) Ekonomi Bakanlığı (İ)	2019 yılı sonuna kadar, Ticaret yapılan ülkeler tarafından DTÖ SPS Anlaşması kapsamında alınan önlemlerin ülkemiz ihracatçılara bildirilmesi amacıyla bir sistem kurulması	Hedef 1	Sistemin güncelliğinin sağlanamaması, Anlık bilgi akışında problemler yaşanması, Üçüncü ülke uygulamalarının takibatının yapılmasında problemler yaşanması
2	Dış Ticaret İşlemlerinden Alınan Ücret ve Harçların sayı ve çeşitliliğinin azaltılması Eylem 2.1. - TKA Madde 6.1: İthalat ve İhracatla İlişkili Olarak Alınan Ücret ve Harçlar	2.1. Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyelerince ve Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyesi olmayan ancak Tek Pencere Sistemine dâhil kurumlarca dış ticaret işlemlerine ilişkin olarak düzenlenen belgeler ve verilen hizmetlerle ilgili	Ekonomi Bakanlığı (S) Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyeleri ve Tek Pencere Sistemine dahil kurumlar (İ)	2018 yılı sonuna kadar konu hakkında bir rapor hazırlanarak, sırasıyla Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Ulusal Strateji Çalışma Grubu, Teknik Komite, Genel Kurul ve ardından siyasi iradeye iletilmesi Dış ticaret işlemlerine ilişkin olarak düzenlenen belgeler ve verilen hizmetlerle ilgili alınan ücret ve	Hedef 8	Koordinasyon sürecinin sağlıklı işlememesi, Kurumların konu hakkında yeterli farkındalığı elde edememiş olması, İhtiyaç duyulan siyasi irade desteğinin sağlanamaması

	Eylem 2.2 – TKA Madde 6.3: Ceza Disiplinleri	alınan ücret ve harçlar hakkında bir rapor hazırlanacaktır.		harçların sayısı ve çeşitliliğinin azaltılması		
		2.2. Gümrük mevzuatının ihlal edilmesine ve cezalara ilişkin olarak, ihlal edene uygulanan hususlarda mevzuatın gözden geçirilmesi amacıyla Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu bünyesinde ceza disiplinlerine ilişkin bir geçici çalışma grubu kurulacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Özel Sektör Temsilcileri (S)	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu bünyesinde geçici bir çalışma grubu kurularak hazırlanan raporun 2018 yılı 3. Çeyreğine kadar Ulusal Strateji Çalışma Grubuna ve Teknik Komiteye sunulması	Hedef 8	
3	Eşyanın ithalat, ihracat ve transit işlemlerinin hızlı bir şekilde tamamlanması TKA Madde 7: Eşyanın Tesliminin Kolaylaştırılması ve Hızlandırılması • Eylem 3.1. & 3.2 = TKA Madde 7.1: Varış Öncesi İşleme • Eylem 3.3-3.8 = TKA Madde 7.2: Elektronik Ödemeler • Eylem 3.9 = TKA 7.3: Teslimin Gümrük Vergisi, Resim, Ücret ve Harçların Nihai Tespitinden Ayrılması • Eylem 3.10 = TKA Madde 7.4: Risk Yönetimi	3.1. Ortalama teslim süresinin azaltılmasının önünde engel teşkil eden hususlar hakkında Gümrük ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda bir çalışma yapılacaktır. 3.2. Varış öncesi işleme konusunda en iyi uygulama örneklerinden faydalanmak üzere uygulayıcı ülkelere ziyaretleri yapılacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, TSE (S)	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda, sorumlu kurumlarla birlikte yapılacak çalışmalar hakkında Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 7	Sürelerin açıklanması sayesinde sınır idarelerinin işlemlerinde yapılması gereken reformların tespiti ve bu reformların hayata geçirilmesi için bir baskı unsuru oluşması ihtimaline karşın bürokrasinin işbirliğine ve gerekli şeffaflığa imkân tanımaması Konu hakkında ilgili Bakanlığın reformist bir yaklaşım benimsememesi, Yeterli teknik kapasitenin tesis edilememiş olması, Varış öncesi beyanname sunulmasına izin

<ul style="list-style-type: none"> • Eylem 3.11 = TKA Madde 7.5: Sonradan Kontrol • Eylem 3.12 = TKA Madde 7.6: Ortalama Teslim Sürelerinin Saptanması ve Yayınlanması • Eylem 3.13-3.21 = TKA Madde 7.7: Yetkilendirilmiş Yükümlüler için Ticaretin Kolaylaştırılması Önlemleri • Eylem 3.22 = TKA Madde 7.8: Hızlı Kargo • Eylem 3.23-3.25 = TKA Madde 7.9: Bozulabilir Eşya 					verilmesine rağmen, varış öncesi işleme noktasının önemi konusunda yeterli bilincin oluşmaması sebebiyle ilgili Bakanlığın isteksizlik duyması
	<p>3.3. Varış öncesi verilmiş özet beyan gümrük beyannamesi yerine geçmesini sağlamak ve gümrük beyannamesinin ve beyannameye eklenmesi gereken belgelerin eşyanın ülkeye varışından önce gümrük idaresine sunulabilmesi amacıyla, tarafından gerekli yasal ve teknik altyapı düzenlemeleri yapılacaktır.</p>	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) UND, UTİKAD, İMEAK Deniz Ticareti Odası, Vapur Donatanları ve Acenteleri Derneği (İ)	2020 yılı sonuna kadar, Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca gerekli yasal ve teknik altyapı düzenlemelerinin yapılması, Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye gelişmeler hakkında yıllık olarak bilgi verilmesi	Hedef 7 Hedef 8	
	<p>3.4. Sınır kapısında kontrolü yapılması gereken ürünlerin ithalatında ön bildirim uygulamasının sınırlı kalması sebebiyle gerekli yasal ve teknik altyapı düzenlemeleri yapılacaktır.</p>	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (S) UND (İ)	2020 yılı sonuna kadar, gerekli yasal ve teknik altyapı düzenlemelerinin yapılması, Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye gelişmeler hakkında yıllık olarak bilgi verilmesi	Hedef 7 Hedef 8	İlgili Bakanlığın reformist bir yaklaşım benimsememesi, Ön bildirim uygulaması sonucunda bilgi sağlayıcı olan ticaret erbabını teşvik edici önlemlere uygulamada yer verilmemesi ve uygulamanın işlevsiz kalabilmesi
<p>3.5. Gümrük idarelerince kara hudut kapılarında yükümlülerden tahsil edilmesi gereken kamu</p>	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, TBB (S) Maliye Bakanlığı (İ)	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve TBB tarafından bir çalışma yapılarak, 2018 yılı sonuna kadar uygulamaya geçilmesi ve Ulusal	Hedef 8	İki bakanlık arasında yaşanabilecek koordinasyon eksikliği	

	alacaklarının, banka kartı ve kredi kartı yoluyla da tahsil edilebilmesi sağlanacaktır.		Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi		
	3.6. GÜMKART uygulamasının diğer bankalarla da çeşitlendirilmesi yönünde çalışmalar yapılacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, TBB (S) Maliye Bakanlığı (İ)	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve TBB tarafından bir çalışma yapılarak, 2018 yılı sonuna kadar uygulamaya geçilmesi ve Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 8	
	3.7. GÜMKART kapsamındaki ödeme sisteminde modernizasyona gidilecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, TBB (S) Maliye Bakanlığı (İ)	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve TBB tarafından bir çalışma yapılarak, 2018 yılı sonuna kadar uygulamaya geçilmesi ve Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 8	
	3.8. GÜMKART uygulamasının 16:00-18:00 saatleri arasında da kullanılabilmesine yönelik Maliye Bakanlığıyla görüşmeler yapılacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, TBB (S) Maliye Bakanlığı (İ)	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve TBB tarafından bir çalışma yapılarak, 2018 yılı sonuna kadar uygulamaya geçilmesi ve Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 8	
	3.9. Farklı gümrüklere ait beyannamelerin vergi tahsilatlarının GÜMKART aracılığıyla her gümrük ve saymanlık idaresinden, sistemin izin verdiği şekilde, yapılması yönünde talimat verilecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, TBB (S) Maliye Bakanlığı (İ)	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve TBB tarafından bir çalışma yapılarak, 2018 yılı sonuna kadar uygulamaya geçilmesi ve Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 8	Sistemin kurulamaması
	3.10. Onaylanmış Kişi ve Yetkilendirilmiş Yükümlü statüsüne sahip firmalar dışında kalan ticaret erbabının da kendi hesapları yoluyla ödeme yapması yaygınlaştırılacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, TBB (S) Maliye Bakanlığı (İ)	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve TBB tarafından bir çalışma yapılarak, 2018 yılı sonuna kadar uygulamaya geçilmesi ve Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 8	Konunun avantajları ve dezavantajları bakımından değerlendirilerek hayata geçirilmesinde sıkıntılarla karşılaşılması

		<p>3.11. Risk yönetimi sisteminin iyileştirilmesine yönelik olarak bir çalışma grubunun oluşturulması ve periyodik olarak toplanacaktır.</p>	<p>Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Üyeleri (İ)</p>	<p>2018 yılında Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu bünyesinde Risk Yönetimi Çalışma Grubu oluşturularak, çalışma grubunun faaliyetleri hakkında Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye periyodik olarak bilgi verilmesi ve risk yönetimi sisteminin önemli ölçüde iyileştirilmesi</p>	<p>Hedef 8</p>	<p>Risk yönetimi sistemi sadece gümrük idaresini ilgilendiren bir sistem değildir. Konu tüm sınır idarelerini de kapsamakta olup ilgili idareler bu sistemin kullanımı konusunda yeterince farkında olmamaları, geleneksel kontrol yaklaşımlarını sürdürümleri ve ayrıca risk kriterlerinin gizli içerdigi argümanları Çalışma Grubunun etkin bir şekilde sonuçlar üretmesinin önünde bir risk unsuru olarak değerlendirilmektedir.</p>
		<p>3.12. Ürün güvenliği ve denetimlerinin, sınır kapılarından ziyade, yoğunlukla piyasa gözetim ve denetimi kapsamında gerçekleştirilmesine yönelik ilgili kurumlarca eylem planı belirlenecektir.</p>	<p>Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı (S) Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Kamu Üyeleri (İ)</p>	<p>2018 yılında Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu tarafından kurulan Risk Yönetimi Çalışma Grubu tarafından piyasa gözetimi ve denetimi uygulamalarının yaygınlaştırılması adına bir eylem planının belirlenmesi</p>	<p>Hedef 8</p>	
		<p>3.13. Sonradan kontrol uygulamasına ilişkin olarak, en iyi ülke uygulamalarından yararlanmak amacıyla</p>		<p>Sonradan kontrol sisteminin geliştirilmesi amacıyla, 2020 yılı sonuna kadar en iyi ülke uygulamalarından yararlanmak üzere inceleme ziyareti gerçekleştirilmesi ve sonuçlarının</p>	<p>Hedef 8</p>	

	inceleme ziyareti yapılacaktır.		Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komite ile paylaşılması		
	3.14. İthalatta yerinde gümrükleme ve izinli alıcı uygulamalarının hayata geçirilmesi için ve elektronik yetkilendirilmiş yükümlü başvurusu yapılabilmesi için, gerekli teknolojik altyapı çalışmaları yapılacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Tüm Paydaşlar (İ)	2018 yılı içerisinde, gerekli teknolojik altyapı çalışmalarının yapılması ve Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 7	
	3.15. Ülkemizce imzalanan Yetkilendirilmiş Yükümlü Karşılıklı Tanıma Anlaşmalarının artırılmasına yönelik bir ülke stratejisi belirlenecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Tüm Paydaşlar (İ)	2018 yılı içerisinde, gerekli strateji çalışmalarının yapılması ve Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 7	
	3.16. Ülkemizdeki yetkilendirilmiş yükümlü statüsüne sahip firma sayısının artırılması amacıyla, teşvik edici düzenlemeler yapılacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Tüm Paydaşlar (İ)	Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü sahibi firma sayısının 2018 yılı baz alınarak her yıl en az %10 oranında artırılması	Hedef 7	
	3.17. Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü kapsamında, nakliyecilerin sınır geçiş noktalarında öncelikli geçiş hakkı kullanabilmeleri için gerekli altyapı çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Tüm Paydaşlar (İ)	2018 yılı içerisinde, gerekli altyapı çalışmalarının yapılması ve Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 7	Fiziki ve teknik alt yapı eksiklikleri ile karşılaşılması
	3.18. Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü sahibi firmaların vergi ve harçlarının dönemsel olarak ödenmesinin sağlanması hususunda ilgili kanun maddesinin	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Tüm Paydaşlar (İ)	Orta vadede, gerekli mevzuat çalışmalarının yapılması ve Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 7	

		yasalaşmasının ardından gerekli mevzuat ve altyapı çalışmaları yapılacaktır.				
		3.19. Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü için, ISO 27001 belgesinin aranması ile ilgili süreçlerin gözden geçirilmesi ve alternatif yöntemlerin araştırılması yönünde çalışmalar gerçekleştirilecektir.	Tüm Paydaşlar (S)	2018 yılı içerisinde, alternatif çözüm önerilerinin oluşturulması ve Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 7	
		3.20. Yetkilendirilmiş yükümlü uygulamasının sadece gümrük alanında sınırlı kalmayıp, ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları mevzuat ve uygulamalarında da yer alması amacıyla ilgili kamu kurumu ve kuruluşlarınca gerekli mevzuat ve altyapı çalışmaları yapılacaktır.	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, (S)	2020 yılı sonuna gerekli çalışmalar yapılarak Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 7	
		3.21. Ülkemizin hızlı kargo taşımacılığı alanında bir hub olma potansiyeline katkı sağlayacak yeni teknolojiler ve yeni gümrük işlemleri geliştirilmesi amacıyla Altyapı Çalışma Grubunda çalışmalar yapılacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (S) İlgili TKK Üyeleri, Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş., Türkiye Kargo, Kurye ve Lojistik İşletmecileri Derneği (İ)	2018 yılı sonuna gerekli çalışmalar yapılarak Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 7	
		3.22. Bozulabilir eşya başta olmak üzere, dış ticarete konu olan eşyanın gümrük ve dış ticaret işlemleri bütün ilgili idareler tarafından 7/24 prensibine göre tamamlanacaktır.	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı (S) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve	2020 yılı sonuna kadar, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyesi ilgili özel sektör kuruluşlarının da görüşleri alınmak suretiyle, gerekli mevzuat ve altyapı çalışmalarının yapılması ve periyodik olarak Ulusal Strateji Çalışma	Hedef 7	Kamu kurumlarının pozitif yaklaşım göstermemesi Plansız altyapıların 7/24 çalışma ilkesine uygun olmayabilmesi

			Haberleşme Bakanlığı (İ)	Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi		
		3.23. Kapıkule Kara Hudut Kapısında bir soğuk hava deposu yapılacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (S) Kalkınma Bakanlığı (İ)	2020 yılı sonuna kadar, Kapıkule Kara Hudut kapısında bir soğuk hava deposu inşa edilmesi		
		3.24. İhracat beyannamesine konu eşyanın transit rejimine tabi tutulmasında mükerrer veri girişinin yapılmasının önlenmesi amacıyla, ihracat beyannamesi üzerindeki verilerden yararlanmak suretiyle transit rejim beyanını mümkün kılacak ihracat refakat belgesi uygulamaya alınacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Uluslararası Nakliyeciler Derneği (İ)	2018 yılı içinde İhracat Refakat Belgesi uygulamasının başlatılması		
		3.25. Transit işlemlerinin en iyi uygulama örnekleri doğrultusunda basitleştirilmesi ve mükerrer veri girişlerinin önüne geçilebilmesi amacıyla uluslararası uygulama örnekleri incelenecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Uluslararası Nakliyeciler Derneği (İ)	2018 yılı içinde iç gümrük transit işlemlerinin tek veri girişi yoluyla tamamlanmasına yönelik uluslararası en iyi uygulama örneklerinin incelenmesi		
		3.26. Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Sekreteryası tarafından ticaretin kolaylaştırılması alanında uluslararası alanda yürütülen çalışmalara ve toplantılara katılım sağlanacaktır.	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Sekreteryası (S)	2018 yılı başlangıç olmak üzere, ticaretin kolaylaştırılması alanında faaliyet gösteren uluslararası örgütlerin çalışmalarına (DTÖ, DGÖ, OECD, Birleşmiş Milletler, vs.) katılım sağlanması		

		3.27. Dış ticarete konu olan eşyanın gümrük ve dış ticaret işlemlerinin bütün ilgili idareler tarafından 7/24 prensibine göre tamamlanması ve ithalatı izin, onay veya uygunluk belgesine tabi eşyanın ithalatında gerekli izin belgelerinin önceden temin edilebilmesine yönelik bir sistem geliştirilmesi amacıyla, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu bünyesinde bir çalışma grubu kurulacaktır.	Ekonomi Bakanlığı, TSE, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı (S) Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyesi özel sektör paydaş kuruluşları (İ)	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu bünyesinde bir çalışma grubu kurulması, 2020 yılı içerisinde uygulamaya geçirilmesi amacıyla Gümrük ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda bir mekanizma geliştirilmesi ve çalışmalar hakkında periyodik olarak Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 7	
4	Eşyanın ithalat, ihracat ve transitinde sınır geçiş işlemlerinin basitleştirilmesi amacıyla, ilgili sınır idarelerinin koordineli çalışması Eylem 4.1-4.6 = TKA Madde 8: Sınır İdareleri Arasında İşbirliği	4.1. Tek durak noktasında kontrollerin gerçekleştirilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (S) İçişleri Bakanlığı (Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü), TOBB, Özel Sektör Paydaş Kuruluşları (İ)	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu bünyesinde tek durak noktası konusunda bir çalışma grubu kurulması, çalışmalar hakkında Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye rapor verilmesi, uygulamanın Gümrük ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda 2020 yılı sonuna kadar hayata geçirilmesi	Hedef 7	Siyasi irade desteğinin sağlanamaması Kurumların gerekmesi halinde yetki devrinde bulunmaya yanaşmaması
		4.2. Tüm kamu kurumları, özel sektör kuruluşları ve işletici firmalarla yaşanan sorunlar hakkında,	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından, 2018 yılı sonuna kadar bir anket çalışması yapılması ve sonuçları	Hedef 7	Anketlerin personel üzerinde baskı unsuru olarak kullanılmasının önlenmesi noktasında

		Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri ve İl Müdürlüklerindeki idari amirler ve diğer personelle anket yapılacaktır.		hakkında Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi		gerekli özenin gösterilememesi ve anketlerin gerçek durumu ortaya koyamaması
		4.3. Bölge müdürlüklerinde sivil toplum örgütleri ve diğer sınır idaresi temsilcileriyle ayda bir değerlendirme toplantıları yapılacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	2018 yılı sonuna kadar, yapılan toplantıların sonuçları hakkında Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi		
		4.4. Elektronik Gümrük İşlemleri Acil Durum Tebliği Seri No:1'in kısa süreli yaşanan sıkıntılara da çözüm üretebilecek şekilde revize edilmesi hususunda çalışma yapılarak, 10 uncu maddede belirtilen usul ve esaslar belirlenecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	2018 yılı sonuna kadar, yapılan çalışmalar hakkında Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi		
		4.5. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yapılan resmi kontrollerin hızlı, etkin ve kesintisiz bir şekilde yapılabilmesi için, ihtiyaç duyduğu altyapı ve teknik gereklilikler konusunda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından mevcut durum analizi yapılacaktır.	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (S) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Devlet Hava Meydanları, Liman İşleticisi Firmalar (İ)	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından, 2018 yılı sonuna kadar, gerektiğinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığından destek alınarak, bir mevcut durum analizi yapılması ve sonuçları hakkında Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 7	Altyapı ve teknik gerekliliklerin sınır geçiş noktaları ve gümrük idareleri bazında net olarak analiz edilmemesi
		4.6. Ortak kapı modelinin komşu ülkelerle uygulanmasının olası etkileri hakkında bir üniversite marifetiyle	UND (S)	UND tarafından, bir üniversite marifetiyle 2018 yılı sonuna kadar analitik çalışma yapılması ve sonuçları hakkında Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 7	

		analitik çalışma yapılacaktır.				
		4.7. Kara Hudut Kapıları Master Planı Pilot Projesi hayata geçirilecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	Kara Hudut Kapıları Master Planı Pilot Projesinin 2020 yılı sonuna kadar hayata geçirilmesi ve süreç hakkında Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye periyodik olarak bilgi verilmesi	Hedef 7	
5	Dış ticaret işlemlerinde kullanılan ve sınır idareleri tarafından talep edilen belgeler, formaliteler, ücret ve harçların yeniden değerlendirilerek, sayı ve maliyetlerinin azaltılması TKA Madde 10: İthalat, İhracat Ve Transite İlişkin Formaliteler • Eylem 5.1-5.3 = TKA Madde 10.1: Formaliteler ve Belge Gereklilikleri • Eylem 5.4 = TKA Madde 10.2: Kopyaların Kabulü • Eylem 5.5 = TKA Madde 10.4: Tek Pencere • Eylem 5.6 = TKA Madde 10.6: Gümrük Müşavirlerinin Kullanımı • Eylem 5.7-5.9 = TKA Madde 10.8: Reddedilmiş Eşya	5.1. Ekonomi Bakanlığı tarafından kamu kurum ve kuruluşlarınca dış ticaret ve gümrük işlemlerinde gereksinim duyulan belgelerin envanteri çıkarılacak ve bunlardan gereksiz olanları tespit edilerek kaldırılmaları için çalışma başlatılacaktır. 5.2. Ulusal transitle, denizyolu yapılan taşımalarda, birtakım koşulları karşılayan firmalara, basitleştirilmiş usul kapsamında transit beyannamesi yerine deniz manifestosuyla işlem yapılmasına izin verilebilmesine yönelik alt düzenlemeler yapılacaktır. 5.3. Tek Pencere sisteminin piyasa gözetim ve denetimiyle entegrasyonu projesi çerçevesinde Faz-1, Faz-2, ve Faz-3 aşamaları elektronik ortama alınacaktır. 5.4. İthalat, ihracat ve transit işlemlerinde	Ekonomi Bakanlığı (S) Tüm Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Üyeleri (İ) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) UTİKAD, Vapur Donatanları ve Acentaları Derneği, Deniz Ticaret Odası (İ) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Tek Pencere Sistemine Dahil Tüm Kurumlar (İ) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	2018 yılında, dış ticaret ve gümrük işlemlerinde gereksinim duyulan belgelerin envanterinin çıkarılması ve belge, formalite ve harçlardan ticari maliyet doğuranların tespit edilmesi amacıyla Ekonomi Bakanlığı koordinasyonunda geçici bir çalışma grubu kurulması ve 2019 yılı içerisinde Ulusal Strateji Çalışma Grubu, Teknik Komite ve Genel Kurula çalışmalar hakkında bilgi verilmesi 2020 yılı sonuna kadar, mevzuatın tamamlanarak uygulamaya geçirilmesi ve gelişmeler hakkında Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi 2018 yılı sonuna kadar, Faz-1, Faz-2, ve Faz-3 aşamalarının elektronik ortama alınması 2018 yılı sonuna kadar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından söz	Hedef 3 Hedef 7 Hedef 7 Hedef 8 Hedef 7	Koordinasyon sürecinde gerekli işbirliğinin sağlanamaması, Siyasi destek elde edilememesi, Geleneksel bürokrasinin aşılabilmesi Teknik alt yapı iyileştirmelerinin sağlanamaması Siyasi desteğin sağlanamaması,

<ul style="list-style-type: none"> Eylem 5.10-5.11 = TKA Madde 10.9: Eşyanın Geçici Kabulü ve Dahilde ve Hariçte İşleme 	<p>istenilen tevsik edici belgeler ile ilgili diğer belgeler Tek Pencere Sistemine entegre edilecek ve eğitim faaliyetleri gerçekleştirilecektir.</p>	TOBB, TESK, Türkiye Noterler Birliği (İ)	konusu belgelerin Tek Pencere Sistemine entegre edilmesi		Noterlerin engelleyici yaklaşımının aşılmasında zorluk yaşanması, Teknik altyapının oluşturulamaması
	<p>5.5. Tek Pencere Sisteminin mevcut durumunun ve muhtemel iyileştirmelerin değerlendirilmesi amacıyla Tek Pencere Çalışma Grubu kurulacaktır.</p>	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Tek Pencere Sistemine Dahil Tüm Kurumlar (İ)	2018 yılı sonuna kadar Tek Pencere Çalışma Grubunun oluşturularak periyodik olarak toplanması		
	<p>5.6. Tek Pencere Sisteminin geliştirilebilmesi amacıyla Tek Pencere Çalışma Grubu tarafından belirli bir amaç, hedef ve takvim içeren bir strateji belirlenecektir.</p>	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Tek Pencere Sistemine Dahil Kuruluşlar (İ)	2018 yılı sonuna kadar Tek Pencere Çalışma Grubu tarafından Stratejiye yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesi		
	<p>5.7. Tek Pencere Sisteminin geliştirilmesi amacıyla kapanmış beyannamelerde değişiklik yapma yetkisi merkezden taşraya devredilecek, ithalat, ihracat ve transit işlemlerinde istenilen tevsik edici belgeler ile ilgili diğer belgeler Tek Pencere Sistemine entegre edilecek ve eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilecektir.</p>	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Tek Pencere Sistemine Dahil Kuruluşlar (İ)	2018 yılı içinde Tek Pencere sisteminde yer alan sorunların giderilmesi ve iyileştirmelerin gerçekleştirilmesi amacıyla çalışmaların yapılması		
	<p>5.8. Gümrük müşavirlerinin mevcut durumuna ilişkin</p>	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gümrük	2018 yılı içerisinde hazırlanacak raporun Ulusal Strateji Çalışma	Hedef 1	

		bilgiler (ülkemizdeki lisanslama süreci, ülkemizde buldukları şehir, sayıları, iletişim bilgileri listesi vb.) Gümrük ve Ticaret Bakanlığının ve Gümrük Müşavirleri Derneklerinin internet sitelerinde yayınlanacaktır.	Müşavirleri Dernekleri (S) Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Üyeleri (İ)	Grubuna sunulması ve Gümrük Müşavirleri Dernekleri internet sitelerinde gümrük müşavirleri listesi ve iletişim bilgilerinin yayımlanması		
		5.9. Eşyanın teminata bağlanarak serbest bırakıldığı durumlarda, ticaret erbabıyla eşgüdümlü olarak teminat sisteminde (e-teminat, teminat türünün azaltılması, teminattan vazgeçme vb. konularda) iyileştirmeler yapılacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Maliye Bakanlığı (İ)	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı tarafından bir çalışma yapılarak, 2018 yılı sonuna kadar uygulamaya geçilmesi ve Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 8	
		5.10. %20 fazla teminat alınması uygulamasından vazgeçilmesi amacıyla gerekli mevzuat değişikliği yapılacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından çalışma yapılarak, 2020 yılı sonuna kadar uygulamaya geçilmesi ve Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi		
		5.11. Vergi ve harçlarının dönemsel olarak ödenmesinin sağlanması hususunda ilgili kanun maddesinin yasalaşmasının ardından gerekli diğer mevzuat ve altyapı çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından çalışma yapılarak, 2020 yılı sonuna kadar uygulamaya geçilmesi ve Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi		
		5.12. Gerek mahrecine iade edilen, gerekse geri gelen eşyayı düzenleyen mevcut mevzuat çerçevesinde	Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (S)	2018 yılı sonuna kadar, Ücretler ve Harçlar Çalışma Grubu tarafından yapılacak çalışmanın sonucunun Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteyle paylaşılması	Hedef 3 Hedef 7	İnsan, hayvan ve bitki sağlığı bakımından geri gelen eşyaların iç pazara girmesi sürecinde gerekli

		uygulamaları ve prosedürleri değerlendirmek üzere, konu, Formaliteler ve Ücretler Çalışma Grubunda ele alınacaktır.	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Üyeleri (I)			denetimlerin yapılmaması, Üçüncü ülkeler nezdinde haksız uygulamaların takip edilmemesi ve ihracatçının yalnız bırakılması, Türkiye ürünleri imajını zedeleyen ticaret erbabının cezalandırılmaması ve dürüst ihracatçıların da bu imaj sebebiyle üçüncü ülkeler nezdinde haksız uygulamalara tabi olmasının engellenmemesi.
		5.13. Önemli zaman kayıpları ve yüksek imha maliyetlerine neden olan tasfiye ve gümrüğe terk işlemlerinin gözden geçirilmesine yönelik çalışma başlatılacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	2018 yılı sonuna kadar, önemli zaman kayıpları ve yüksek imha maliyetlerine neden olan tasfiye ve gümrüğe terk işlemlerinin gözden geçirilmesine yönelik olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından çalışmalar tamamlanarak Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi		
		5.14. Türkiye'den ihraç edilerek ithalatçı ülkede belli kriterleri sağlamaması sebebiyle geri gelen eşyanın gümrük muafiyetiyle ilgili bürokratik işlemlerin zaman kayıpları ve maliyetler doğurması	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S) Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Üyeleri (I)	2020 yılı sonuna kadar, ilgili Bakanlıklar arasında bir bilgi işlem altyapısı tesis edilmesi	Hedef 3 Hedef 7	Kurumlar arasında gerekli işbirliğinin tesis edilememesi

		sebebiyle, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı arasında veri değişimini sağlayacak bir bilgi işlem altyapısı oluşturulacaktır.				
		5.15. Geçici ithalat rejimi kapsamında yatırım amacıyla ithal edilmek istenilen ve süre uzatımı konusu sorun teşkil edebilecek, özel sektör tarafından araştırılması talep edilen belirli eşya grubu için bir araştırma yapılacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gümrük Müşavirleri Dernekleri (S)	2018 yılı sonuna kadar, geçici ithalat kapsamındaki çalışmanın gerçekleştirilerek sonuçları hakkında Ulusal Strateji Çalışma Grubuna ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi		İstatistiksel olarak süre uzatımı talebini içeren başvuru verilerinin paylaşılmaması Süre uzatım taleplerinin taşra idarelerinde yeknesak uygulanmasına dair bir rehberin bulunmayışı Süre uzatımının tamamen taşraya bırakılması ve objektif kriterlerin belirlenmemiş olması Objektif kriterlerinin bulunmayışının taşra idareleri ile ticaret erbabı arasında yasal olmayan şekilde işlemlerin yürütülmesine yol açabilme ihtimali
		5.16. Dahilde İşleme Rejimi uygulamalarının geliştirilmesi adına DİR Otomasyon sistemi güncellenecektir.	Ekonomi Bakanlığı (S) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, TOBB, İhracatçı Birlikleri (İ)	2020 yılı sonuna kadar Dahilde İşleme Rejimi Otomasyon Sisteminin güncellenmesi		Dahilde işleme rejimi kapsamında izin ve izin belgesi ayrımı ile gelişmiş ülkeler uygulamasına aykırı olarak farklı bakanlıkların süreçte yer alması

							Tek bir merkezden uzmanlaşmış bilgi ile işlemlerin yapılması yerine konunun iki farklı bakanlığın farklı kriterleri ile işlemesi
6	Diğer ülkeler üzerinden yapılan transit geçişler üzerindeki kısıtlamaların kaldırılması Madde 11: Transit Serbestisi	6.1. Ülkemiz taşımacılarının diğer ülkelerde gerçekleştirdiği transit taşımalarda, transit ticareti kısıtlayıcı ve ilave maliyet yaratıcı önlemler alınması (transit geçiş ücreti talep edilmesi vb.); güzergah ve mod dayatması yapılması; uluslararası karayolu taşımalarında profesyonel sürücü vizelerinin yüksek maliyeti ve kalış süresi kısıtlamasının sıkıntılara yol açması; geçiş belgelerine transit ticareti ve transit geçişi kısıtlayıcı kota sınırlaması getirilmesi sebebiyle, transit serbestisi konusunun Avrupa Birliği çerçevesinde gümrük birliğinin bir parçası haline getirilmesi; ayrıca tüm ikili, bölgesel ve uluslararası platformlarda bu yöndeki çalışmalara ağırlık verilmesi sağlanarak ve konu hakkında yoğun lobi faaliyetleri yürütülecektir.	Ekonomi Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (S) Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyeleri (İ)	Ekonomi Bakanlığı koordinasyonunda 2018 yılı sonuna kadar ilgili kamu kurumları ve özel sektör kuruluşlarının görüşleri de alınarak, transit serbestisi konusunun Gümrük Birliğinin bir parçası haline getirilmesine yönelik girişimlerde bulunulması	Hedef 3 Hedef 6 Hedef 7 Hedef 8	Konunun üçüncü ülkelerin de işbirliğini gerektirmesi Üçüncü ülkeler ile işbirliğinin mevcut uluslararası konjonktüre bağlı olarak siyasi politikalarla yakın ilişkisinin bulunması Bilhassa Gümrük Birliği konusunda, AB ile işbirliğinin başta Kıbrıs sorunu olmak üzere birçok açıdan sorunların giderilmesine bağlı olması	
7	Ticaret erbabının uyum ve işbirliğini teşvik edici önlemler alınması	7.1. Ticaret erbabının gümrük mevzuat hükümlerine gönüllü uyumunu teşvik, düzeltme	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (S)	2018 yılı içerisinde bir çalışma grubu kurularak hazırlanacak taslak mevzuatın Ulusal Strateji Çalışma	Hedef 2	Gümrük İdaresinde esas çalışma prensibinin kazan-kazan ilkesi	

	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Madde 12: Gümrük İşbirliği	ve tamamlayıcı beyan taleplerinde ceza, tamamlayıcı miktar beyanları, Gümrük Kanununun 241 inci Maddesi kapsamındaki usulsüzlük cezaları konusunda yaşanan sıkıntıları aşmaya yönelik bir çalışma grubu kurularak, taslak mevzuat hazırlanacaktır.	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyesi özel sektör paydaş kuruluşları (İ)	Grubu ve Teknik Komite ile paylaşılması		çerçevesinde işbirliğine yönelik olmaması ve denetim ayağının aşırı ağır basması,
		7.2. Gümrük Kanununun 237 nci maddesinde belirtilen özet beyan noksanlık ve fazlalıklarının gemi acentelerine ceza olarak kesilmesinin yarattığı sıkıntıları aşmaya yönelik gerekli düzenleme konusu, Cezalar Çalışma Grubunda değerlendirilecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, UTİKAD (S) Vapur Donatanları ve Acenteleri Birliği, İMEAK Deniz Ticaret Odası (İ)	Özet beyan noksanlık ve fazlalıklarının gemi acenteleri yerine, gemi sigorta taşıyıcının koruma ve tazmin (PI) sigortasına takibat yapılması konusunda Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından 2018 yılı sonuna kadar bir düzenleme yapılması ve Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi	Hedef 2	Takibat açısından dolaylı bir yöntem izlenmesinin kamu alacaklarının tazminini zorlaştırması Birkaç firma dolayısıyla sigorta şirketlerinden tazmine gidilmesinin, sektörde sigorta maliyetlerinin genel olarak yükselmesine yol açabilmesi ve dolayısıyla daha fazla artan maliyetlerle karşılaşma riski
		7.3. Henüz yürürlüğe girmemiş olan KİYA'ların yürürlüğe girmesi için gerekli girişimlerde bulunulacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı (S)	2020 yılı sonuna kadar henüz yürürlüğe girmemiş olan KİYA'ların yürürlüğe girmesi için gerekli girişimlerde bulunulması		Muhatap ülkelerin kendi ülkelerinde KİYA'ların iç onay işlemlerini tamamlamamaları
8	Yasal ticaretin etkin kılınmasını teminen üçüncü ülkeler ile veri değişiminde iyileştirmeler yapılması	8.1. Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmaları (KİYA) kapsamında, Üçüncü Ülkelerden sonradan kontrol talebinde	Ekonomi Bakanlığı (S) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, TİM (İ)	Ekonomi Bakanlığı koordinasyonunda 2018 yılı sonuna kadar veri değişimine ilişkin bir çalışma yapılması ve bir politika önerisinde bulunulması	Hedef 7	KİYA'ların partner ülkeler ile hayata geçirilmesinde plansız bir yaklaşım bulunması,

	Madde 12: Gümrük İşbirliği	bulunulması ve eşyanın teminata bağlanarak serbest dolaşıma sokulmasının yarattığı sıkıntıları aşmak üzere, Ülkelerle veri değişimine ilişkin bir ön çalışma yapılacaktır.				Uluslararası ticaret şekilleri ve teknolojik gelişmelere rağmen, ülkemiz KİYA'larının işlevinin iyileştirilmemesi ve mevcut KİYA'ların yarım asırdır bir farklılık içermemesi
9	Ticaretin Kolaylaştırılması Konusunda Altyapı Hizmetleri Geliştirilmesi ve Kapasite Geliştirme Çalışmaları yapılması	9.1. Gümrük sahalarında yapılacak altyapı ve modernizasyon çalışmalarından sorumlu kurum tarafından, diğer idareler ve özel sektör kuruluşlarının ihtiyaçlarını dikkate almak üzere danışma mekanizması kurulacaktır.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı (S) TOBB, Gümrük Müşavirleri Derneği, UTİKAD, UND (İ)	2018 yılı sonuna kadar, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda danışma mekanizması kurulması ve konu hakkındaki çalışmalardan Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi		Konu hakkında Bakanlıklar üstü bir mercinin süreçte yer almaması Mevcut modernizasyonların uzun vadeli planlamalar ve ihtiyaçlara göre tasavvur edilmemesi Bakanlıklar arasında işbirliği eksikliği ve kamuda uzun dönem temelli gelecek odaklı vizyonun bulunmayışı
		9.2. Komşu ülkelerle altyapı modernizasyonu konusunda işbirliğini artırmaya yönelik girişimler sürdürülecektir.	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı (S) TOBB, Gümrük Müşavirleri Derneği, UTİKAD, UND (İ)	2018 yılı sonuna kadar, girişimlerin tamamlanarak sonuçları hakkında Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi		
		9.3. Gümrükleme işlemlerinin yapıldığı kara ve demiryolu kapıları, deniz limanları,	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı,	2018 yılı sonuna kadar, çalışmaların tamamlanması ve sonuçları hakkında Ulusal Strateji Çalışma Grubu ve Teknik Komiteye bilgi verilmesi		

		havalimanları ile serbest bölgelerde ilgili kamu idarelerine gerekli fiziki altyapının sağlanması için eşgüdüm halinde çalışmalar yürütülecektir. Bu çalışmalar yapılırken, gümrük müşavirlerinin de ihtiyaçları gözetilecektir.	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı (S) TOBB, Gümrük Müşavirleri Derneği, UTİKAD, UND (İ)			
		9.4. Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu bünyesinde gümrük ve dış ticaret işlemleri alanında (örneğin: Tek Pencere Sistemi, Yetkilendirilmiş Yükümlü, Tek Durak Noktası, Risk Yönetimi, Liman ve hava yolu uygulamaları, lojistik vb.) dünyadaki en iyi uygulamaların görülmesi adına bir heyet oluşturulacaktır.	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Üyeleri	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyesi özel sektör kuruluşlarının finansal desteğiyle, 2018 yılında başlamak suretiyle, her paydaş kuruluş tarafından yılda en az 2 defa inceleme ziyaretleri organizasyonu yapılması		Özel sektör ve kamuda, dünyanın en iyi uygulama örneklerinin incelenmesinin önemi konusunda gerekli bilincin olmayabilmesi Finansman ihtiyacının karşılanmaması
10	Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Beş Yıllık Eylem Planının güncellenmesi	10.1. Türkiye Ticaretin Kolaylaştırılması Stratejisi ve Eylem Planı makro hedefler ve ekonomik analizler kapsamında güncellenecektir.	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Üyeleri	Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu üyesi özel sektör kuruluşlarının finansal desteği alınmak suretiyle, profesyonel bir danışmanlık firmasından yardım alınması ve 2018 yılı sonuna kadar Strateji ve Eylem Planının güncellenmesi	Hedef 8	Finansal desteğin sağlanamaması

SORUMLU VE İLGİLİ KURUM İLE KURULUŞLAR BAZINDA EYLEMLER

Kurum ve ya Kuruluş Adı	Sorumlu Olduğu Eylem No	İlgili Olduğu Eylem No
Gümrük ve Ticaret Bakanlığı	1.3, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13, 1.15, 1.16, 1.17, 1.18, 1.19, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.21, 3.23, 3.24, 3.25, 3.27, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.7, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 5.13, 5.14, 5.15, 7.1, 7.2, 7.3, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.14, 2.1, 3.22, 4.5, 5.1, 6.1, 5.16, 8.1
Ekonomi Bakanlığı	1.3, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9, 1.10, 2.1, 3.1, 3.12, 3.19, 3.20, 3.27, 5.1, 5.12, 5.16, 6.1, 8.1, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.20, 1.23, 2.1, 3.11, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 5.1, 5.6, 5.7, 5.8, 5.14
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	1.3, 1.5, 3.1, 3.19, 3.20, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.9, 1.10, 2.1, 3.11, 3.12, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 5.1, 5.6, 5.7, 5.8, 5.12, 5.14, 6.1
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	1.3, 1.5, 3.1, 3.4, 3.19, 3.20, 4.1, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.9, 1.10, 2.1, 3.11, 3.12, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.27, 5.1, 5.6, 5.7, 5.8, 5.12, 5.14, 6.1
Dışişleri Bakanlığı	1.3, 1.5, 3.19, 6.1, 7.3, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.9, 1.10, 2.1, 3.11, 3.12, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 5.1, 5.8, 5.13, 5.14
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	1.3, 1.5, 1.20, 1.21, 1.22, 1.23, 3.1, 3.4, 3.19, 3.20, 3.22, 3.23, 3.27, 4.1, 4.5, 5.12, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.9, 1.10, 2.1, 3.11, 3.12, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 5.1, 5.6, 5.7, 5.8, 5.12, 5.14, 6.1
İçişleri Bakanlığı (Kurul Dışı)		4.1
Kalkınma Bakanlığı	1.3, 1.5, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.9, 1.10, 2.1, 3.11, 3.12, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.23, 5.1, 5.12, 5.14, 6.1
Sağlık Bakanlığı	1.3, 1.5, 3.1, 3.19, 3.22, 3.27, 4.1, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.9, 1.10, 2.1, 3.11, 3.12, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 5.1, 5.6, 5.7, 5.8, 5.12, 5.14, 6.1

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	1.3, 1.5, 3.19, 3.21, 4.1, 6.1, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.9, 1.10, 2.1, 3.11, 3.12, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.22, 3.27, 4.5 (DHİM ve Liman İşletmeleri), 5.1, 5.6, 5.7, 5.8, 5.12, 5.14
Maliye Bakanlığı (Kurul Dışı)		3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 5.9, 5.16
Türk Standartları Enstitüsü	1.3, 1.5, 3.1, 3.19, 3.27, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.9, 1.10, 2.1, 3.11, 3.12, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 5.1, 5.6, 5.7, 5.8, 5.12, 5.14, 6.1
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı	1.3, 1.5, 3.19, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.9, 1.10, 2.1, 3.11, 3.12, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 5.1, 5.12, 5.14, 6.1
Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu	1.3, 1.5, 2.2, 3.19, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.13, 1.14, 2.1, 2.2, 3.11, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.21, 3.27, 4.1, 5.1, 5.12, 5.14, 6.1, 7.1
Türkiye İhracatçılar Meclisi	1.3, 1.5, 2.2, 3.19, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.13, 1.14, 2.1, 2.2, 3.11, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.21, 3.27, 4.1, 5.1, 5.12, 5.14, 5.17, 6.1, 7.1, 8.1
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği	1.2, 1.5, 1.14, 2.2, 3.19, 9.4, 10.1	1.1, 1.4, 1.8, 1.13, 2.1, 2.2, 3.11, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.21, 3.27, 4.1, 5.1, 5.4, 5.12, 5.14, 5.16, 6.1, 7.1, 9.1, 9.2, 9.3
Uluslararası Nakliyeciler Derneği	1.3, 1.5, 2.2, 3.19, 4.6, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.13, 1.14, 2.1, 2.2, 3.3, 3.4, 3.11, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.21, 3.24, 3.25, 3.27, 4.1, 5.1, 5.12, 5.14, 6.1, 7.1, 9.1, 9.2, 9.3
Uluslararası Taşımacılık ve Hizmet Üretenleri Derneği	1.3, 1.5, 2.2, 3.19, 7.2, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.13, 1.14, 2.1, 2.2, 3.3, 3.11, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.21, 3.27, 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.12, 5.14, 6.1, 7.1, 9.1, 9.2, 9.3
Türkiye Bankalar Birliği	1.3, 1.5, 2.2, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.19, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.13, 1.14, 2.1, 2.2, 3.11, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.21, 3.27, 4.1, 5.1, 5.12, 5.14, 6.1, 7.1
Gümrük Müşavirleri Dernekleri	1.3, 1.5, 2.2, 3.19, 5.8, 5.15, 9.4, 10.1	1.1, 1.2, 1.4, 1.8, 1.13, 1.14, 2.1, 2.2, 3.11, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.21, 3.27, 4.1, 5.1, 5.12, 5.14, 6.1, 7.1, 9.1, 9.2, 9.3

Vapur Donatanları ve Acentaları Derneği (Kurul Dışı)		3.3, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.27, 4.1, 5.1, 5.2, 7.2,
Deniz Ticaret Odası (Kurul Dışı)		3.3, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17, 3.18, 3.19, 3.27, 4.1, 5.1, 5.2, 7.2,
Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu (Kurul Dışı)		5.4
Türkiye Noterler Birliği (Kurul Dışı)		5.4
Posta ve Telgraf Teşkilatı A. Ş. (Kurul Dışı)		3.21
Türkiye Kargo, Kurye ve Lojistik İşletmecileri Derneği (Kurul Dışı)		3.21
Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Sekreteryası	1.1, 1.2, 1.4, 3.26	

VII. TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI KAPSAMINDA TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI KURULUNUN GÖREV VE SORUMLULUKLARI

Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu, ülkemizde 15.01.2016 tarihli ve 6662 sayılı Kanun ile uygun bulunan ve 29.02.2016 tarihli ve 2016/8570 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması uyarınca, Anlaşma hükümlerinin ülke içinde uygulanmasını ve koordinasyonunu sağlamak üzere kurulmuştur.

Kurulu kuran 2016/27 sayılı Başbakanlık Genelgesi'ne göre, Kurulun ana kuruluş amacı, Anlaşmadan kaynaklanan yükümlülüklerimizin yerine getirilmesine ve ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik stratejilerin ve eylem planlarının oluşumuna katkıda bulunmak, ilgili kurumlar arasında koordinasyonu ve işbirliğini geliştirerek etkinliği sağlamaktır.

Genelgeye göre Kurul, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı Müsteşarlarının eş başkanlığında, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, DEİK, KOSGEB, TİM, TOBB, UND, UTİKAD, TSE, TBB ve Gümrük Müşavirleri Dernekleri temsilcilerinden oluşmaktadır.

Öte yandan, Kurul toplantılarına, gerek duyulması halinde teknik konularda bilgilerine başvurmak üzere, diğer kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, düşünce kuruluşları, uluslararası örgütler ile sivil toplum örgütleri ve özel sektör temsilcileri davet edilebilir.

Kurul, 3 katmanlı bir yönetim yapısına sahip olup, Genel Kurul, ona bağlı olarak çalışan Teknik Komite ve Teknik Komitenin gerekli gördüğü takdirde belirli konularda tesis edeceği alt Çalışma Gruplarından oluşmaktadır.

Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Genel Kurulunca 24 Mart 2017 tarihinde kabul edilen Çalışma Usul ve Esasları Yönergesi'ne göre Kurul; ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik politikaları içeren bir Ticaretin Kolaylaştırılması Ulusal Stratejisini ve bu Strateji çerçevesinde üye kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülecek faaliyetleri içeren Eylem Planlarını hazırlamakla görevlidir.

Kamu kurumlarının yanı sıra Kurul üyesi özel sektör kuruluşları da, bu stratejinin ve eylem planlarının hayata geçirilmesi için gerekli önlemleri alarak Kurul faaliyetlerinin etkin bir biçimde gerçekleştirilmesinde ihtiyaç duyulabilecek her türlü katkıyı sağlamakla sorumludur.

Bu konuda kamu kurumları ve özel sektör kuruluşları arasında eşgüdümün sağlanmasını teminen, Eylem Planlarının uygulanmasına ilişkin gelişmeler, Sekretarya tarafından Genel Kurul, Teknik Komite ve ilgili Çalışma Gruplarına yıllık olarak raporlanacaktır.

Kurulun eşbaşkanlığını yürüten Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı Müsteşarları da, Ulusal Strateji ve Eylem Planlarının etkin bir biçimde uygulanmasını takip etmekle sorumlu olup, Sekretarya tarafından yapılacak raporlamalar bu açıdan da büyük önem taşımaktadır.

Ayrıca, her bir Kurul üyesi, eylem planları kapsamında sorumlu oldukları eylemlerin hayata geçirilmesi için gerekli faaliyetleri yürütmek ve ilgili kurumlarla koordinasyonu sağlamakla yükümlüdür. Bu çerçevede Kurul üyelerinin ticaretin kolaylaştırılması alanında dünyadaki en iyi uygulamaları takip etmeleri ve ülkemiz uygulamalarının iyileştirilmesine gerekli katkıyı sağlamaları önem arz etmektedir.

Teknik Komite'nin 19 Nisan 2017 tarihli toplantısında alınan karar çerçevesinde kurulan Ticaretin Kolaylaştırılması Ulusal Strateji ve Eylem Planı Çalışma Grubu daimi bir nitelik arz etmekte olup, Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Beş Yıllık Eylem Planının takip edilmesi ve ihtiyaçlar çerçevesinde güncellenmesi amacıyla periyodik olarak Sekretarya'nın daveti üzerine

toplanacaktır. Strateji ve Eylem Planı kapsamında, aynı zamanda belirli hedef ve eylemlerin gerçekleştirilmesine yönelik araştırma yapmak ve rapor hazırlamak üzere daimi ve geçici alt çalışma grupları kurulmuştur.

Bunlar:

1. İnternet Sitesi Çalışma Grubu: Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu İnternet Sitesi ile Ticaret Bilgi Portalının kurulması, içeriği ve potansiyelleri hakkında araştırma yapmak üzere koordinasyonu Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu Sekreteryası ve TOBB tarafından yapılan geçici bir çalışma grubudur.

2. Cezalar Çalışma Grubu: Gümrük mevzuatının ihlal edilmesine ve cezalara ilişkin olarak, ihlal edene uygulanan cezalar hakkındaki mevzuatın gözden geçirilmesi amacıyla kurulan ve koordinasyonu Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan geçici bir çalışma grubudur.

3. Risk Yönetimi Çalışma Grubu: Risk yönetimi sisteminin gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesi amacıyla kurulan ve koordinasyonu Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan daimi bir çalışma grubudur.

4. Dış Ticaret Çalışma Grubu: Bozulabilir eşya başta olmak üzere dış ticarete konu olan eşyanın gümrük ve dış ticaret işlemlerinin 7/24 prensibine göre tamamlanması amacıyla kurulan ve koordinasyonu Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yapılan geçici bir çalışma grubudur.

5. Varış Öncesi Beyan/İşleme Çalışma Grubu: Gümrük beyannamesi ile beyannameye eklenmesi gereken belgelerin eşyanın ülkeye varışından önce gümrük idaresine sunulabilmesi amacıyla kurulan ve koordinasyonu Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan geçici bir çalışma grubudur.

6. Tek Pencere Çalışma Grubu: Tek Pencere Sisteminin işleyişi, muhtemel geliştirme alanları ve sektörel ihtiyaçların görüşülmesi amacıyla kurulan ve koordinasyonu Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan geçici bir çalışma grubudur.

7. Tek Durak Çalışma Grubu: Eşyanın ithalat, ihracat ve transit işlemlerinin hızlı bir şekilde tamamlanması için ilgili tüm sınır idarelerinin faaliyetlerini koordine etmeleri sağlamak üzere kurulan ve koordinasyonu Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan geçici bir çalışma grubudur.

8. Formalite ve Ücretler Çalışma Grubu: Dış ticaret ve gümrük işlemlerinde gereksinim duyulan belgelerin envanterinin çıkarılması ve belge, formalite ve harçlardan ticari maliyet doğuranların tespit edilmesi amacıyla kurulan ve koordinasyonu Ekonomi Bakanlığı tarafından yapılan geçici bir çalışma grubudur.

9. Altyapı Çalışma Grubu: Gümrük sahalarında yapılacak altyapı ve modernizasyon çalışmalarında ilgili kurum ve kuruluşların ihtiyaçlarının tespitini sağlamak üzere kurulan ve koordinasyonu Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan geçici bir çalışma grubudur.

10. Reformlar Çalışma Grubu: Gümrük ve dış ticaret işlemleri alanında dünyadaki en iyi ülke ve uygulamaların incelenmesine ve Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi'ne yansıtılabilmesine yönelik araştırmalar yapmak üzere kurulan ve koordinasyonu TİM ve Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu özel sektör paydaş kuruluşlarınca yürütülen daimi bir çalışma grubudur.

VIII. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

2018-2022 Dönemi Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Beş Yıllık Eylem Planı; Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulunun 3 Aralık 2016 tarihinde kurulmasının ardından Türkiye'nin ticaretin kolaylaştırılması alanında uluslararası anahtar noktalar dikkate alınarak paydaşlarının yoğun çabalarıyla ve işbirliği içerisinde hazırladığı ve Türkiye'yi bu konuda uzun vadede daha iyi konumlara taşımayı amaçlayan dinamik bir belge niteliği taşımaktadır.

Paydaşların ortak bulgusu, ticaretin kolaylaştırılması alanında ortaya konulan her çabanın ve elde edilen sonucun, Türk Vatandaşlarının ve ticaret erbabının menfaatleri bakımından olumlu olacağı yönündedir.

Günümüzde uluslararası ticaret tamamen dinamik bir yapıdır. Her geçen gün değişen bu yapıda, ticaretin kolaylaştırılmasından en fazla faydayı elde edecek ülkeler, ortak bir misyonu ve vizyonu bulunan, aynı amaç ve doğrultuda hareket eden, toplumun her kesimi kucaklayan, işbirliği ve diyalogu odak noktasına koyan ve en önemlisi belirli bir plan ve strateji çerçevesinde hareket eden ülkelerdir.

Bu bakış açısı doğrultusunda; DTÖ Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasının dış ticaretin etkinliğini artıracak, maliyet ve işlem sürecini kısaltacak birçok düzenlemeyi bünyesinde barındırdığı ve bu özelliğiyle tüm dış ticaret işlemlerinin ve idari süreçlerin modernizasyonu ve basitleştirilmesi, ileri teknoloji kullanımı, altyapının geliştirilmesi ve standartların uyumlaştırılması gibi ihracat, ithalat ve transit prosedürlerinin daha kolay, daha hızlı ve daha düşük maliyetli yapılabilmesini amaçlayan bir politikalar seti olarak önem taşıdığı değerlendirilmiştir.

Ticaretin Kolaylaştırılması Kurulu, bu alanda yapılacak çalışmaların ülkemize pozitif nitelikte geri dönüşler sağlayacağına inanmakta olup, Türkiye'nin dış ticaret iş yapabilirlik sıralamalarında gelişmiş ekonomiler seviyesine çıkarılması, gümrük ve ticaret alanında, kolay, hızlı ve kaliteli hizmet sağlanması suretiyle ülkemiz rekabet gücünün daha da artırılması için 2018-2022 Dönemi Ticaretin Kolaylaştırılması Türkiye Stratejisi ve Beş Yıllık Eylem Planının ülkemize ve devletimize faydalı olacağını bilincindedir.

KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
BİMER	Başbakanlık İletişim Merkezi
DB	Dünya Bankası
DEİK	Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu
DGÖ	Dünya Gümrük Örgütü
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütüne
EAGÜ	En Az Gelişmiş Ülke
GATT	Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması
GYÜ	Gelişme Yolundaki Ülke
HPG	Hedef Performans Göstergesi
KİYA	Gümrük Alanında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
PSI	Sevk Öncesi İnceleme
RKS	Revize Kyoto Sözleşmesi
SPS	Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemleri
TBB	Türkiye Bankalar Birliği
TİM	Türkiye İhracatçılar Meclisi
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TSE	Türk Standartları Enstitüsü
UND	Uluslararası Nakliyeciler Derneği
UNCTAD	Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı
UNECE	Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu
UNESCAP	Birleşmiş Milletler Asya-Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu
UTİKAD	Uluslararası Taşımacılık ve Hizmet Üretenleri Derneği